

**Batı Ermenistan Cumhuriyeti
(Ermenistan)**

**Batı Ermenistan Ermenileri'nin ve Batı Ermenistan haklarının savunmasına
yönelik hukuki ve siyasi birleşik paket**

(Belgeler paketi)

Genişletilmiş 3.baskı

2019

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan)
Bayrağı

ՀՏԴ 941 (479.25):32.001
ՔՄԴ 63.3 (22)+66.01
ISBN 978-9939-9105-6-7
(c) NT Holding,, 2019,
Noyan Tapan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Hükümeti'nin ve
Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin (Parlamento) ortak kararıyla yayımlanmıştır.

(Genişletilmiş 3. baskı)

Batı Ermenistan Ermenileri'nin ve Batı Ermenistan'ın haklarının savunmasına yönelik hukuki ve siyasi birleşik paket. Yerevan, NT Holding, 15 Ağustos 2019.

Bu paket Ermeni sorununun nihai çözümüne, Batı Ermenistan Ermenileri'nin hakları ve Ermenilerin Batı Ermenistan üzerinde var olan haklarının savunmasına yönelik hukuki ve siyasi belgelerin, bunun bir parçası olarak kabul edilen bildirgelerin, kararların ve beyanların bir bütünüdür.

3. genişletilmiş baskı paketinin bütün dört bölümlerinde yer almış yeni önemli belgeler mevcuttur. Bu paket Ermenice, Rusça, İngilizce ve Fransızca olarak basılmıştır. Bunların dışında başka dillere tercüme edildiğinde, orijinal metin Ermenice baskısı sayılacaktır.

Aşağıda Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan) resmi web sitesini sunuyoruz, ki bu sitelerde yukarıdaki tüm materyalleri bulabilirsiniz. Ayrıca "Hukuk Paketi" bölümünde koleksiyonun Ermenice, Rusça, Fransızca, İngilizce, Türkçe örneklerini bulabilirsiniz.

www.western-armenia.info, www.parliament-wa.info, www.gov-wa.info, www.government-western-armenia.info, www.citizenship-western-armenia.info, www.elections-western-armenia.info, www.hamshenian.info

Hükümet ve Parlamento e-postaları bunlardır. gov-westernarmenia@mail.ru, parliamentwesternarmenia@gmail.com, citizenshipwesternarmenia@gmail.com

Yurttaşlar dernekleri konseyinin 'Bnorrان' dergi yönetmeni ve baş editörü Josef Avedisyan'a teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz. Onun girişimiyle bu paketten birçok önemli belgeler ve metinler dergi olarak yayımlandı. (2013, N.1-6 (21-26), sayfalar 208-235)

İÇİNDEKİLER

Önsöz	6
Yayıncı Tarafından	8
Birinci Bölüm	
Ermeni Sorununun Çözümünün Hukuksal ve Siyasal Temelleri, Batı Ermenistan Üzerinde Batı Ermenistan Ermenilerinin Haklarının Hukuksal ve Siyasal Temellerini İçeren Paket	
Ermeni meselesinin çözümünün hukuksal ve siyasal temelleri	9
Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan) yasal ve siyasal temellerinin oluşması hakkında kısa bilgi	11
Ermenilere yapılan soykırımın kınanması Büyük Britanya, Fransa, Rusya tarafından - 24 Mayıs 1915	13
'Türkiye Ermenistanı Hakkında' Deklarasyon, 13 Ocak 1918 Petrograd	13
Jön Türk davası (1919-1920)	14
Sevr Barış Antlaşması	15
ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un hakem kararı haritası, imzası ve damgası - 22 Kasım 1920	17
Kilikya Bağımsızlık Bildirgesi	17
İkinci Bölüm	
Batı Ermenistan Ermenileri'nin devlet oluşturma Faaliyetleri ve Batı Ermenistan Cumhuriyeti (temel belgeler)	
Batı Ermenistan Ermenileri'nin devlet oluşturma faaliyetleri	20
Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi'nin kuruluş toplantısında alınan karar	21
Batı Ermenistan Ermenileri'nin kendi kaderini tayin hakkının bildirgesi - 17 Aralık 2004	22
Batı Ermenistan Ulusal Konseyinin bildirgesi	23
Batı Ermenistan Ermenileri'nin ve Batı Ermenistan'ın sürekli, silahlı, olumlu tarafsızlık hakkındaki kararı	25
Batı Ermenistan Cumhuriyeti bayrağı hakkında kararname	30
Batı Ermenistan Cumhuriyeti arması hakkında kararname	31
Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin Dil kanunu	31
Batı Ermenistan Ermenileri'nin, Ermeni'liği ve Ermenistan'ı korumak amacıyla öz savunma güçleri oluşturmasına dair kararname	32
Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmış kararname	34
'Batı Ermenistan Cumhuriyeti Anayasası projesi hazırlamakla ilgili' Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nin kararnamesi	35
Üçüncü Bölüm	
Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan devlet yapılarından BM ve BM daimi üye devletlerine yaptıkları başvurular	
BM ve BM Güvenlik konseyi daimi üye devletlerine, Sevr Barış antlaşmasını imzalayan devletlere, Uluslararası İşbirliği platformu üye ülkelere, Batı Ermenistan Ermenileri'nin hakları hakkında başvuru	36
Türkiye Cumhurbaşkanı Sn. Abdullah Gül'e başvuru	37
BM ve BM Güvenlik konseyi daimi üye devletlerine, Sevr Barış antlaşmasını imzalayan devletlere	38

çağrı	
Tüm Ermenilere, Batı Ermenistan Ermeni'lerine ve vatandaşlarına, Ermeni şahıslarına ve Ermeni kuruluşlarına çağrı	39
BM daimi üye devletlerinin parlamentolarına çağrı	40
BM daimi üye devletlerinin hükümetlerine çağrı	41
Dördüncü Bölüm	
Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan devlet yapıları tarafından kabul edilmiş belgeler ve vesikalar	
Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) kuruluş bildirgesi	42
Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'ni (Parlamento) oluşturan Yüksek seçim kurulu tarafından kabul edilen karar	45
ALINTIN° 1 Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 1. oturum tutanağından	47
ALINTIN° 2 Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 2. oturum tutanağından	50
Batı Ermenistan Ermenileri'nin haklarının savunulmasında tekrar gündeme getirilen sahtekarlık ve mevcut durum üzerine	52
Ermenilere yapılan Soykırımın tanınması, kınanması ve tazminat meseleleriyle ilgili Batı Ermenistan Cumhuriyeti stratejisi hakkında bildiri	55
Asuri/Süryani ve Rumların soykırımını kınama hakkında Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) tarafından yapılan açıklama	58
Beşinci Bölüm	
BM ve BM Güvenlik Konseyi'nin daimi üye ülkelerine uygulamaları (2018 - 2019)	
Ermeni halkının haklarının ve Ermeni meselesinin adil çözümü ile ilgili alınan kararların 100. yıldönümü arifesinde	60
Bildiri Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin 100. yıldönümü vesilesiyle, Sevr Barış Anlaşması'nı imzalayan devletlere	63
Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Afrin'deki askeri hareketi hakkında Peki hangi haklarla o silahlı kuvvetler orada bulunuyor?	64
Basın Bildirisi Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Amerika Birleşik Devletleri (ABD) 28. Başkanı Woodrow Wilson'un hakem kararıyla sınırları belirlenmiş bölgede Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) onayını hayata geçirmek ve uygulamak için Birleşmiş Milletlere (BM) başvurdu	66
Batı Ermenistan Hükümeti Ermenistan-Azerbaycan sınırının tekrar çizilmesi için BM'e başvurdu	67
Başvurusu Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi ülkelere, Avrupa Parlamentosu'na, Avrupa Konseyi üyesi devletlere Yunan, Ermeni ve Asuri halklarına, onların manevi ve ulusal liderlerine, ayrıca Büyük Orta Doğu ve Balkan halklarına ki tarihsel hakları Türk devleti ve hükümetleri tarafından ihlal edilmiştir. (Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuzey kısmının Türkiye Cumhuriyeti tarafından işgalinin 45. yıldönümü vesilesiyle)	68
Resim ve haritalar	
	71-76

ÖNSÖZ

Ermeni sorununun ortaya çıkmasından (1878) ve Ermenilere yapılan Soykırımdan (1894-1923) sonra 1973-1985 yıllarında silahlı özgürlük mücadelesi ve faaliyetler planı dışında Ermeni meselesini nihai çözümüne ulaştırmak açısından hiçbir gündem veya milli proje oluşturulmamıştır. Buna karşılık yurtdışında (sürgünde) yaşayan Ermenilerin gündeminde yerel cemaatlerin oluşumu, Ermeniliğin korunması, Ermenilere yapılan Soykırımın tanınması ve Sovyet Ermenistan'ın geleceğine dair meseleler vardı. Sovyet Ermenistan Cumhuriyeti'nin gündeminde Sovyet Ermenistan'ın rönesansı ve gelişmesi, aynı zamanda Ermenilerin yurtlarına dönme sorunu vardı. Ermenistan Cumhuriyeti'nin gündeminde ise Artsakh (Karabağ) Ermenileri'nin, Artsakh ve Ermenistan Cumhuriyeti'nin güvenliği, agresyon ve ablukanın giderilmesi, kendi kaderini tayin hakkı, özgürlüğün ve bağımsızlığın pekiştirilmesi ve korunması gibi sorunlar yaşanmaktaydı.

1980'li yılların sonu ve 1990'lı yılların başında Ermeni toplumsal ve siyasal algısı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı fikrine alışık olmadığı gibi bugün de Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Kilikya dahil) bağımsızlığı fikrine alışık değildir.

Bugün, Ermeni sorununun nihai çözümüyle ilgili gündemin oluşumu 2004-2014 yılları arasında belirlenmeye başladı. 17 Aralık 2004 tarihinde Artsakh'ın Şuşi şehrinde Batı Ermenistan Ulusal Konseyi kuruldu. Aynı gün Batı Ermenistan Ermenileri'nin kendi kaderini tayin hakkına dair, 2007 yılında ise Ermeni yüksek platosu ve Tarihi Ermenistan'ın yerlisi (otokton) olarak Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarına dair bildirge kabul edildi.4 Şubat 2011 tarihinde Batı Ermenistan Hükümeti'nin oluşum sürecinin başlangıcı ilan edildi. 2014 yılı Ocak ayında daha önce gerçekleştirilmiş seçimler sonucunda, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluştu, Ulusal Meclis ise Cumhurbaşkanı seçimi yaptı.

Burada özellikle altını çizmek istediğimiz nokta, Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin Birleşmiş Milletler yerli halkların hakları mekanizması çerçevesinde 2006 yılından itibaren gerçekleştirdiği çalışmalar ve bu çalışmaların üzerinde Batı Ermenistan Ermenileri'nin kimliği ve vatandaşlığı temsil eden bir yapı olarak ortaya çıkışıdır. Bu hukuksal ve siyasal temellerin üzerinde de Batı Ermenistan'ın devletsel sistemi oluşuyor. Bu sistem ise Batı Ermenistan Ermenileri'nin haklarının savunma sürecini gerçekleştiriyor.

Böylece Ermeni meselesinin çözümü ve Batı Ermenistan Ermenileri'nin haklarının savunmasına yönelik yeni gündemin oluşması, iki esas soru ile bağlantılı olduğunu açıkça görebiliriz;

a/ Batı Ermenistan üzerine Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarının savunulması, daha doğrusu Ermenistan üzerine Ermenilerin halklarının savunulması

b/ Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan) devlet sisteminin oluşması.

Bu paket Ermeni meselesinin nihai çözümlü, Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarını savunma ve Ermenistan üzerine Ermenilerin haklarının savunmasına yönelik hukuksal ve siyasal paket ile bunun bir parçası olan bildirgeler, kararlar ve beyanlardan ibarettir.

Tigran Paşabezyan
Batı Ermenistan Cumhuriyeti Başbakanı
01.09.2015

YAYINCI TARAFINDAN

Birçok insan için Batı Ermenistan artık kaybolan bir bölge olarak görülüyor. Ermenistan Devleti'nin bir Ermeni devleti olarak, **19 Ocak 1920'de** Paris Barış Konferansı'nda tanındığını çok az kişi biliyor. Birçok insan da **1920** yılında Ermenistan Devleti'yle Türkiye'nin sınırlarını belirleyen önemli kararların ciddiyetini bilmiyor. Bu kararlar ABD 28. Cumhurbaşkanı Woodrow Wilson tarafından belirlenmiş hukuksal anlamında ağırlığı olan Ermenistan ve Türkiye sınırı ve Sevr Barış Antlaşması'nda da yer alan Ermenistan ile ilgili maddelerdir.

Genel olarak bugüne kadar aynı uluslararası hukuk ve siyaset alanında daha önce kabul edilmiş ve yürürlükte olan bu kararlar Batı Ermenistan Devleti'nin varlığını sağlamak için yeterlidir.

Mevcut olan ve bu görüşe karşı geliştirilen savlardan biri de soykırım sonucunda Ermenilerin o bölgelerde artık yaşamaması ve dolayısıyla Ermenistan Devleti'yle ilgili kararların artık geçerli olmadığını savunan görüştür. Fakat orada yaşayan, İslamlaştırılmış (gizli) Ermeniler kimliklerine dönüyorlar. Ayrıca Ermeniler dışında orada yaşayan halkların hakları da günümüzde çiğneniyor. Bu nedenle Batı Ermenistan Devleti'nin Wilson'un Hakemlik Kararı'nda tanımlanan sınırlarla kurulması için işgalden boşaltılması, acil bölgesel barış ve huzurlu bir işbirliği için bir anahtar olarak hizmet verebilir.

Bu anlamda söz konusu olan paket çok önemlidir. Çünkü burada hem az bilinen tarihsel belgeler/kanıtlar ve bunlara bağlı olarak haklar, hem de günümüzde bu hakların savunulmasına yönelik çalışmaları sürdürenlerin oluşturduğu hukuksal ve siyasal kanunlar yer almaktadır. Bu unsurlar Batı Ermenistan Devleti'nin varlığını dolaylı, hukuksal ve siyasal anlamında tamamen esas kılıyor.

Meselenin özünü bilmeyen insanlar için Batı Ermenistan'ın devletsel yapısının oluşması ciddi olmayabilir, fakat bize göre gerekli olan format budur ve birçok devletin bu yapıya olan ilgisi şunu göstermektedir ki Ermeni meselesinin bütünsel nihai çözümü sadece bu formatla gerçekleşebilir.

Tigran Harutyunyan

Felsefe Doktoru

'Noyan Tapan' analitik haber merkezinin kurucusu ve müdürü

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi Milletvekili

31.07.2015

Bölüm I

ERMENİ MESELESİNİN ÇÖZÜMÜNÜN HUKUKSAL VE SİYASAL TEMELLERİ, BATI ERMENİSTAN ÜZERİNE BATI ERMENİSTAN ERMENİLERİNİN HAKLARININ HUKUKSAL VE SİYASAL TEMELLERİNİ İÇEREN PAKET

ERMENİ MESELESİNİN ÇÖZÜMÜNÜN HUKUKSAL VE SİYASAL TEMELLERİ

Ermeni meselesinin çözümünün hukuksal ve siyasal temelleri Ermeni meselesinin ortaya çıkışından (1878) itibaren adaletli bir sonuç sağlanmamış, fakat bu sürecin sonucunda Ermeni meselesini ve Ermeni-Türk ilişkilerini barışçıl, medeni, nihai ve adaletli bir şekilde çözüme ulaştırmak için hukuksal ve siyasi ağırlığı olan bir paket ortaya çıkarmıştır.

Sıralama yapalım;

–1878 yılının 19 Şubat'ında (3 Mart) Rusya ve Türkiye arasında imzalanmış San Stefano antlaşmasınının 16. maddesinde şöyle yazılıyor: “Ermenilerin bulunduğu Batı Ermenistan vilayetlerinden Rus ordusunun işgali altında bulunup Osmanlı Devleti'ne geri verilmesi gereken bölgelerin boşaltılması sırasında, iki devletin iyi ilişkilerine zararlı olabilecek karışıklıkların çıkmaması için Osmanlı Hükümeti bu bölgelerdeki Ermenilerin çıkarlarının gerektirdiği düzenlemeyi vakit geçirmeden yapmayı, Kürtler ile Çerkezlerle karşı güvenliğini sağlamayı taahhüt eder”

–1878 4-6 Temmuz tarihinde Berlin Kongresi'nin 61. maddesinde ise şunlar yazılmaktadır: “Osmanlı Hükümeti, Ermenilerin yaşadığı vilayetlerin ihtiyaç duyduğu düzenlemeyi zaman geçirmeden yapmayı ve diğer unsurlara karşı (Kürt ve Çerkez) Ermenilerin güvenliğini sağlamayı taahhüt eder. Bu konuda alacağı önlemleri sırası geldikçe, ilgili devletlere bildirecek, ilgili devletler de sözü edilen düzenlemelerin yapılmasını kontrol edecekler”.

Berlin Antlaşması'nın 61. maddesi San Stefano Antlaşması'nın 16. maddesinin tersine çevrilmiş haliydi, içeriği tamamen altüst edilmişti. Lord Sherbrooke'nin ifade ettiği gibi bu maddeyle İngiliz siyasal elit Türkiye'deki Hristiyanlar için cehennemden dışarı çıkış kapılarını kapatıyordu.

–1895 yılının Mayıs ayında İstanbul'da Büyük Britanya, Rusya ve Fransa Konsolosları Osmanlı Hükümeti'ne 'Mayıs İslahatı' projesini sundular. Öngörülen bu ıslahatla Osmanlı Hükümeti Batı Ermenistan'ı içeren altı vilayette (Erzurum, Bitlis, Van, Sivas, Mamuret-ul-Aziz, Diyarbakır) mahkemelerde ve başka alanlarda reformlar gerçekleştirecekti. Bu altı vilayet dışında Ermenilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde de (Hadjin/Saimbeyli-Adana vilayeti, Zeytun/Süleymanlı-Halep vilayeti) ıslahat yapılması planlanıyordu.

–1913 Temmuz 3-24 tarihleri arasında Rusya hükümeti büyük devletlere Ermeni reformlarına ilişkin kendi projesini sundu. Bu proje İstanbul'daki konsolosların toplantısında tartışıldı. Rusya konsoloslğunun baş tercümanı A.Mandelştam'ın hazırladığı bu projenin temelinde 1895 yılındaki 'Mayıs ıslahat projesi' ve İstanbul Ermeni Patrikhanesi'nin öne sürdüğü ıslahat projesi

bulunmaktaydı. Bu projeye göre Ermenilerin yaşadığı altı vilayetten (Erzurum, Van, Bitlis, Diyarbakır, Mamuret-ul-Aziz, Sivas) tek bir vilayet oluşacaktı. Bu vilayetin valisi Osmanlı vatandaşı hristiyan yada Avrupa'lı olacaktı. Vali büyük devletlerin rızasıyla beş yılda bir tayin edilecekti. Büyük devletlerin emriyle Westenenk Hollanda'dan ve Hof Norveç'ten müfettiş olarak atandılar.

–**27 Ekim 1915** tarihinde Kilikya'da Ermeni özerkliği konusunda Batı Ermenistan Ulusal Konseyi temsilcisi Boğos Nubar Paşa ve Fransa Dışişleri Bakanlığı'nın Doğu'daki temsilcisi François Georges-Picot arasında bir fikir birliği oluştu.

–**30 Ekim 1918** tarihinde Müteffik Devletler ve Osmanlı Devleti arasında Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda imzalanmış Mondros Ateşkes Anlaşması'nda bu maddeler yer alıyor:

16. Madde: 'Hicaz, Asir, Yemen, Suriye ve Irak'taki kuvvetler en yakın İtilaf Devletleri'nin kumandanlarına teslim olunacaktır'... Osmanlı ordusu Kilikya'dan çekilecekti.

24. Madde: 'Altı Ermeni vilayetlerinden birinde bir kargaşalık olursa, vilayetlerin herhangi bir kısmının işgali hakkına İtilaf Devletleri haiz bulunacaktır.'

–**13 Ocak 1918** tarihinde 'Türkiye Ermenistan'ı (Batı Ermenistan) hakkında Deklarasyon' kabul edildi. Bu deklarasyonla Rusya, Batı Ermenistan'ın özerkliğini ilan etti. Halk Komiserleri Konseyi Rusya'nın İşçi-Köylü Hükümeti'nin işgal altında bulunan 'Türkiye Ermenistanı' Ermenilerinin özgürce kendi kaderini tayin hakkı, hatta bağımsızlık haklarını savunduğunu Ermeni halkına bildirdi.

Daha sonra bu sav **1918 10 Temmuz** tarihinde SSCB Anayasası'nın 6.Maddesinde yer aldı.

–**1919** yılının başlarında Paris'te Ermeni Ulusal Kongresi düzenlendi. Bu kongrenin en önemli girişimlerinden biri de Boğos Nubar Paşa ve Avedis Aharonyan'ın başkanlığıyla 'Tüm Ermenistan temsilciliğinin' seçilmesi ve önceden hazırlanmış bir memorandumun kabul edilmesiydi. Bu memorandum **1919 12 Şubat** tarihinde Paris'te vuku bulacak Paris Barış Konferansı'nda Ermenistan'ın birleşik heyeti tarafından öne sürülecekti. Ermenistan Bağımsız Devleti'nin oluşması gerektiğini savunan bu memorandum, onun sınırlarıyla ilgili de fikir veriyordu. Batı Ermenistan'ın yedi vilayeti (Trabzon dahil), artık var olan Ermenistan Cumhuriyeti'ni ve Kilikya'yı içeren bu harita, Birleşik Ermenistan'ın öngörülen sınırlarını belirleyecekti.

Birleşik Heyet **26 Şubat 1919** tarihinde, Barış Konferansı'nın Onlar Konseyi'nde memorandumda yer alan taleplerini tekrar dile getirdi. ABD Başkanı Woodrow Wilson **17 Nisan 1919** tarihinde Ermeni heyetini kabul etti ve Ermeniler'in toprak taleplerini mümkün olduğu kadar savunacağını dile getirdi. **19 Ocak 1920** tarihinde **Paris Konferansı, Ermenistan (Batı Ermenistan) Devleti'nin bağımsızlığını fiilen tanıdı.**

–**1919** yılında İstanbul'da Divan-ı Harp mahkemeleri (Osmanlı askeri mahkemeleri) Jön Türk rejimini ve önde gelen şahıslarını aşağıdaki işledikleri suçlarla suçlu buldular:

a) Osmanlı İmparatorluğunu Birinci Dünya Savaşına sürüklemek.

b) Osmanlı İmparatorluğunun Ermeni vatandaşlarının katliamı ve tehciri organize edip gerçekleştirmek.

Jön Türk liderlerinin çoğu mahkeme tarafından giyaben idama mahkum edildiler.

- 4 Ağustos 1920 tarihinde Kilikya Ermeni devletinin bağımsızlığı ilan edildi.
- 10 Ağustos 1920 tarihinde Sevr antlaşması imzalandı. Bu antlaşmanın 88-93 maddeleri Ermenistan devletiyle alakalıydı.
- 22 Kasım 1920 tarihinde ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson tam adıyla ‘Amerika Birleşik Devletleri Başkanının Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınır sorununun çözümlenmesine ve bununla birlikte, Ermenistan’ın deniz ulaşımı ve sözü geçen sınırlara bitişik Türkiye topraklarının herhangi bir bölümünün askerden arındırılmasını şart koyabileceğine dair’ tahkim kararını kabul etti.

Örnekler zaten Ermenistan ve Ermenilerin gerçek ağırlık doğal haklar paketinde açıkça verilmektedir ve bunlarda yeterlidir.

Genel olarak şunun altını çizebiliriz ki, Ermeni Meselesi'nin çözümüyle ilgili esas kararlar alınmıştır, fakat bugüne kadar hayata geçirilmemiştir. Ayrıca bunların gerçekleştirme zamanının çoktan gelmiş olmasını belirtmekte fayda var.

Günümüzde apaçık gerçeklerden biri de şudur; Yakın Doğu’da herhangi bir devlet ve halk, eğer var olan meselelerin, anlaşmazlıkların barışçıl, hukuksal ve siyasi yolla çözüme tercihini yapmazsa, günümüzde var olan ve gelecekte beklenen tehditlerin dışında kalmayacaktır.

Hukuksal olmayan, yani zorla kabul ettirilmiş siyasi bütün kararlar, çatışma içinde bulunan tarafları, ülkeleri, halkları ve onların nesillerini esir gibi tutacaktır. Belki de elli yılda bir bu çatışmalar tekrar alevlenecek, Balkanlar’da, Yakın Doğu’da, Kafkasya’da, Afganistan’da kaosa ve savaşa sebep olacaktır. İşte bu bölgelere, Türkiye siyasi elitini sorumlu rol alması için davet ediyorlar. Çok tehlikeli bir davet. Türkiye’nin bu görevi bölgedeki tüm devletler ve halklar için, Türkiye Cumhuriyeti ve Türkiye halkı da dahil, ciddi bir tehdit içeriyor.

Tigran Paşabezyan
Batı Ermenistan Cumhuriyeti Başbakanı
20.08.2015

BATI ERMENİSTAN CUMHURİYETİ'NİN (ERMENİSTAN) YASAL VE SİYASAL TEMELLERİNİN OLUŞMASI HAKKINDA KISA BİLGİ

Batı Ermenistan'ın devlet olarak yeniden doğuş gerçekliği düşüncesi, 1990'ların başında Dağlık Karabağ (Artsakh) savuncuları arasında ortaya çıktı. Yeniden doğuş ve inşa fikrinin temel savuncularından biri, Kurtuluş Ordusu kurucularından Leonid Azgaldyan'dı (23.11.1942 Tiflis, 21.06.1992 Martakert). Bu fikir savaştan önce yurtsever ve siyasi olmayan derneklerin üyeleri olan özürlük savaşçıları ve aydınlar tarafından benimsendi.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin devlet olarak yeniden inşasını temel teşkil eden etken, onun kesintisiz "Ermenistan Devleti"nin devamlılık durumudur ki, 1920'lerde kabul ediler bir dizi uluslararası belgelere dayanır;

- Rus Hükümeti'nin (Halk Komiserleri Konseyi) 11 Ocak 1918'deki "Türkermenistanı" hakkındaki kararnamesi.
- 19 Ocak 1920'de Müttefik Devletler Yüksek Konseyi tarafından Ermenistan Devleti'nin bağımsızlığının Paris Konferansı esnasında de fakto tanınması.
- 11 Mayıs 1920'de Paris'te Müttefik Devletler Yüksek Konseyi tarafından de yure Ermenistan Devleti'nin bağımsızlığının tanınması.
- 4 Ağustos 1920'de Kilikya ermenileri tarafından Kilikya Bağımsızlık Bildirgesi'nin kabul edilmesi.
- 10 Ağustos 1920'deki Sevr Barış Antlaşması.
- 22 Kasım 1920'de ABD'nin 28. Başkanı Woodrow Wilson'nun Tahkim Kararı, tam adıyla "ABD'leri Başkanı'nın Türkiye-Ermenistan arasındaki sınır, Ermenistan'ın denize ulaşması, Ermeni sınırına yakın türk topraklarının askersizleştirilmesi hakkındaki kararı.

Savaşın sona ermesinden sonra Dağlık Karabağ'daki (Artsakh) yurtseverler Batı Ermenistan Ermenilerini birleştirmek ve örgütleme, sürgün edilenlerin ve Ermeni Soykırımı'ndan kurtulanların çeşitli ülkelerde yaşayan torunları için temeller oluşturmak ile ilgili çalışma yürütüyorlardı. Böylece Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi kurularak, 17 Aralık 2004'te Şuşa şehrinde "Batı Ermenistan Ermenileri'nin kendi kaderini tayin hakkı" bildirgesini ve 4 Şubat'ta da Batı Ermenistan Hükümeti oluşumu hakkındaki bildirgeyi kabul etti.

Daha sonra BM'lerin 13.09.2007'deki "Yerli Halkların Hakları hakkındaki" Bildirgenin esası üzerine, Batı Ermenistan ermenileri ulusal kimliği ve vatandaşlığı Enstitüsü kurularak, bu esasla Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan Devleti'nin) yasal-hukuksal ve resmi kurumları oluşturuldu. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 21. Maddesi uyarınca 2013'ten başlayarak Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan Devleti) yönetim halkalarını oluşturuyor; Ulusal Meclis (Parlamento), Hükümet ve Cumhurbaşkanı Enstitüsü. İlk kez Kasım 2013'te İnternet'te doğrudan elektronik oylama yoluyla Batı Ermenistan Ulusal Meclisi milletvekilleri seçimi yapıldı. Seçimler 41 ülkede yapıldı ve 64 milletvekili seçildi.

1-5 Eylül 2018'de Ulusal Meclisi (Parlamento) 2. dönem milletvekilleri seçimleri yapıldı. Seçimlere 47 ülkeden 51 500 seçmen katılarak ortak liste ile Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin (Parlamento)101 milletvekilini seçti.

Şu anda, Radik Khamoyan Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'dır, Tigran Pashabeyyan Başbakan'dır, Armen Ter-Sargsyan Ulusal Meclis (Parlamento) Başkanı'dır.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamentosu) Basın Servisi
11.08.2018

ERMENİLERE YAPILAN SOYKIRIMIN KINANMASI

**Büyük Britanya, Fransa, Rusya tarafından
24 Mayıs 1915**

24 Mayıs 1915 tarihinde Büyük Britanya, Fransa ve Rusya Jön Türk Hükümeti'nin gerçekleştirdiği, Ermenilere yapılan katliamları ve soykırımı kınayan bir mesaj yayınladılar. Bu mesajda **1915** yılının Nisan ayında başlayan katliamlar insanlığa ve medeniyete karşı Türklerin işlediği suç olarak tanımlandı. Metinde şu ifadeler yer alıyordu: 'Hemen-hemen bir aydan fazladır Ermenistan'ın Türk ve Kürt ahalisi Osmanlı yöneticilerin izniyle ve hatta onların desteğiyle Ermeniler'e karşı katliamlar gerçekleştiriyor. Nisan ayının ikinci yarısında butür katliamlar Erzurum'da, Tercan'da, Egin'de, Bitlis'te, Muş'ta, Sasun'da, Zeytun'da ve bütün Kilikya'da yaşandı. Van bölgesinin yüzden fazla köyünde bütün Ermeniler öldürüldü. Van şehrinin Ermeni mahallesi Kürtler tarafından kuşatılmıştı. Aynı zamanda Osmanlı hükümeti, İstanbul'un savunmasız Ermeni halkına zülümde bulundu. İnsanlığa ve medeniyete karşı Türkiye'nin işlediği bu suçu, Müteffik Devletlerin Hükümetleri olarak kınıyor ve Bab-ı Ali'ye bildiriyoruz ki Türk Hükümeti'nin bütün temsilcileri ve bu katliamlara katılan tüm yöneticiler şahsen bu olaylardan dolayı sorumlu tutulacaklardır.

'TÜRKİYE ERMENİSTANI' (BATI ERMENİSTAN) HAKKINDA' DEKLARASYON

29 Aralık 1917 (13 Ocak 1918)

'Rusya Batı Ermenistan'ın özerkliğini ilan ediyor:

Halk Komiserleri Konseyi Ermeni Halkı'na, işgal altında bulunan 'Türkiye Ermenistanı' Ermenileri'nin özgürce kendi kaderini tayin hakkı, hatta bağımsızlık haklarının İşçi-Köylü Hükümeti tarafından savunduğunu bildiriyor.

Halk Komiserleri Konseyi bu hakkı kullanmaları için bir takım ön güvencelerin sağlanmasını gerekli görüyor, oluşturmayı sağlanmalıdır. Bu güvenceler Ermeni halkının referandum hakkını kullanabilmek için gereken unsurlardır.

Halk Komiserleri Konseyi, güvence olarak aşağıdaki şartları öngörüyor;

1. Madde –'Türkiye Ermenistan'ından' (Batı Ermenistan) Rus ordusunun derhal çıkarılması, Ermeni halkının can ve mal güvenliğini sağlamak için, Ermeni milli polis ordusunun oluşturulması.
2. Madde –Ermeni mültecilerinin ve farklı ülkelere dağılmış Ermeni göçmenlerinin engelsiz bir şekilde 'Türkiye Ermenistan'ına (Batı Ermenistan) geri dönmelerini sağlamak.
3. Madde–Savaş sürecinde Türk hükümeti tarafından Türkiye'nin içinde zorla göç ettirilen Ermenilerin 'Türkiye Ermenistan'ına (Batı Ermenistan) geri dönmelerini sağlamak.

(...Halk Komiserleri Konseyi Türk heyetiyle resmi görüşmelerinde bu şartları ısrar edecektir.)

4. Madde-‘Türkiye Ermenistan'ında’ (Batı Ermenistan) geçici hükümetin oluşturulması. Ermeni halkı Vekiller Konseyi seçecek ve bu seçim demokrasi prensiplerine uygun bir şekilde düzenlenecektir.

Stepan Şahumyan Kafkaslar olağanüstü komiseri olarak atandıktan sonra ‘Türkiye Ermenistanı’ (Batı Ermenistan) halkına bu deklarasyonun 2. ve 3. Maddelerini hayata geçirebilmeleri için destek sağlayacaktır ve 1. Maddesinde yer almış ‘Rus ordusunun çıkarılmasına dair’ kısmını sağlamak için ortak bir komisyon oluşturup, Rus ordusunun çekilme günü ve bunun için gereken vasıtaları belirlemelidir.

‘Türkiye Ermenistan'ın (Batı Ermenistan) coğrafi sınırları, Ermeni halkının demokrasi yoluyla seçtiği temsilciler, komşu tartışmalı bölgelerin müslüman ve diğer halklarla ve Kafkasya olağanüstü komiseri Stepan Şahumyan’la beraber belirlenmelidir.

JÖN TÜRK YARGILAMALARI (1919–1920)

Osmanlı İmparatorluğunu Birinci Dünya Savaşı'na sürükleyen, Ermenilere karşı tehcir ve soykırım gerçekleştiren Jön Türk ‘İttihat ve Terakki’ parti liderlerinin İstanbul’daki mahkemesi.

Mondros Mütarekesi'nden (1918) hemen sonra uluslararası camianın baskısı altında yeni Türk hükümeti, Türkiye’yi savaşa sürükleyen ve Ermenilere yapılan Soykırımı organize eden suçluları cezalandırma kararı aldı.

16 Aralık 1918'deki kararlar Batı Ermenistan Ermenilerine yapılan katliamlarla ilgili kanıtları ve delilleri bir araya getiren soruşturma komisyonları oluşturdu (gizli telgraflar, resmi mektuplaşmalar, emirler ve buyruklar, tanıkların tanıklığı vs.). Osmanlı İmparatorluğu 10 sorgulayıcı mahkemeler içeren bölgelere bölündü, savcılar, müfettişler ve sekreterler atandı.

8 Ocak 1919 tarihinde Divan-ı Harb-i Örfi Mahkemeleri teşkil edildi. Mahkeme duruşmalarında Jön Türk Hükümeti'nin başında olan şahısları, ‘İttihat ve Terakki’ merkez cemiyeti üyeleri, partinin yerel sorumluları ile memurları, Ermeni katliamlarını gerçekleştiren Teşkilat-ı Mahsusa cemiyeti üyeleri, Yozgat, Trabzon, Büyükdereve Harput'ta tehciri ve katliamları organize edenlerin suçlu faaliyetlerini sorguladılar.

Jön Türk davası Batı Ermenistan Ermenilerine uygulanan tehcir ve katliam suçlularını ısrar ettikleri gibi sadece asker tarafından yapılan önlem operasyonu olmadığını, yerel ve savaş bölgeleriyle sınırlı kalmadığını gösterdi. Bu suç daha önce öngörülmüş, planlanmış bir eylem olarak görünmektedir. Bunlar Jön Türk partisinin Merkez cemiyeti üyelerinin girişimiyle organize edilmiş, katliamları da bu amaca hizmet etmek için önceden hapisanelerden serbest bırakılan katillerin yardımlarıyla gerçekleştirmiştir.

27 Nisan 1919'da İstanbul'da başlayan İttihat ve Terakki Cemiyeti liderlerinin ve bakanlarının duruşmaları 16 Hazirana kadar (13 oturum) sürdü. (**28 Mayıs'ta İngiliz komutanlığı aniden 77 kişiyi Malta'ya sürgün etti ve duruşmalara ara verildi**) 5 Temmuz 1919 tarihinde mahkeme kararı

açıklandı, 31 suçludan dördü; İttihat ve Terakki Merkez Cemiyeti başkanı, Dahiliye Bakanı, Osmanlı İmparatorluğu'nun Büyük veziri Talat paşa, Harbiye Bakanı Enver paşa, Bahriye Bakanı, Suriyedeki 4. ordu komutanı Cemal paşa ve Teşkilat-ı Mahsusa'nın üyesi, Maarif Bakanı Dr. Nazım gıyaben idama mahkum edildiler. 27 sanığın çoğu farklı hapis cezalarına çarptırıldı ve diğer sanıklar da delil yetersizliğinden beraat etti. Mahkeme kararında İngilizler'in Malta'ya sürdüğü suçlular unutuldu. 21, 23 ve 28 Haziran 1919 tarihinde İttihat ve Terakki Cemiyeti sekreterlerinin, üyelerinin ve diğer memurların duruşmaları başladı. **8 Ocak 1920** tarihinde bununla ilgili mahkeme kararı açıklandı. 36 sanıktan üçü 10 yıl hapis cezasına, diğer sanıklar da birkaç yıl hapis cezasına çarptırıldılar.

8 Nisan 1919 tarihinde Yozgat'ta Ermeni katliamlarını gerçekleştirenlerin mahkeme kararı açıklandı. Yozgat mutasarrıf vekili ve Boğazlıyan kaymakamı Kemal bey idama mahkum edildi. Yozgat polis müdürü Tevfik bey 15 yıl angaryaya mahkum edildi. 22 Mayıs 1919 tarihinde Trabzon katliamlarını organize edenlerin mahkeme kararları açıklandı. Sekiz kişiden ikisi; Trabzon valisi Cemal Azmi bey, İttihat ve Terakki Cemiyeti Trabzon katibi Naim bey gıyaben idama mahkum edildi, diğerleri farklı müddetlerle hapis cezasına çarptırıldılar. 24 Mayıs 1919 tarihinde Büyükderedeki Ermeni ve Rumlara karşı katliamları gerçekleştirenlerin mahkeme kararı da açıklandı. Bütün sanıkları (4 kişi) farklı müddetlerle hapis cezasına çarptırıldı. 13 Ocak 1921 tarihinde Harput'taki Ermenilere uygulanan tehcir ve katliamlarını düzenleyen sanıkların mahkeme kararları açıklandı. İttihat ve Terakki'nin Merkez Cemiyet üyesi, Teşkilat-ı Mahsusa'nın başkanı Bahaddin Şakir gıyaben idama mahkum edildi. İttihat ve Terakki Cemiyetinin sekreteri Nazım bey 15 yıl angaryaya mahkum edildi.

1919-1920 yıllarındaki mahkemeduruşmalarının protokolleri ve kararları Osmanlı hükümetinin resm igazetesi "Takvimi-i Vekayi"de yayınlandı. Jön Türklerin davaları çok büyük yankı bulmazsa bile, yine de Batı Ermenistan'da ve Osmanlı İmparatorluğu'nda Ermenilerin yaşadığı bölgelerde Osmanlı Hükümeti'nin yaptığı soykırım gün yüzüne çıkarıldı. Jön Türk davasının kararları Türkiye'nin resmi inkarcı iddialarını çürütmeye devam ediyor.

SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI

Bölüm 3 SİYASİ HÜKÜMLER

Kısım 6. ERMENİSTAN

Madde 88. Türkiye, diğer Müttefik Devletlerin yapmış oldukları gibi, Ermenistan'ı özgür ve bağımsız bir Devlet olarak tanıdığını bildirir.

Madde 89. Diğer müteahhitlik Yüksek Taraflar gibi, Erzurum, Trabzon, Van ve Bitlis Vilâyetlerinde, Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınırın saptanması işini Amerika Birleşik Devletleri Başkanının hakemliğine sunmayı ve bu konudaki kararını olduğu kadar, Ermenistan'ın denize çıkışı ile sözü geçen sınıra bitişik bütün Osmanlı topraklarının askersizleştirilmesine ilişkin ileri sürebileceği bütün hükümleri kabul etmeyi kararlaştırmışlardır.

Madde 90. Madde uyarınca sınır saptanması, sözü geçen vilâyetlerdeki toprakların tümünün ya da bir kesiminin Ermenistan'a aktarılmasına yol açacak olursa, Türkiye, aktarılan toprak üzerindeki bütün haklarından ve sıfatlarından, karar tarihinden başlamak üzere geçerli olarak, vazgeçtiğini şimdiden bildirir, bu Antlaşmanın, Türkiye'den ayrılan topraklara uygulanacak hükümleri, o andan başlayarak, bu topraklara da uygulanacaktır. Ermenistan'ın, kendi egemenliği altına girmiş topraklar nedeniyle üstlenmesi gerekecek, Türkiye'ye ait malî yükümlülüklerin ya da hakların oran ve niteliği, bu Antlaşmanın VIII. Bölümünün (Malî Hükümler) 241. Maddesinden 244. Maddesine kadarki Maddeleri uyarınca saptanacaktır. Bu antlaşma ile çözüme bağlanamayan ve sözü geçen toprağın aktarılmasından doğabilecek bütün sorunlar, gerekirse, daha sonra yapılacak sözleşmelerle çözüme bağlanacaktır.

Madde 91. Maddede belirtilen toprağın bir kesiminin Ermenistan'a aktarılması durumunda, sözü geçen madde de öngörülen karardan sonra üç ay içinde, Ermenistan ile Türkiye arasında, bu kararın ortaya çıkaracağı sınırlar toprak (arazi) üzerinde çizmek için, kuruluş biçimi daha sonra saptanacak, bir Sınırlandırma Komisyonu kurulacaktır.

Madde 92. Ermenistan'ın, Azerbaycan ve Gürcistan ile sınırları, ilgili Devletler arasında, herbiriyle ortaklaşa anlaşma yoluyla saptanacaktır. 89. Maddede öngörülen karar alındığında, ilgili Devletler, iki durumdan birinde, sınırlarını ortaklaşa anlaşmayla saptayamamışlarsa, bu sınır, Başlıca Müttefik Devletlerce saptanacak ve sınırın toprak [arazi] üzerinde çizilmesini de bu Devletler yapacaklardır.

Madde 93. Ermenistan, Ermenistan'da oturanların çoğunluğundan soy, dil yada din bakımından ayrı olanların çıkarlarını korumak için, başlıca Müttefik Devletlerin gerekli görecekları hükümleri, bunları bu devletlerle yapacağı bir antlaşmaya da geçirmeğe rıza göstererek, kabul eder. Ermenistan, ayrıca, transit özgürlüğünü ve öteki ulusların ticareti için hakgözetir bir rejimi korumak üzere, Başlıca Müttefik Devletlerce gerekli görülecek hükümlerin bu devletlerle yapılacak bir antlaşmaya konulmasını kabul eder.

10 Ağustos 1920

Sevr

Birinci Dünya Savaşı'nda galip gelen devletler ile Türkiye arasındaki antlaşma. Antlaşmayı bir yandan Türkiye ile öbür yandan Birinci Dünya Savaşı'nın galip ülkeleri Büyük Britanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya, Belçika, Yunanistan, Polonya, Portekiz, Romanya, Ermenistan, Çekoslovakya, Sırbistan, Hırvatistan, Slavon krallıkları ve Hicaz arasında imzalanmıştır.

ABD 28. BAŞKANI WOODROW WILSON'UN HAKEM KARARI 22 Kasım 1920

ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Tahkim Kararı'nın tam adı Őyledir 'Amerika Birleşik Devletleri Başkanının Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınır sorununun cözömlenmesine ve bununla birlikte, Ermenistan'ın deniz ulaşımı ve sözü geaen sınırlara bitişik Türkiye topraklarının herhangi bir bölümünün askerden arındırılmasını Şart koşabileceğine dair' tahkim kararı.

(ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un hakem kararı haritası, bk. Resimler ve Haritalar bölümü sayfa ...)

KİLİKYA BAĞIMSIZLIK BİLDİRGESİ

AŞağıda imzası olan bizler, Kilikya'nın tüm Hristiyan toplumunun temsilcileri olarak ilan ediyoruzki:

Kilikya'nın büyük savaŐta müteffik güçleri tarafından fethedilmesi ve ateşkes süreci boyunca Fransız yönetiminin orada bulunması,

Bütün bu süreçte Türkler'in, memlekette devamlı huzursuzluk, ölüm, yıkım, felaket yağmaları ve ateŐkesi ihlal edip, vazifelerin yerine getirilmemesi,

Bu durumdan kaynaklı onbinlerce dindaŐımızın hayatına mal olup, Őehitlerimizle beraber Fransız kanının akmasına da sebep olduğunu,

Türkiye'yle imzalanması öngörölen barış antlaşmasının eŐiđinde olmamıza rağmen bircok Őehrimiz tehdit altında, kuşatılmış yada kanlı kalabalıklar tarafından bombalanmıŐ durumundalar. Ve bu vahŐi olaylar Türk Hükümeti'nin gözlerinin önünde gercekleŐiyor. Türk hükümeti bu barbarlığa karşı önlem almayıp, bunlara gayet istekli olduğunu ifade ediyor. Tüm bunları kastederek;

Bu topyekün barış döneminde bile daha uzun bir süre biz savaş Şartları altında yaşama mecburiyetinde olduğumuzu ve sonu görünmeyen bu durumun cesur Fransız güçlerinin askeri disiplinle yapacağı müdahaleyle ancak sona erebileceğine inanıyoruz. Fransız güçleri daima Hristiyan topluluklara destek olmuŐlar ve onların da kendileri için baŐarı sağlayan önemli desteğini almıŐlardır.

Şu anda bile bu ilanı hazırladığımızda ülkenin eski sahiplerinin mermileri tepemizde patlıyor. Bu durum Tarsus ve Mersin'de de mevcut.

Yabancı bir ülkede imzalanmış barış antlaşması böyle bir duruma sebep olamayacağını kastederek;

Kilikya'daki 275.000 Hristiyan kardeŐlik duygularıyla, ortak menfaatleriyle ve Türkler'e karşı iğrenme duygusuyla Fransa'ya olan yakınlıkları öne sürerek, lanetli bir geamişin katliamlarla, zorunlu göclerle, yağmalarla, kin, nefret, her türlü rezalet ve felaketlerle dolu korkunç anıları,

tekrar ve tekrar hatırlama ihtiyacı duymadan, sürdürdükleri çabalardan ve fedakarlıktan dolayı gurur duyuyorlar. Bu çaba ve fedakarlıklar ezilen halklar için bağımsızlığa kavuşmanın fidyesidir. Hem savaşın hem de ateşkesin uzun ve acılarıyla dolu sürecinde bu korkunç ve pahalıya mal olan fidyeyi ödemek zorunda olduklarını hatırlamalıdır.

Kilikya'nın Hristiyan toplulukları hem Amerika'nın önünde iki imtihanlarıyla hem de Fransa Hükümeti'ne başvurduklarında fikirlerini ve kararlarını değiştirmeden Türk hakimiyetine dönüşü seçeneğini ısrarla reddettiler.

31 Mart ve 15 Mayıs tarihli, İtilaf devletlere, Barış konferansına sundukları şikayetlerle, daha önce yaptıkları başvurularıyla eksik olan buyruklardan, doğal olmayan çözümlerden memnun olmayacaklarını ifade ettiler. Özellikle, tarihsel, demografik, askeri ve ekonomi açısından birleşik Kilikya'yı ikiye ayırıp, bir kısmı Fransa'nın manda yönetiminde olan Suriye'ye bağlayıp, diğer kısmını ise Türkiye'nin bir vilayeti haline getirmek için barış antlaşmasında öngörülen karara karşı çok sert bir tepki gösterip şikayet ettiler.

Eğer barış konferansının nihai kararları, bu toplulukların yasal taleplerini ve en değerli ümitlerini yansıtmazsa, onlar itilaf devletlerinin adalet anlayışlarından dolayı çok acı bir hayal kırıklığına uğrayacaklar. Böyle bir durumla karşı karşıya kaldığımızda, ilanı imzalayan temsilciler kendi halklarının isteklerini yerine getiremediklerinden dolayı toplu bir şekilde isyana başvuracaklar ve Kilikya'da Türk Devleti'nin ve Yönetimi'nin tekrar kurulmasına karşı direnecekler.

Sonuna kadar taleplerinin kabullenmesine ve barış antlaşmasının ıslahat edilmesine dair hiçbir güvence verilmedi ve onlar barış antlaşması imzalanmasının arifesinde bile çok üzücü bir belirsizliğe terk edildiler.

Günümüzde yaşanan karmakarışık durum ve anarşi, yerel Türk Yönetimi'nin başarısızlığından kaynaklanıyor. Bu yönetimin bölgede varlığı, yapay bir şekilde sürdürülüyor. Ancak gereken iktidarı elinde bulunduran yerli (otokton) bir yönetim saygı ve güven kazanabilir, memleketi anarşiden, yıkımlardan, tamamen yok olmaktan kurtarabilir.

Bütün bu sebeplerden dolayı ortaya çıkan hakları, 31 Mart ve 25 Mayıs tarihli başvuruların içindeki unsurları bir araya getirip, bunların doğal sonucu olarak işbu girişimde bulunduk. Biz Fransız İhtilali'nin prensiplerinden kaynaklanan ve zaman aşımına uğramayan halkların kendi kaderini tayin hakkını esas alarak, kararımızı ilan ediyoruz;

Kilikya bugünden itibaren, Türkiye'den tamamen bağımsız özgür bir ülke olarak, yerli (otokton) hristiyan bir yönetimin idaresi altında bulunacak ve Fransa'nın desteğini alacaktır. Geçmişte kalan Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılma sürecini biz nihai ve kaçınılmaz olarak değerlendiriyoruz ve bu süreci Ermenistan'ın, Suriye'nin, Filistin'in, Mezopotamya'nın, Arabistan'ın ilan ettikleri bağımsızlık gibi tamamlanmış olarak görüyoruz.

Bağımsızlığı hayata geçirmek ve korumak için, düşmanları kapımızdan uzaklaştırıp kuşatma altında olan şehirlerimizi şenlendirmek, işgal altında olan bölgelerimizi ve hristiyan kardeşlerimizi esaretten kurtarmak için, her türlü fedakarlığa hazır olduğumuzu ifade edip var olan tüm insan gücümüzü bu ülkenin destekleyicisi olan Fransa'nın hizmetine teslim ediyoruz.

Farklı çerçeveler, cemaatler, mezhepler, Hristiyan topluluklar olarak hepimiz aynı kutsal amaç için bir araya geldik.

Biz Fransa'nın yardımıyla ele ele verip bu ülkenin ahlaki değerlerini, kültürünü ve ekonomisini yükseltmeye çabalamalıyız. Kilikya'yı Avrupa'nın bir uzantısı, medeniyet merkezi olarak görmeyi hayal ediyoruz. Bu ülkede müslümanlar da eşit bir şekilde özgürlüklerini yaşayacak, tüm olumluluklardan faydalanacak, güvence altında olacaklardır. Türk yönetimi altında bu haklardan maruz kalan müslümanlar Türk Yönetimi'nden bağımsız oldukları günü kutsayacaklar. Fransa'nın desteği altında bulunup bağımsız olmak, bu ülkede hristiyanların varlığını korumak için tek seçenektir. Biz başka bir çözümdense ölmeyi tercih ederiz.

Eminizki Doğu Hristiyanlarının koruyucusu olan yüce ve şövalye ruhlu Fransa taleplerimizin haklı olduğunu değerlendirecek ve ülkemizin bağımsızlığımızı tanıyıp, kendi koruması altına alacaktır.

Yaşasın Bağımsız Kilikya!

Yaşasın Kilikya'nın destekleyicisi Fransa!

M. Damatyan

Birleşik Ermenistan temsilcisi

G. Vrd. Arslanyan

Adana Ermeni Başpiskoposluğu

4 Ağustos 1920

Bölüm II

BATI ERMENİSTAN ERMENİLERİNİN DEVLET OLUŞTURMA FAALİYETLERİ VE BATI ERMENİSTAN CUMHURİYETİNİN (ERMENİSTAN) DEVLET YAPILARININ OLUŞUMU (Temel Belgeler)

BATI ERMENİSTAN ERMENİLERİNİN DEVLET OLUŞTURMAYA YÖNELİK 10 YILLIK FAALİYETLERİ

1. Faaliyetin hukuksal ve siyasal birleşik paketinin temel hükümler ve yönleri bunlardır;
  - a) Hukuksal-Siyasal yönü şunları içermektedir;
    - Rusya Hükümeti'nin Batı Ermenistan hakkındaki deklarasyonu, **29 Aralık 1917**
    - Sevr Barış Antlaşması **10 Ağustos 1920**
    - ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un hakem kararı **22 Kasım 1922**
    - Kilikya Bağımsızlık bildirgesi **4 Ağustos 1920**
    - Ek antlaşmalar ve hukuksal belgeler
  - b) Hukuksal-Siyasal yönleri ve faaliyetleri bunları içermektedir;
    - BM Genel Kurulu tarafından kabul edilmiş 'Yerli Halkların hakları bildirgesi' **13 Eylül 2007**
    - Batı Ermenistan Ermenilerin milli kimliği ve vatandaşlık yapısının oluşturulması ve pekiştirilmesi.
    - Ek hukuksal belgeler ve araştırmalar.
  - c) Hukuksal yönü, kendi içerisinde Ermenilere yapılan soykırımın kınanması ve tanzimat konusunda uluslararası mahkemelerde, Lahey Mahkemesinde sürdürülen çalışmaları içeriyor.
  - d) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde ve gereken tüm kuruluşlarda Ermeni kültür ve tarih değerlerinin korumasına yönelik hukuksal çalışmalar.
2. Faaliyetimizin hukuksal-siyasi temelleri şunlardır;
  - a) 'Batı Ermenistan Ermenilerinin kendi kaderini tayin hakkı' ile ilgili bildirgesi **17 Aralık 2004**
  - b) 'Batı Ermenistan Ermenilerinin hakları' ile ilgili bildirme **20 Ocak 2007**
  - c) Batı Ermenistan Hükümeti'nin oluşturmasıyla ilgili bildirme **4 Şubat 2011**
  - d) Batı Ermenistan devlet sistemiyle ilgili kararı **2 Mart 2011**
  - e) Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin 'Batı Ermenistan ve Batı Ermenistan Ermenilerinin daimi silahlı, olumlu tarafsızlık hakkında' kararı **29 Mart 2011**
  - f) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin oluşmasını ilan eden bildirme. **24 Mayıs 2013**
  - g) 'Batı Ermenistan devlet yapısının, Batı Ermenistan Ulusal Meclis vekillerine verilen statüve Batı Ermenistan Ulusal Meclis kanunnamesi hakkındaki' yasa. **7 Mart 2014**
  - h) Batı Ermenistan Cumhurbaşkanı'nın Anayasa projesi hazırlamak için komisyon oluşturma kararnamesi **10 Ağustos 2014**
3. Faaliyetin mekanizmaları ve vasıtaları;

a) Batı Ermenistan Ulusal Konseyi faaliyeti sonucunda Batı Ermenistan Ermenilerinin milli kimliğini ve vatandaşlıklarını oluşturan yapı olarak, Batı Ermenistan Ermenilerinin hakları Uluslararası alanında temsil etme imkanı sağlıyor. Bu anlayış 'Diaspora Ermenileri' anlayışından farklıdır, zira 'Diaspora Ermenileri' anlayışı milli-devlet anlamı ve önemi taşıyor, milli-devlet hakları savunma imkanı vermiyor.

b) Böylece, Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin üç devlet yapısı; Batı Ermenistan Hükümeti, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento), Batı Ermenistan Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Konseyi Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarını Batı Ermenistan üzerinde sağlayabilmek ve Batı Ermenistan Devletini anayurdumuzda (Hayrenik) oluşturup pekiştirebilmek için ortak çalışmalarını sürdürüyor.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin oluşumu, Ermeni Devleti inşa sürecinin devamlığını sağlayan, özgür, bağımsız, egemen ve birleşik Ermenistan'a giden yolda önemli bir adımdır.

Zafer bizim olacak...

Tigran Paşabezyan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Başbakanı

20.08.2014 p.

BATI ERMENİSTAN ERMENİLERİNİN ULUSAL KONSEYİ KURULUŞ TOPLANTISINDA ALINAN KARAR

17 Aralık 2004 tarihinde Artsakh (Dağlık Karabağ Cumhuriyeti) Şuşa şehrinde Batı Ermenistan Ulusal Konseyi kuruluş toplantısı gerçekleşti. Kuruluş toplantısına katılanlar arasında kurucular kurulu temsilcilerinden şu isimler vardı; Armenag Aprahamyan, Hovsep Hovsepyan, Aşot Babayan, Vahagn İşkhanyan, Hrachya Piliposyan, Vitali Balasanyan, Komitas Danielyan, Melanya Balayan, Samvel Karapetyan, Jirayr Sefilyan, Gagik Sargsyan vs....

Kurucular kurulu toplantısı aşağıdaki konuları ele aldı;

1. Batı Ermenistan Ermenilerinin Ulusal Konseyi oluşturma meselesi.
2. Batı Ermenistan Ermenilerinin Ulusal Konseyi tarafından 'Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarıyla ilgili' bildirgenin hazırlanması.
3. Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi çalışmalarını koordine etmek için uygun aday teklifi ve seçim meselesi.

Oybirliğiyle alınan kararlar;

Batı Ermenistan Ermenilerinin Ulusal Konseyi'nin kurulması, 'Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarıyla ilgili bildirgenin hazırlanmasına yönelik talimatın verilmesi. Armenag Aprahamyan Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi çalışmalarını koordinatörü ve organizatörü olarak seçildi.

Böylece, Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi toplantısı sona erdi.

Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi

Şuşa, 17 Aralık 2004

BATI ERMENİSTAN ERMENİLERİNİN KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKIYLA İLGİLİ BİLDİRGE

Batı Ermenistan Ermenilerinin Ulusal Konseyi dünyaya dağılmış Ermeni halkının ortak iradesini ifade ederek;

Tüm Ermenilerin isteğini gerçekleştirip tarihi adaletin yerine getirilmesi için Ermeni milletinin kaderindeki sorumluluğumuzun ciddiyetini anlayarak, insan hakları evrensel bildirgesindeki prensiplere uygun bir şekilde halkların kendi kaderini tayin hakkını kullanarak;

BEYAN EDİYORUZ

Adalet temelli demokratik bir kuruluş oluşturma amacını takip ederek, milletimizin canlanmasına yönelik sürecin başlangıcını ilan ediyoruz:

- 1) 'Türkiye Ermenistan'ı ifadesi bundan sonra Batı Ermenistan (Hayrenik) olarak değişecektir. Batı Ermenistan'ının bayrağı, arması ve milli marşı olacaktır.
- 2) Batı Ermenistan (Hayrenik) milli hükümet, bağımsızlık ve başka haklara sahip egemen bir devlet olmalı. Anayasa ve adalet sistemi dışında her şey milli olacak.
- 3) Batı Ermenistan'ın (Hayrenik) kefil, günümüzde kendi vatanından (Hayrenik) sürgünde ve ülkede (Hayrenik) yaşayan Batı Ermenistan Ermeni halkıdır. Batı Ermenistan Ermeni halkı kendi egemenliğini anayasası ve yasaları temelinde bulundurarak, direk veya temsilciler vasıtasıyla gerçekleştirecektir. Batı Ermenistan (Hayrenik) adına ifade hakkı, Ulusal Konseyi'n hakkıdır.
- 4) Batı Ermenistan (Hayrenik) üyeleri, aileleri, birkaç nesil önce de olsa, Batı Ermenistan'dan göç edenlerdir. Batı Ermenistan (Hayrenik) üyeleri Ulusal Konseyi'n koruması ve desteği altındadır. Ulusal Konseyi bütün üyelerinin özgürlüğü ve onların arasındaki eşitliği kendi güvencesi altına alır.
- 5) İnsanların ve mülkiyetin güvenliğini ve sınırların dokunulmazlığını sağlayabilmek amacıyla Batı Ermenistan'ı (Hayrenik) kendi savunma mekanizmalarını, devlet ve toplumunun güvenliğini sağlayan yapılarını oluşturur. Batı Ermenistan'ın (Hayrenik) kendi üyelerinin milli hizmette bulunma şeklini özgürce karar verir. Batı Ermenistan'ın (Hayrenik) savunma güçleri sadece Ulusal Konsey kararıyla hareket edebilir ve Ulusal Konseyi'n emri altındadır.
- 6) Uluslararası hukuka uygun bir şekilde, Batı Ermenistan dış politikasını sürdüreceği ve başka devletlerle ilişki kurup uluslararası organizasyonlara da katılacak.
- 7) Batı Ermenistan'ın milli zenginliği olan kendi halkı, toprağı, yeraltı kaynakları, hava sahası, suları ve başka doğal kaynakları, ekonomi ve entelektüel gücü, kültürel varlığı millete aittir. Onlara sahip olması, onları kullanması, onlardan faydalanması Batı Ermenistan yasalarıyla ayarlanır.
- 8) Batı Ermenistan (Hayrenik) kendi ekonomi sisteminin prensipleri ve sistemin ayarlaması hakkında karar verme yetkisine sahiptir. Gerekğinde kendi para birimini, milli bankasını, finansal yönetimini, vergi sistemini oluşturabilir.

9) Ulusal Konseyi kendi içerisinde ifade, basın ve vicdan özgürlüğünü güvence altına alır, yasama, idareci organların, yargı sisteminin birbirlerinden bağımsız olarak faaliyet göstermesini, çoğulcu demokrasiyle sağlar.

10) Ulusal Konsey, hayatın tüm alanlarında Batı Ermenistan Ermenicesinin devlet dili olarak kullanılmasını sağlar. Ulusal Konsey kendine özgü eğitim sistemi oluşturup, bilim-kültür ve hayatın gelişme hükümlerini de belirtir.

11) Ulusal Konsey, Ermenilere yapılan Soykırımın 1894-1923 yılları arasında işgal edilmiş topraklarda (Batı Ermenistan'da) Türkler'in gerçekleştirdiği soykırımın, uluslararası tanınmasına yönelik faaliyetinde sorumluluğunu tanır ve bu sürece destek sağlar.

12) Ulusal Konsey, tehciye maruz kalanların nesillerinin yurtlarına dönme sürecine destek sağlayacak, ve buna eşzamanlı olarak tanzimat ödenmesi için Ermenilere yapılan soykırımı tanıyan devletlerin katkısıyla, uluslararası bir vakıf oluşturacak.

13) Bu bildirge Batı Ermenistan Anayasası'nın oluşturulması sürecinde, Anayasayı kabul edene kadar temel olarak hizmet eder ve milli hükümetin faaliyetini, yeni yasaların oluşturmasını teşvik eder.

Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi
Şuşa, 17 Aralık 2004

BATI ERMENİSTAN ULUSAL KONSEYİN BİLDİRGESİ

Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan Ermenilerinin iradesini ifade eder. Kendi halkının isteklerini, adaletin yerine getirilmesi için onun beklentilerini karşılamak yolunda kendi uluslararası sorumluluğunun ne kadar önemli olduğunu anlayarak, aşağıda belirtilen unsurlar temelinde bulundurarak şu kararnameyi ilan eder;

- a) BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin genel prensipleri,
- b) Uluslararası hukukun genel prensipleri,
- c) 17 Aralık 2004 tarihinde Batı Ermenistan Ulusal Konseyi tarafından talep edilen Batı Ermenistan Ermenilerinin kendi kaderini tayin hakkının hayata geçirilmesi gereğini temelinde bulundurarak.

BEYAN ETMEK;

Dünyanın dört bir tarafında sürgünde olan Batı Ermenistan Ermenilerin devlet yapısının, yani Batı Ermenistan Hükümeti'nin oluşturulması başlatılmıştır. Bu hükümetin oluşma güvenceleri aşağıdaki kararlarla belirlenmiştir;

MADDE 1

1. **29 Aralık 1917 (11 Ocak 1918)** tarihinde Batı Ermenistan'ın bağımsızlığını tanıyan Rusya'nın kararnamesi. Rusya Halk Temsilcileri Konseyi "Türkiye Ermenistan'la (Batı Ermenistan) ilgili

kararnamesini' 31 Aralık 1917 (13 Ocak 1918) tarihinde 'Pravda' gazetesinin No: 227 sayısında yayınlanmıştır.

2. 2 Ocak 1918 tarihinde Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin Fransa Hükümeti'ne Batı Ermenistan'ın bağımsızlığını tanımak için yaptığı başvuru.

3. 10 Ağustos 1920 Sevr Antlaşması ve ABD Başkanı W. Wilson'un Hakem Kararı (22 Kasım 1920). Batı Ermenistan'ın varlığını ve bağımsızlığını tanıyan, bugüne kadar geçerli olan "de jure" ve "de facto" kabul edilmiş uluslararası belgeler.

Bu önemli tarihleri de not ediyoruz; 1920 San Remo konferansı, 24 Nisan 1920 Batının Büyük devletleri tarafından Sevr Antlaşması'nın imzalanması, 11 Mayıs 1920 Sevr Antlaşması'nın Türk Hükümeti'ne teslimiyeti, 10 Ağustos 1920 Türkiye tarafından Sevr Antlaşması'nın imzalanması.

4. 14 Aralık 1960 BM Genel Kurulu tarafından kabul edilmiş Sömürge İdaresi Altındaki Ükelere ve Halklara Bağımsızlık Verilmesine İlişkin Karar.

5. Batı Ermenistan Ermenileri BM Genel Kurulu tarafından 13 Eylül 2007 tarihinde kabul edilmiş beyannameye göre yerli (otokton) halk olarak kendi kaderini tayin hakkına sahiptirler.

'Yerli (Otokton) halkların kendi kaderini tayin hakkı var. Bu haklarını kullanarak, yerli (otokton) halklar kendi siyasi statüsünü belirleyip ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmalarını sağlayabilirler' (Madde 3)

MADDE 2

1. Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarının sağlanması ve hayata geçirilmesi ancak Batı Ermenistan hükümetinin desteğiyle mümkündür.

2. Zorla tehciye maruz kalmış (her Ermeninin nesileri) anavatanına (hayrenik) dönüp orada kalkınma hakkına sahiptir.

3. Ermeni Ulusal Konseyi dünyanın dikkatini Batı Ermenistan'ın kendi vilayetlerine inkar edilemez tarihi sınırlarının tanınmasına (W. Wilson'un Hakem Kararı da dahil olmak üzere) çeviriyor.

4. 1894-1923 farklı Türk hükümetleri tarafından Küçük Asya ve Batı Ermenistan'da gerçekleştirilmiş soykırımın sonucunda katledilmiş, zorla tehciye uğramış, Ermenilerin yok edilmiş veya el konulmuş mal ve mülkiyetini Batı Ermenistan Hükümeti'ne teslim etmek zorundadır.

MADDE 3

Sürgünde oluşturulmuş Batı Ermenistan hükümeti dünyanın dört bir yanına dağılmış Ermenilerin durumunu yansıtıyor. Dolayısıyla aşağıdaki tanımlanmaları göz önünde bulundurmak gerekir;

1. Batı Ermenistan Hükümeti, Batı Ermenistan Ulusal Konseyi milletvekilleri tarafından oluşturuluyor. Sürgündeki hükümet devlet iktidarı niteliğine sahiptir.

2. Batı Ermenistan isimiyle bir tek Sürgündeki Batı Ermenistan Hükümeti (Hayrenik) kendini tanımlayabilir.

3. Dünyanın dört bir yanına dağılmış Ermenilerin Batı Ermenistan vatandaşlığına hakkı vardır. Batı Ermenistan vatandaşları Batı Ermenistan Hükümeti'nin koruması ve desteği altında bulunuyorlar.

4. Batı Ermenistan Hükümeti kendi vatandaşlarının milli, ırk ve dini kimliklerinden bağımsız özgür ve eşit kalkınmasını sağlar.

5. Batı Ermenistan Hükümeti toplumunun güvenliğini sağlamak için gereken yapıları ve kurumları teşkil eder.
6. Batı Ermenistan Hükümeti uluslararası hukukun bir parçası olarak başka devletlerle ve milli teşkilatlarla ilişkiler kurup, uluslararası kurumların faaliyetlerine de katılıyor.

MADDE 4

1. Batı Ermenistan Ulusal Konseyi Batı Ermenistan Hükümeti'ni uluslararası beyanname ve antlaşmalarıyla aşağıda belirlenen hükümlerin kabul ettirmesiyle görevlendiriyor;
  - a) Batı Ermenistan'ın doğal zenginlikleri; toprak, yeraltı kaynakları, hava sahası, su ve diğer doğal kaynakları, ekonomik, entellektüel, tarih ve kültürel imkanları Batı Ermenistan Ermenilerine aittir.
  - b) Batı Ermenistan'ın doğal zenginliğine sahip olma, onu kullanıp yönetme şekli Batı Ermenistan Hükümeti'nin kabul ettiği yasalarla belirlenir.
  - c) Batı Ermenistan Hükümeti Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içerisinde milli servete sahiptir. Bunların içinde altın ve elmas rezervleri, para fonunda ise pay hakkı mevcuttur.
2. Batı Ermenistan Hükümeti kendi hakimiyeti altında bulunacak tüm bölgelerde ifade, basın ve vicdan özgürlüğü, yasama, idareci ve hukuki yönetimlerinin eşitliğini sağlayacak. Batı Ermenistan topraklarında yer alacak silahlı kuvvetleri ve emniyet güçleri depolitize edilecektir.
3. Batı Ermenistan Hükümeti Ermeniceyi devlet dili ilan edip, Batı ve Doğu Ermenicenin eşit kullanımını kabul ederek, hükümetin resmi dili olarak Batı Ermeniceyi ilan ediyor. Hükümet kendine özgü eğitim, bilim ve kültür mekanizmaları oluşturuyor.
4. Batı Ermenistan Hükümeti Batı Ermenistan'da ve Türkiye'de gerçekleştirilmiş soykırımı kabul ettirme sürecini Ermeni Ulusal Konseyi'nin beyannamesine uygun bir şekilde destekliyor.
5. Bu bildirme Ulusal Konseyi tarafından, uluslararası kurumlarda söz sahibi olan Batı Ermenistan Hükümeti'ni temsil eden geçici bir temsilci tayin etmek için bir temel oluşturuyor. Dolayısıyla Batı Ermenistan, Ermenistan Cumhuriyeti, Artsakh (Karabağ), Cavahk ve dünyanın dört bir tarafına dağılmış Ermenilere (Hayere) çağrıda bulunuyoruz; Bilgilerinizle, tecrübenizle ve mesleklerinizle Hükümetimizin faaliyetine katkı sağlayın!

Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi
4 Şubat 2011 Paris, Fransa

KARAR

N: 1/2011 –29.03.2011

BATI ERMENİSTAN ULUSAL KONSEYİ

'KARA VE DENİZ SAVAŞI HUKUKU, TARAFSIZ ÜLKELERİN HAK VE ÖDEVLERİ, SAVAŞIN BAŞLATILMASI, DÜŞMANLIKLARIN AÇILMASI HAKKINDA' 18 EKİM 1907 TARİHİNDE LAHEY'DE İMZALANAN ANTLAŞMAYA DAYANARAK BATI ERMENİSTAN ERMENİLERİNİN VE BATI ERMENİSTAN'IN DAİMİ, SİLAHLI, OLUMLU TARAFSIZLIĞINI İLAN EDİYOR

ÖNSÖZ

Birinci ve İkinci dünya savaşlarında insanlığın ve özellikle Ermeniler'in manevi, kültürel, maddi ve toprak kayıpları göz önünde bulundurarak, insanlığın bugün de manevi-kültürel, ahlaki-psikolojik ve ekonomik-siyasi krizlerinden dolayı, medeniyetler arasında yeni çatışmalar insanlığı üçüncü dünya savaşının eşğine getirdiğini görerek;

'Kara ve deniz savaşı hukuku, tarafsız ülkelerin hak ve ödevleri, savaşın başlatılması, düşmanlıkların açılması hakkında' 18 ekim 1907 tarihinde Lahey'de imzalanan antlaşmayı insanlık ve Ermeniler için hukuki anlamda doğru bir yol olarak kabul etmekteyiz ve antlaşma, milletler ve dinler arasında çatışmaları, savaşları önlemek açısından büyük önem taşımaktadır.

Emperyalist politikaların sonucu olarak Batı Ermenistan devletinin yokluğu, Batı Ermenistan Ermenilerini hukuki anlamda 'Kara ve deniz savaşı hukuku, tarafsız ülkelerin hak ve ödevleri, savaşın başlatılması, düşmanlıkların açılması hakkında' **18 Ekim 1907** tarihinde Lahey'de imzalanan antlaşmanın bir parçası olma imkanından ve öz savunma organize etme doğal hakkından mahrum etti. Eğer Ermeni Devleti var olsaydı, yukarıda adı geçen sözleşmeden (**1899** yılındaki birinci sözleşme de dahil olmak üzere) ve bu haklardan mutlaka faydalanacaktı.

Şunu da hatırlatıp altını çizmek ve değerlendirmek istiyoruz. **24 Mayıs 1915** tarihinde Üçlü İtilaf Ülkeleri: Büyük Britanya, Fransa ve Rusya Osmanlı Hükümeti tarafından Ermenileri yok etme politikasını eleştirip 'Osmanlı'nın insanlığa ve uygarlığa karşı işlediği yeni suç' olarak bu olayı tanımladılar.

4 Ağustos 1920 tarihinde **Kilikya Ermeni Devleti bağımsızlığını ilan etti**, fakat Fransa 27 Ekim 1915 tarihindeki Ermeni Kilikya'sına özerklik verme sözünden vazgeçip Kilikya'yı terk etti ve silahsızlaştırdı, bu yüzden de Kilikya bağımsızlığını koruyamadı.

Bu dönem aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanma ve uluslararası prensiplere dayanarak yeni bağımsız arap devletlerin ortaya çıkma dönemi idi.

1918-1920 yıllarında Doğu Ermenistan'da kurtuluş mücadelesini sürdüren bölgeler Nakhicevan (Nahçıvan), Zangezür, Artsakh (Karabağ), Cavakh ve Ermenistan Cumhuriyeti Türk-Azeri silahlı birimlerinin saldırılarına uğradığını tarihi bir gerçek olarak kabul ediyoruz.

1920 yılında Ermenistan Cumhuriyeti üye olmak için Milletler Cemiyetine başvurdu ve cevabı beklediği süreçte Kemalist Türkiye Ermenistan'a ve Ermenilere karşı yeni saldırılar gerçekleştiriyordu. Sevr Barış Antlaşması'nın ve ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Hakem Kararı'nın hayata geçirilmesini engellemek amacıyla.

Ermeni Milleti'nin özgür iradesini ve kendi topraklarının üzerinde otokton (yerli) halk olarak bağımsızlığını geliştirmek, özgür yaşama, kalkınma, ilerleme hakkına engel olan başka tarihi olayları da göz önünde bulundurarak,

Ve nihayet BM tarafından kabul edilen uluslararası prensip ve standartlarına uygun bir şekilde, anlaşmazlıkların barışçıl yöntemlerle çözümünden yana olduğumuzu bir kez daha belirterek, halkların özgürce kalkınma ve ilerleme hakkına dayanarak,

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi olarak bu kararları ilan ediyoruz;

1. İşgal altında bulunan Batı Ermenistan'a ("de jure" ve "de facto") ait olan bölgelerin Batı Ermenistan Ermenilerinin ve Batı Ermenistan'ın daimi, silahlı, olumlu tarafsızlığını ilan ediyoruz ve aşağıdaki hükümleri öne sürüyoruz;

a) ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un **22 Kasım 1920** tarihindeki **Ermenistan-Türkiye sınırlarını belirleyen Hakem Kararı**.

b) BM'in **14 Aralık 1960** tarihinde kabul ettiği '**Sömürge İdaresi Altındaki Ülkelere ve Halklara Bağımsızlık** Verilmesine İlişkin Bildirisine' dayanarak tarihi Ermenistan'ın, **Batı Ermenistan ve Kilikya dahil olmak üzere bağımsızlığını tanımak**.

c) Ve nihayet kadim Otokton (Yerli) halk olarak **13 Eylül 2007** tarihinde BM tarafından kabul edilmiş yerli (otokton) halklar hakları bildirgesine göre Batı Ermenistan Ermenilerinin, Batı Ermenistan'a yönelik olan tarihi, kültürel, medeni, inkar edilemez ve zamanaşımı olmayan haklara sahiptir.

2. Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin daimi, silahlı, olumlu tarafsızlık hakkındaki kararı, hem Batı Ermenistan vatandaşı olanlar için geçerlidir, hem de daha vatandaş olmayan Ermeniler için, zira onlar tanıtıldığı gibi Diaspora Ermenileri değil, onlar Ermenilere yapılan soykırım ve tehcir sonucunda dünyanın dört bir yanına dağılmış sürgündeki Batı Ermenistan Ermenileridir.

3. Batı Ermenistan Ermenilerinin, Ermeni toplulukları da dahil olmak üzere, günümüzde dünyada yaşanan savaşlara, devrimlere, milletler ve dinler arasındaki çatışmalara, medeniyetler arasındaki çatışmalara ve onlardan kaynaklanan şiddetlere, katliamlara, soykırımlara, kaoslara dahil olmama hakkı vardır, (Kara ve deniz savaşı hukuku, tarafsız ülkelerin hak ve ödevleri, savaşın başlatılması, düşmanlıkların açılması hakkında' 18 ekim 1907 tarihinde Lahey'de imzalanan sözleşmeye göre.)

4. Batı Ermenistan Ermenileri, Ermeni toplulukları da dahil olmak üzere, şiddetlerden, saldırılardan, zorunlu tehcirlerden ve katliamlardan korunup, ülkelerini dış saldırılara karşı savunma hakkına sahiptirler. Bu hakları özellikle BM Anayasası'nın 51. Maddeden kaynaklanıyor. Bu madde insanların 'Bireysel ve toplu öz savunma hakkını' vurguluyor.

5. Batı Ermenistan Ermenilerinin, Ermeni toplulukları da dahil olmak üzere, 'Kara ve deniz savaşı hukuku, tarafsız ülkelerin hak ve ödevleri, savaşın başlatılması, düşmanlıkların açılması hakkında' 18 ekim 1907 tarihinde Lahey'de imzalanan sözleşmeye göre yaşadığı ülkenin, başka ülkelere karşı saldırı gerçekleştirdiğinde, yada iç siyasi çatışmalar, iç savaşı esnasında olaylara dahil olmayıp tarafsızlığını koruma hakkı var. Batı Ermenistan Ermenilerinin barış ve güven içinde yaşayıp kalkınma örneklerinden biri de 1975-1990 yıllarında Lübnan'da iç siyasi krizi yaşanırken Lübnan Ermeni toplulukları da olumlu tarafsızlığını koruyabilme örneğidir.

6. Batı Ermenistan Ermenileri, daimi, silahlı, olumlu tarafsızlıklarını sürdürdükleri süreçte kendi toplumunun ve cemaatlerin güvenliğini koruyabilmek için BM Anayasası'nın 51. maddesine göre savunma ve bölgesel emniyet güçleri oluşturma hakkına sahiptirler.

7. Batı Ermenistan Ermenileri ve Ermenilerin vatanından değişik dönemlerde, değişik sebeplerden göç ettirilmiş ve sürgüne uğramış Ermeniler, ahlak, tarih, medeniyet, siyaset ve sivil açılarından baktığımızda daimi, silahlı, olumlu tarafsızlık politikalarını sürdürme haklarını hayata geçirmelidir, zira bugüne kadar ne Milletler Cemiyeti, ne de Birleşmiş Milletler ve uluslararası camia gerektiği gibi Ermenistan'ın (Batı Ermenistan) ve Ermenilerin doğal, daimi ve inkar edilemez haklarını savunmamışlardır.

8. Bu bağlamda Milletler Cemiyeti'nin ve BM'nin belgelerinde ve birinci kurumun oluşturduğu Hükümetlerarası Danışma Kurulu kararında (2 Ağustos 1929) yer alan 'Ermeni göçmenlerinin sorunları ve terk edilmiş mülkleriyle' ilgili bazı hükümlerle BM'in 'Ağır Uluslararası İnsan Hakları Hukuku İhlalleri ve Ciddi Uluslararası İnsancıl Hukuk İhlalleri Mağdurlarının Çözüm ve Tazminat Hakkına Dair Temel Prensipler ve Kurallar' (16 Aralık 2005, N:60/147) sözleşmesinde yer alan bazı hükümler kabul edilemez.

9. Batı Ermenistan Ermenileri, Ermeni cemaatleri de dahil olmak üzere, siyasi çelişkilerden ve suistimallerden dışarı çıkıp kendi milli meselelerini başka bir hukuki zemine taşıma hakkına sahiptirler.

10. Dünyanın dört bir yanına dağılmış **sürgündeki 10 milyon Ermeni**, Batı Ermenistan'da çoğunluk oluşturup güvenliklerini sağlayabilirler, dolayısıyla W. Wilson Hakem Kararı'nın hayata geçirilmesi ve '**de facto**' gerçekleştirilmesi bir gerektir.

11. Batı Ermenistan Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan'ın sürgünde bulunan Hükümetine talimat veriyor; Bundan sonra yasama, hukuki, kavramsal, yapısal ve girişimcilik faaliyetlerinde 'Batı Ermenistan Ermenilerinin ve Batı Ermenistan'ın daimi, silahlı, olumlu tarafsızlık' prensiplerine uygun bir şekilde hareket etmek zorundadır, zira bu prensiplere göre 'Batı Ermenistan daimi, silahlı, olumlu ve bağımsız, demokrat bir devlettir'.

12. 'Batı Ermenistan Ermenilerinin ve Batı Ermenistan'ın daimi, silahlı, olumlu tarafsızlık hakkında' Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin beyannamesi, hemen beyan ettikten sonra '**de jure**' yürürlüğe giriyor, '**de facto**' ise bu beyannameyi Hollanda Hükümeti'ne teslim ettikten 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi

Başka dillere tercüme edildiğinde çeviri metnin aslı olarak Ermenice metin kabul edilecektir.

Dipnot

1. Le premier communiqué turc. Agence Télég. Wolff. Constantinople, le 4 juin 1915, L'Agence Havas avait publié, le 24 mai, la déclaration suivante, après une entente préalable entre les Gouvernements de France, de Grande-Bretagne et de Russie:

"Depuis un mois environ, les populations turque et kurde de l'Arménie procède, de connivence et souvent avec l'appui des autorités Ottomanes, à des massacres des Arméniens. De tels massacres ont eu lieu vers la mi-d'avril (nouveau style) à Erzeroum, Terdjan, Eghine, Akn, Bitlis, Mouch, Sassoun, Zeitoun et dans toute la Cilicie; Les habitants d'une centaine de villages aux environs de Van ont été tous assassinés; dans la ville même, le quartier arménien est assiégé par les Kurdes. En même temps, à Constantinople, le Gouvernement Ottoman sévit contre la population Arménienne inoffensive.

En présence de ces nouveaux crimes de la Turquie contre l'humanité et la civilisation, les Gouvernements alliés font savoir publiquement à la Sublime Porte qu'ils tiendront personnellement responsables des dits crimes tous les membres du Gouvernement ottoman ainsi que ceux de ses agents qui se trouveraient impliqués dans de pareils massacres. "

'Adeta bir aydan beri Ermenistan'ın (Batı Ermenistan) Türk ve Kürt ahalişi Osmanlı idarecilerinin izniyle ve hatta onların desteğiyle Ermenilere karşı katliamlar gerçekleştiriyor. Bu katliamlar Nisan ayının ikinci yarısında Erzurum'da, Tercan'da, Eğin'de, Bitlis'te, Muş'ta, Sasun'da, Zeytun'da ve bütün Kilikya'da gerçekleşti. Van'ın etrafındaki yüzden fazla köyün Ermeni nüfusu katledildi ve Van'ın Ermeni mahallesi Kürtler tarafından kuşatılmış durumundadır. Aynı zamanda Osmanlı Hükümeti İstanbul'un savunmasız Ermeni sakinlerini de eziyet çektirdi. İnsanlık ve medeniyete karşı Türkiye'nin bu yeni suça karşılık olarak itilaf devletlerin hükümetleri Bab-I Ali'ye bildiriyorlar ki Türk Hükümeti'nin tüm üyeleri ve bu katliamlara katılan bütün memurlar şahsen sorumlu sayılacaktır'.

2. La Correspondance d'Orient, Revue économique, politique et littéraire

Le 19 janvier, 1920,

1/ Le conseil supreme des allies a decider que le gouvernement de l'Etat Arménien est reconnu comme gouvernement de fait;

2/ Que cette reconnaissance ne préjuge pas la question des frontières de l'Etat armenien.

2. La Correspondance d'Orient, Revue économique, politique et littéraire

Հունվար 19, 1920,

1/ İttifak Devleti Genel Konseyi **Ermeni Devleti Hükümeti'ni 'de facto' hükümet** olarak tanıdığını ilan ediyor.

2/ Tanımanın, Ermeni Devleti'nin sınırlarının belirlenmesi anlamına gelmediği kararlaştırıldı.
19 Ocak 1920

3. **22 Kasım 1920** tarihinde ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson tam adıyla 'Amerika Birleşik Devletleri Başkanının Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınır sorununun çözümlenmesine ve bununla birlikte, Ermenistan'ın (Batı Ermenistan) deniz ulaşımı ve sözü geçen sınırlara bitişik Türk

topraklarının herhangi bir bölümünün askerden arındırılmasını şart koşabileceğine dair' tahkim kararını kabul etti.

3. Voici la Sentence Arbitrale officiel et complet; "La décision du Président des Etats-Unis d'Amérique pour la détermination de la frontière entre la Turquie et l'Arménie, l'accès à la mer de l'Arménie et la démilitarisation de tout territoire turc adjacent".

BATI ERMENİSTAN CUMHURİYETİ'NİN BAYRAĞI HAKKINDA KARARNAME

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin **17 Aralık 2004** tarihinde kabul ettiği bildirgeye göre; Batı Ermenistan'ın (Hayrenik) kendi bayrağı, arması ve milli marşı olmalı. Bu bildirgenin hükümlerini temelinde bulundurarak, Batı Ermenistan Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin yeni bayrağını belirlemeye karar verdi.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bayrağı, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin devlet sembollerinden biridir.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bayrağı dört renkten oluşmaktadır. Merkezde evrensel uyumunu sembolize eden iki sembol var: Koyu mavi renkli sekizgenin içinde altın renkli sekiz kollu sonsuzluk işareti yer alıyor. Sekizgenin dört ucundan başlayan koyu mavi kiriş şeklindeki çizgiler dünyanın dört tarafını sembolize edip dört yöne doğru uzanır. Koyu mavi kiriş çizgileri altın rengiyle çevrilidir. Bayrağın dört kesimleri açık mavidir. Bayrak Ermeni yüksek platosunun uygarlığın beşiği olduğunu sembolize ediyor. Koyu mavi rengi, Ermeni halkının sonsuzluğunu simgeliyor. Altın rengi "Arev" (Güneş), Ermeni halkının Aryan (Arimen/Armen/Arman) olması, özgürce yaratıcılığı ve hayat sevgisini simgeliyor. Açık mavi renk Ermeni halkının ışık (luys) aydınlanma misyonu olmasını simgeliyor. Beyaz rengi ise Ermeni halkının erdemliliğini simgeliyor. Bayrağın genişliği ve uzunluğunun ölçüsü 1:2 orandadır.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bayrağının genişliği ve uzunluğunun ölçüsünü koruyarak daha küçük veya daha büyük ölçüde de bayraklar kullanılabilir.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bayrağının tanımıyla birlikte, renkli çizimi de yer alıyor.

Geçici hükümler

1. Batı Ermenistan Cumhuriyeti Hükümeti ve Ulusal Meclisi oluşana kadar bu kararnamenin yasa hükmü vardır.
2. Bu kararname yürürlüğe girdiği anda Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin bir önceki bayrağı, Batı Ermenistan Ermenilerinin genel kuruluna teslim edilecektir. (Genel kurulunun simgesi olarak).
3. Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bayrağının kullanımı, kararnameyi imzaladıktan hemen sonra başlayabilir.

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi
Paris, Fransa 21.10. 2011

(Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bayrağının renkli çizimi kapağının ikinci sayfasında yer alıyor)

BATI ERMENİSTAN CUMHURİYETİ'NİN RESMİ ARMASI HAKKINDA KARARNAME

İşbu kararname ile Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin resmi arması belirleniyor. Arma mavi ve altın rengi iki kenar şeridiyle ayrılmış bir siperden oluşuyor. Siperin üzerinde sekizgen içinde sonsuzluk işareti yer alıyor. Sonsuzluk işaretinden başlayan giriş şeklindeki çizgiler siperi dörde bölüyorlar. Armanın renkleri Batı Ermenistan Cumhuriyeti bayrağı renkleriyle aynıdır; mavi, altın rengi, koyu mavi, beyaz.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı
06.04.2015

(Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin resmi armasının renkli çizimi kapağın birinci sayfasında görebilirsiniz)

Bati Ermenistan Cumhuriyetinin Dil kanunu

Kanunun içeriği ve amacı

Madde 1. İşbu kanun Batı Ermenice, Doğu Ermenice, Grabar (Klasik Ermenice), Ermenicenin lehçeleri, milli azınlıkların dilleri ve yabancı dilleri hakkında hükümler içeriyor. Bu kanun aynı zamanda toplumun sorumluluğuna dair hükümler içeriyor. Bunların içinde toplumsal ve uluslararası alanda bireylerin dil ve onun kullanımı hakkında hükümler de var. Jest ve mimikler diliyle Braille alfabesinin kullanımıyla ilgili düzenlemeler de mevcuttur.

Madde 2. Bu kanunun amacı Batı Ermenistan Cumhuriyetinde Batı Ermenice'nin yanında Doğu Ermenice, Grabar (Klasik Ermenice), milli azınlıkların dillerinin statü ve kullanımını güvence altına alınmasıdır. Kanun aynı zamanda Batı Ermenice'yi, Doğu Ermenice'yi, Grabar'ı (Klasik Ermenice), Ermenice lehçelerini ve milli azınlıkların dillerini Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nde koruyup geliştirme amacı güdüyor.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin resmi dili

Madde 3. Ermenice-Batı Ermenice edebi dili, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin resmi dilidir.

Madde 4. Batı Ermenice devletin ve toplumun birleşik dilidir. Eğitim ve günlük hayatında Batı Ermenistan Cumhuriyeti vatandaşları için Batı Ermenice kolay ulaşılabilir olmalıdır.

Madde 5. Toplumun Batı Ermeniceyi kullanımına, geliştirmeye dair görev ve sorumluluğu vardır.

Madde 6. Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nde Batı Ermenice'yi, Doğu Ermenice'yi ve ikisinin de temelinde yatan Grapar'ı (Klasik Ermenice) araştırmak, onlara hakim olmak, kullanmak ve geliştirmek için geniş imkanlar sağlanıyor.

Milli azınlıkların dilleri

Madde 7. Milli azınlıkların dillerinin kullanımı, geliştirmesiyle ilgili devlet ve toplum özel sorumluluk taşıyorlar.

Jest ve mimikler diliyle Braille alfabesi

Madde 8. Jest ve mimikler diliyle Braille alfabesi devletin güvencesinde bulunuyorlar.

Resmi ve toplumsal faaliyetler alanlarında dilin kullanımı

Madde 9. Resmi ve toplumsal faaliyetler alanlarında kullanılan resmi edebi dil Batı Ermenicesidir.

Madde 10. Gerektiğinde devlet, tercüme yoluyla milli azınlıklar ve yabancılar için başka dillerin kullanımını sağlar.

Madde 11. Resmi ve toplumsal alanlarında kullanılan dil edebi, basit, sade ve anlaşılır olmalıdır. Dil her zaman devletin güvencesinde olmalı ve devlet dile özel özen göstermelidir. Batı Ermenice'nin düzenli gelişimini sağlamak amacıyla Eğitim bakanlığı bünyesinde 'Batı Ermenice dili koruma ve geliştirme stratejisi hazırlayan komisyon' oluşturuluyor. Batı Ermenicesi'nin temiz kullanımı için ise 'Batı Ermenice dili denetleme komisyonu' oluşturulacak.

Madde 12.. Batı Ermenice dili uluslararası ilişkiler bağlamında Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin resmi dilidir.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

17.06.2015

BATI ERMENİSTAN ERMENİLERİ ÖZ SAVUNMA KUVVETLERİNİN OLUŞTURMASI HAKKINDA KARARNAME

Ermenistan'ın ve Ermenilerin korunmasını asıl amaç ilan ederek,
Birinci ve İkinci dünya savaşlarında insanlığın ve Ermeniler'in yaşadığı insani, manevi, kültürel, maddi ve toprak kayıplarını göz önünde bulundurarak,
Günümüzde insanlığın manevi-kültürel, ahlaki-psikolojik ve ekonomik-siyasi derin krizler yaşadığını ve bunlardan dolayı meydana gelen dinler-medeniyetler arası çatışmalarını Üçüncü Dünya savaşı tehlikesi yarattığını göz önünde bulundurarak,

Yakın Doğu'da devam eden ve daha da derinleşen askeri ve siyasi süreçleri, Ermeniler ve Ermenistan'ın güvenliği açısından da tehditler oluşturuyorlar.

BM uluslararası prensipleri ve standartlarına uygun bir şekilde tekrar anlaşmazlıkların barış yoluyla çözenin taraftarı olduğumuzu vurgulayarak, bölgesel barış ve güvenliğin, halkların özgür kalma ve ilerleme haklarının hayata geçirilmesi sürecine, desteğe hazır olduğumuzu bir kez daha vurgulayarak,

17 Aralık 2004 tarihinde Ulusal Konsey tarafından talep edilen Batı Ermenistan Ermenilerinin kendi kaderini tayin hakkının hayata geçirilmesinin bir gerekçe olduğunu göz önünde bulundurarak, dünyanın dört bir yanına dağılmış Ermenilerinin devlet yapısına sahip olma hakkını, sürgündeki Batı Ermenistan Hükümeti'ni oluşturmak için **4 Şubat 2011** tarihinde Paris, Fransa'da kabul edilmiş bildirgeyle gerçekleştirildiğini göz önünde bulundurarak,

Batı Ermenistan Ermenileri ve Batı Ermenistan'ın daimi, silahlı, olumlu tarafsızlık politikası sürdürdüğüne dair kararın (29.03.2011) 'Kara savaşında tarafsız devletlerin ve tarafsız bireylerin haklarıyla' ilgili sözleşmesine (**18 Ekim 1907, Lahey**) dayanarak alındığını göz önünde bulundurarak,

Ermenilerin sorunlarıyla ilgili bizim sorumluluğumuzun bilincinde olarak; Ermenilerin öz savunma hakkı, can ve mal güvenliği, BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde yer alan prensiplerden ve standartlardan kaynaklanan, Ermenilerin kalkınma ve gelişme doğal hakkı vs., tüm bunları göz önünde bulundurarak

Beyan ediyoruz:

Batı Ermenistan Ermenileri, Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan Hükümeti öz savunma özel güçlerin oluşturulması. Bunun temel amacı Ermenileri ve Ermenistan'ı korumaktır.

a) Batı Ermenistan Ermenileri öz savunma güçleri, Batı Ermenistan Ermenilerinin yaşadığı tüm bölgelerde oluşturulacak ve onun yegâne amacı, gerektiğinde Ermenilerin ve Ermenistan'ın savunması olacaktır.

b) Batı Ermenistan öz savunma güçleri için daha sonra yürürlüğe girecek kanunname ve davranış kodeksi oluşturulacak.

c) Batı Ermenistan Ermenileri öz savunma güçlerine hareket edebilme yetkisi verilecektir ve talebe göre hareket edip gereken yerde bir araya gelecektir.

d) Batı Ermenistan Ermenileri öz savunma güçleri sadece 'Batı Ermenistan Ermenileri ve Batı Ermenistan'ın daimi, silahlı, olumlu tarafsızlık' hakkında (29.03.2011) ve 'Kara savaşında tarafsız devletlerin ve tarafsız bireylerin haklarıyla' ilgili kararların hükümlerine, maddelerine uygun bir şekilde faaliyetlerini sürdürecektir.

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi

26.12.2012

KARARNAME

'Batı Ermenistan Cumhuriyeti devamlılığını sağlayan bir devlet olarak'

N: 12 -2014-02-23

1920 yılında resmen **tanınmış** Ermenistan Devleti'nin devamı olan Batı Ermenistan Cumhuriyeti hakkında karar-hatırlatma:

Ermeni Devleti'nin, **Ermenistan'ın (Batı Ermenistan) bağımsızlığı 19 Ocak 1920** tarihinde resmen tanınmıştır.

Sevr Barış Antlaşması'nın 93. maddesiyle Ermenistan Devleti'nde yaşayan azınlıkların haklarının korunması sağlanmıştır.

Madde 1 – Ermeni Devleti İttifak Devletler tarafından **19 Ocak 1920** tarihinde '**de facto**' ve **11 Mayıs 1920** tarihinde '**de jure**' olarak tanınmıştır ve biz bu gerçeklere dayanarak Batı Ermenistan Cumhuriyeti'ni Ermeni Devleti'nin devamı olarak ilan ediyoruz.

Madde 2 –Yukarıdaki delillere dayanarak Batı Ermenistan Cumhuriyeti günümüzde Ermeni Devleti'nin devamı olarak,**1920 yılında tanınmış Ermenistan (Batı Ermenistan)** Devleti'ninin kabul ettiği bütün sözleşmeleri, antlaşmaları ve kararları için sorumluluk taşıyor.

Ermenistan devletinin bağımsızlığını resmen tanıyan kararlar;

29 Aralık 1917 tarihli bir kararnameyle Rusya Sovyet Halk Komiserleri Konseyi Batı Ermenistan'ın (Türkiye Ermenistanı) bağımsızlığını tanıdı.

12 Şubat 1919 tarihinde Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Heyeti ve Ermenistan Cumhuriyeti Heyeti Paris Barış Konferansı'na katıldılar ve Ermeni halkının talepleriyle ilgili bir memorandum sundular. Bu aynı memorandum daha sonra **26 Şubat 1919** tarihinde Versay Barış Konferansı'nda da sunuldu.

Bu belge Milletler Cemiyeti ve İttifak Devletlerin desteğiyle Ermenistan Devleti'nin bağımsızlığını tanıma talebinde bulunuyor. Ermenistan Devleti Batı Ermenistan'ı teşkil eden 6 vilayetten, Kilikya'dan ve bağımsızlığını yeni ilan eden Ermenistan Cumhuriyeti'nden oluşacaktı.

Bu taleplere cevaben İttifak Devletleri Genel Kurulu **19 Ocak 1920** yılında '**de facto**' **Ermenistan (Batı Ermenistan) Devleti'ni tanıma kararı almıştır.**

1) **Ermeni Devleti Hükümeti hükümet olarak tanınıyor,**

2) Bu karar Ermeni Devleti'nin sınırlar meselesini çözmüyor.

27 Ocak 1920 tarihinde Barış Konferansı'nın sekreterliği bu iki kararı Ermeni Ulusal Birleşmiş Heyeti'ne resmen sunmuştur.

11 Mayıs 1920 tarihinde Türk heyeti konferansa davet ediliyor ve burada onlara 'Barış Şartları' sunuluyor. İttifak Devletleri arasında Ermeni Devleti Heyeti de yer almaktaydı. Daha sonra **Sevr** Antlaşması'nın önsözü olarak kabul edilen 'Barış Şartları' başlıklı önsözünde, Ermenistan İttifak Devletleri sırasında yer alıyor. **Ermeni Devleti böylece 'de jure' olarak ta tanındı.**

10 Ağustos 1920 tarihinde **Sevr Barış Antlaşması imzalandı.** Bu Antlaşma'nın 88-93 maddeleri Ermenistan (BatıErmenistan) Devleti'yle alakalıdır.

22 Kasım 1920 yılında ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson ‘ Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nın Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınır sorununun çözülmesine ve bununla birlikte Ermenistan'ın deniz ulaşımı ve sözü geçen sınırlara bitişik Türk topraklarının herhangi bir bölümünün askerden arındırılmasını şart koşabileceğine dair hakem kararını onayladı.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

KARARNAME

‘Batı Ermenistan Cumhuriyeti Anayasası projesi hazırlamakla ilgili’

N: 23, 2014–08.10

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi oluşumunun 10.yılıını,
Batı Ermenistan Hükümeti'nin oluşum sürecinin başlangıcınının 4.yılıını,
Batı Ermenistan Cumhuriyeti Ulusal Meclisi'nin (Parlamento) oluşumunu,
Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı seçimi ve Batı Ermenistan Cumhuriyeti devlet yapılarının oluşumunu göz önünde bulundurarak tekrar ve tekrar ilan ediyoruz;

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) özgür, bağımsız, egemen, sosyal, hukuk, demokratik ve daimi silahlı, olumlu tarafsız bir devlettir.

Bu gerçek aşağıdaki bildirgelere, kararlara,yasalara ve hukuki belgelere dayanıyor;

1. Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi'nin kuruluş toplantısında alınmış karar, **17.12.2004**
- 2.Batı Ermenistan Ulusal Meclisi milletvekilleri tarafından kabul edilmiş bildirge, **20.01.2007**
- 3.Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin, Batı Ermenistan Hükümeti oluşturma bildirgesi, **04.02.2011**
4. Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin tarafsızlık hakkındaki kararı, **29.03.2011**
5. Batı Ermenistan Cumhuriyeti bayrağı hakkında kararname, **21.10.2011**
6. Batı Ermenistan Ermenilerinin öz savunma güçleri oluşturma hakkında kararname, **26.12.2012**
7. Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturma hakkında bildirge, **24.05.2013**
8. Batı Ermenistan Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmış kararname-hatırlatma ‘Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) **1920** yılında ortaya çıkan Ermeni devletinin devamlılığını sağlayan bir devlet olması hakkında’. N: 12 –2014–02–23:

Böylece;

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'ne (Parlamento) Batı Ermenistan Cumhuriyeti Anayasası projesi hazırlayan bir komisyon kurmayı teklif ediyoruz. Bu komisyon Batı Ermenistan Ermenilerinin ve Batı Ermenistan vatandaşlarının iradesini yansıtan bildirgelere, kararlara, yasalara ve hukuki belgelere dayanarak, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin devlet yapısını ve içeriğini belirlemek için bir **Anayasa projesi** hazırlayacaktır.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Bölüm III

BATI ERMENİSTAN ULUSAL KONSEYİ VE BATI ERMENİSTAN DEVLET KURUMLARININ BM VE BM ÜYE DEVLETRİNE YAPTIKLARI BAŞVURULAR

BM ve BM Güvenlik konseyi üye devletlerine, Sevr Barış Antlaşmasını imzalayan devletlere, Uluslararası İşbirliği Platformu üye devletlerine Batı Ermenistan Ermenilerinin hakları hakkında

BAŞVURU

Her milletin yaşama, kalkınma ve geleceğe sahip olma hakkı vardır.

Bu milletlerin yanında Batı Ermenistan Ermenilerinin, Yakın Doğuda yaşayan Ermenilerin de medeniyetle dolu geçmişleriyle, günümüzdeki yaratıcılıkla ve parlak istikbale olan inançlarıyla yaşama, kalkınma ve geleceğe sahip olma hakkı vardır.

Tekrar hatırlatalım ki, Yakın Doğuda yaşayan Ermeniler **1894-1923** yıllarında Ermenilere karşı üç farklı Türk Hükümetleri tarafından gerçekleştirilmiş soykırım ve zorlu tehcir suçu ve politikaların sonucunda bu bölgelere yerleşmişlerdir. **24 Mayıs 1915** tarihinde Üçlü İttifak Devletleri (**Büyük Britanya, Rusya ve Fransa**) bu politikayı kınadılar ve '**insanlığa ve medeniyete karşı işlenen suç**' ifadesiyle tanımladılar.

Yukarıda belirttiğimiz gibi uluslararası camia tarafından **1920'li** yıllarda Ermenilerin kendi **anayurdu (haynenik)** ve **memleketi (yerkir)** olan Batı Ermenistanın üzerinde olan hakları kabul edilmiştir, fakat bu yasalar hayata geçirilememiştir. O dönemde uluslararası camianın en büyük ihmallerinden biriydi bu. Bu ihmal belkide o dönemde var olan dar askeri-siyasi hesaplarının ve menfaatçılığının bir sonucuydu. Fakat bölgedeki devletler ve halklar için bu zorlu, tarihi dönemde aynı hatanın aynı sonuçlarla bugün tekrarlanması affedilmez olacak, çünkü istikrarlı bir barış, barışçıl bir işbirliği oluşturabilmek için bölgedeki çetin meseleleri, bunların yanısıra Ermeni sorunu için de nihai bir çözüm sağlanması gerekiyor.

Dolayısıyla sürgünde bulunan Ermenilerin ve özellikle Yakın Doğu'da, Suriye'de yaşayan Ermenilerin sorunlarını çözmek için teklifte bulunuyoruz;

–Batı Ermenistan Ermenilerinin **memleketlerine (yerkir)** dönme hakkını sağlayıp gerçekleştirmek ve bundan kaynaklanan siyasi bütün sorumluluklar ve haklarının gerçekleştirilmesini sağlamak. Bu haklar içinde **22 Kasım 1920** tarihinde ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un aldığı hakem kararı ve bu kararla belirlenmiş şimdiki kadar **işgal altında** bulunan Batı Ermenistan'ın sınırlarını da göz önünde bulundurmamak gerekiyor.

–**4 Ağustos 1920** tarihinde kabul edilmiş **Kilikya (Giligia)** Bağımsızlık Bildirgesi'ni ve **1968** yılında **BM** tarafından kabul edilen 'Sömürge İdaresi Altındaki Ülkelere ve Halklara Bağımsızlık Verilmesine İlişkin Bildirgeye' dayanarak, derhal Kilikya'ya bağımsızlık vermekle ilgili siyasi ve hukuki hükümleri hayata geçirmek.

–**Batı Ermenistan ve Kilikya (Giligia) Ermenistan'ın** askersizleştirme sürecini hayata geçirmek ve gerçekleştirmek. Aşağıdaki hükümlere dayanarak;

–**29 Mart 2011** tarihinde Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan Hükümeti'nin Batı Ermenistan Ermenileri ve Batı Ermenistan'ın daimi, silahlı, olumlu tarafsızlık politikası tercih ettiğine dair aldığı karar.

–**2011 Eylül** ayında Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin ve Batı Ermenistan Hükümeti'nin BM Güvenlik Konseyine yaptığı başvurusu. Bu başvuruda ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Hakem Kararı'nı hayata geçirip, Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin ve Batı Ermenistan Hükümeti'nin tarafsızlık kararına dayanarak, **Kilikya (Giligia) Ermenistan'ı ve Batı Ermenistan'ı askersizleştirilmesi talep ediliyor.**

Tigran Paşabezyan
Sürgündeki Batı Ermenistan Hükümeti Başbakanı
12.03.2014

Türkiye Cumhurbaşkanı Sn. Abdullah Gül'e BAŞVURU

Paris, 18 Nisan 2011.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan Ermenileri Meclisi (BM sıradaki komisyonlarında kayıt olmuş; Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (**WIPO**), Yerli (Otokton) halklar hakları uzmanlar örgütü (**EMRIP**), Ekonomik ve Sosyal Konsey) (**ECOSOC**) ve merkezi Paris, Fransa'da bulunan Sürgündeki Batı Ermenistan Hükümeti bu resmi mektubu Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nden talep ediyoruz; **1894-1923** tarihler arasında **Osmanlı, Jön Türk, Kemalist** Hükümetleri tarafından Ermenilere ve Ermeni medeniyetine karşı devamlı işledikleri suç, yani Ermenilere karşı yapılmış **Soykırım'ı** tanımak ve inkar politikasına hemen son vermek.

Üç farklı Türk Hükümetleri tarafından önceden planlanan ve gerçekleştirilen suçların neticesinde Ermeniler yaklaşık 2 milyon kurban verdiler. Yaklaşık 1 milyon Ermeni de zorla tehcire, vatansız kalmaya ve asimilasyona maruz kaldı.

Bugün, yerli (otokton) bir halk olarak, yaklaşık **10 milyon Ermeni** Türkiye Cumhuriyeti'nin sürdürdüğü Ermeni karşıtı politikasından dolayı kendi vatanının (hayrenik) dışında yaşayıp asimile olmaya ve yok olmaya mahkum ediliyor.

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan Hükümeti, Ermeni meselesinin siyasi anlamda sadece 1915 üzerine odaklanmayı katiyen reddediyor.

Soykırım 1894 yılında Sasun katliamlarıyla başlamıştır. Bu amaca hizmet etmek için önceden, 1891 yılında Hamidiye Alayları teşkil edildi.

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi ve Batı Ermenistan Hükümeti, Türkiye tarafından **gerçekleştirilmiş soykırım'ı üç farklı dönemlere ayırıyor;**

1. **1894 –1896** tarihleri arasında Sultan II. Abdülhamid tarafından gerçekleştirilmiş soykırım,
2. **1909** yılında Kilikya Ermenistan'ında, Adana'da Jön Türk hükümeti tarafından yapılmış soykırım,
3. **1915–1923** tarihleri arasında Jön Türk ve Kemalist Hükümetleri tarafından gerçekleştirilmiş soykırım.

Böylece, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nden **1894-1923** tarihleri arasında devlet tarafından panlanmış ve gerçekleştirilmiş soykırımın tamamen tanınmasını talep ediyoruz. Soykırım gerçeği tarihi ve hukuki arşiv belgelerine de dayanıyor;

–**24 Mayıs 1915** tarihinde Üçlü İttifak Devletleri (**Büyük Britanya, Fransa ve Rusya**) Osmanlı Hükümeti'nin gerçekleştirdiği, Ermenilere yapılan katliamları ve soykırımı kınayan bir mesaj yayınladılar. Bu mesajda 1915 Nisan ayında başlayan katliamları '**insanlığa ve medeniyete karşı Türklerin işlediği suç**' ifadesiyle tanımladılar.

–**1919** yılında İstanbul divan-ı harb-i örfi yargılamaları ve kararlar

–**1965 –2010** tarihleri arasında Soykırımı tanıyan ve kınayan devletlerin listesi.

–**1984** Daimi Halk mahkemesi kararı.

–**1985** BM İnsan Hakları Komisyonu kararı.

–**1987**Avrupa Parlamentosu kararı.

–**2007** Yerli (Otokton) halklar hakları bildirisi'.

–**2011** Arjantin mahkemesinin kararı.

Armenag Aprahamian

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi Başkanı

Tigran Paşabezyan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanı

**Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'ndan BM'ye ve BM Güvenlik Konseyi üye devletlerine,
Sevr Barış Antlaşmasını imzalayan devletlere**

ÇAĞRI

BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne, '**Soykırım suçunun önlemesine ve cezalandırmasına dair**' sözleşmeye, '**İnsanlığa karşı ve savaş suçlarının zamanaşımı olmamasına dair**' sözleşmeye dayanarak, Ermenilere yapılan soykırımı organize edenlerin **1919** yılında İstanbul'da askeri mahkemeler tarafından mahkum edilmesini göz önünde bulundurarak,

1919 yılında Paris Barış Kongresi'nde özel komisyon tarafından **1915-1918** yılları arasında Batı Ermenistan'a verilen zararın hesaplanması, **10 Ağustos 1920** yılında Sevr Barış Antlaşması'nın imzalanması ve **22 Kasım 1920** tarihinde ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Ermenistan-Türkiye arasındaki sınırıyla ilgili hakem kararının onaylanmasını göz önünde bulundurarak,

Soykırımı organize edenlerin ve suçluların yargılanmasının, verilen maddi zararların hesaplanmasının, Ermenistan Devleti'nin sınırlarının tanınmasının bir gerçek olduğunu vurgulayarak,

2004 yılında Batı Ermenistan Ermenilerinin kimliğini ve vatandaşlığını yansıtan bir yapının meydana gelmesi ve bu sistemin içinde Batı Ermenistan Hükümeti (Ermenistan), Ulusal Meclisi (parlamento), ve Cumhurbaşkanlığı da yer alıyorlar. Batı Ermenistan Ermenilerinin, diğer bütün milletler gibi, yaşama, kalkınma ve geleceğe sahip olma hakları var, dolayısıyla kendi **anayurdu (hayrenik)** olan **Batı Ermenistan'da (Arevmdian Hayasdan)** devlet kurmayı talep edebilmelerini göz önünde bulundurarak,

24 Nisan 2015 tarihinden sonra Batı Ermenistan Ermenilerinin, vatandaşlarının, **1915-1918** yılları arasında Ermeniliğe verilen maddi, manevi ve toprak zararlarının giderilmesi için hukuki-siyasi anlamda tazminat süreci başlatmaya hazır olduğunu İlan ediyoruz.

Armenag Aprahamian
Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı
24.04.2015

**Tüm Ermeniler ile Batı Ermenistan Ermenileri ve Batı Ermenistan vatandaşlarına,
Ermeni bireylere, Ermeni kuruluşlarına
ÇAĞRI**

Ermenilere yapılan soykırım'ın **100.yıl** anma etkinliklerinin sona ermesiyle aslında Ermeni haklarının savunma açısından **yeni ve kararlı** bir dönem başladığını göz önünde bulundurarak, **10 Ekim 2014** tarihinde kabul edilen 'Batı Ermenistan Ermenileri haklarının savunmasıyla ilgili hukuki ve siyasi birleşik paketini' göz önünde bulundurarak,

29 Ocak 2015 tarihinde ilan edilmiş '**Ermenilere yapılan soykırımın 100.yıl anma bildirgesini**' göz önünde bulundurarak,

Yakın Doğudaki Ermeni toplulukların, Ermenistan (Doğu) Cumhuriyetini, Artsakh (Karabağ) ve bütün Ermenileri tehdit eden günümüzdeki askeri ve siyasi konularda meydan okumalarını göz önünde bulundurarak,

1919 yılı Paris Barış Kongresi'nde özel komisyon tarafından **1915-1918** yılları arasında Batı Ermenistan'a verilen zararların hesaplanması, **10 Ağustos 1920** yılında Sevr Barış Antlaşması'nın imzalanması ve **22 Kasım 1920** tarihinde ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Ermenistan ile Türkiye arasındaki sınırla ilgili hakem kararının onaylanması göz önünde bulundurarak,

Soykırımı organize edenlerin ve suçluların yargılanmasının, verilen maddi zararların hesaplanmasının, Ermenistan Devleti'nin sınırlarının tanınmasının bir gerçek olduğunu vurgular,

2014 yılında Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan) devlet yapılarının (Hükümet, Ulusal Meclis, Cumhurbaşkanlık Konseyi) oluşma sürecinin tamamlanması göz önünde bulundurarak,

24 Nisan 2015 tarihinden sonra Batı Ermenistan Ermenilerinin, vatandaşlarının, **1915-1918** yılları arasında Ermeniliğe verilen maddi, manevi ve toprak zararlarının giderilmesi için hukuki-siyasi anlamda tazminat süreci başlatmaya hazır olduğunu İlan ediyoruz.

Bütün Ermenilere Batı Ermenistan Cumhuriyeti devlet yapılarında bir araya gelmelerini ve bizim tüm haklarımızın savunulması için birleşme çağrısında bulunuyoruz.

Armenag Aprahamian

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

24.04.2015

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nden BM üye devletlerin parlamentolarına ÇAĞRI

1965-2015 yılları arasında **20'den** fazla devletlerin, uluslararası örgütlerin Ermenilere yapılan soykırımı kabul ettiklerini göz önünde bulundurarak,

Ermenilere yapılan soykırımın **100. yıl** anmasında **soykırım şehitlerini** anmakla beraber Avrupa Parlamentosu, Vatikan, Avusturya, Almanya ve başka ülkeler tarafından soykırımın tanınması ve bu sürecin devam etmesi göz önünde bulundurarak,

Yakın Doğudaki Ermeni toplulukları, Ermenistan (Doğu) Cumhuriyeti'ni, Artsakh (Karabağ) ve bütün Ermenileri tehdit eden günümüzdeki askeri ve siyasi konularda meydan okumaları göz önünde bulundurarak,

Ermenilere yapılan soykırımın **100.yıl** anma etkinliklerinin sona ermesiyle aslında Ermenilerin haklarının savunulma açısından yeni ve kararlı bir dönem başlamasını göz önünde bulundurarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin Ermenilere yapılan soykırım'ı inkar etme dış ve iç politikasını göz önünde bulundurarak,

Ermenilere yapılan soykırım'ı organize edenlerin **1919** yılında İstanbul'da askeri mahkemeleri tarafından mahkum edilmesini göz önünde bulundurarak,

1919 yılında **Paris Barışkongresi'nde özel komisyon** tarafından **1915-1918** yılları arasında Batı Ermenistan'a verilen zararın hesaplanması, **10 Ağustos 1920** yılında **Sevr Barış Antlaşması'nın** imzalanması ve **22 Kasım 1920** tarihinde ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Ermenistan-Türkiye arasındaki sınıryla ilgili hakem kararının onaylamasını göz önünde bulundurarak,

Soykırımı organize edenlerin ve suçluların yargılanmasının, verilen maddi zararların hesaplanmasının, Ermenistan (Batı Ermenistan) devletinin sınırlarının tanınmasının bir gerçek olduğunu vurgulayarak,

2014 yılında Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan) devlet yapılarının (**Hükümet, Ulusal Meclis, Cumhurbaşkanlık Konseyi**) oluşma sürecinin tamamlanmasını göz önünde bulundurarak,

BM üye devlerin parlamentolarından BM çatısı altında, **1919-1920** tarihler arasında alınmış yukarıda belirtilen kararların gerçekleştirilmesi, Batı Ermenistan Ermenilerinin ve vatandaşlarının kendi **anayurtlarında (hayrenik)** Batı Ermenistan Cumhuriyeti bünyesinde özgürce yaşamalarını, kalkınmalarını ve geleceğe sahip olmalarını sağlamak için, gereken sürecin başlatılmasını rica ediyoruz.

Armen Ter-Sargsyan
Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Başkanı
25.04.2015

Batı Ermenistan Hükümeti'nden BM üye devletlerin hükümetlerine ÇAĞRI

1921 yılından itibaren Ermeni sorununun çözüm sürecinin yaklaşık **50 yıl** boyunca durdurulmasını göz önünde bulundurarak,
24 Nisan 1965 yılında Yerevan'da başlayan hareketle ve gösterilerle Ermenilere yapılan soykırımın tanınmasına, Ermeni halkının haklarına yönelik **50.yıl** sona erip, bu **mücadelenin yeni bir aşamaya** geçmesini göz önünde bulundurarak,
1965-2015 yılları arasında **20'den fazla devletin, uluslararası örgütlerin** Ermenilere yapılan soykırımı kabul ettiklerini ve bu sürecin günümüzde de devam etmesini göz önünde bulundurarak, Yakın Doğudaki Ermeni toplulukların, Ermenistan (Doğu) Cumhuriyetini, Artsakh (Karabağ) ve bütün Ermenileri tehdit eden günümüzdeki askeri ve siyasi konularda meydan okumaları göz önünde bulundurarak,
Ermenilere yapılan Soykırım'ın **100.yıl** anma etkinliklerinin sona ermesiyle aslında Ermeni haklarının savunulması açısından yeni ve kararlı bir dönem başlamasını göz önünde bulundurarak,
Ermenilere yapılan Soykırımı organize edenlerin **1919** yılında İstanbul'da askeri mahkemeleri tarafından mahkum edilmesini göz önünde bulundurarak,
1919 yılında **Paris Barış** kongresinde özel komisyon tarafından **1915-1918** yılları arasında Batı Ermenistan'a verilen zararın hesaplanması, **10 Ağustos 1920** yılında **Sevr Barış Antlaşması'nın** imzalanması ve **22 Kasım 1920** tarihinde ABD 28.Başkanı Woodrow Wilson'un Ermenistan-Türkiye arasındaki sınırıyla ilgili hakem kararının onaylanmasını göz önünde bulundurarak,
Soykırımı organize edenlerin ve suçluların yargılanmasının, verilen maddi zararların hesaplanmasının, Batı Ermenistan Devleti'nin sınırlarının tanınmasının bir gerçek olduğunu vurgulayarak,
2014 yılında Batı Ermenistan Cumhuriyetinin (Ermenistan) devlet yapılarının (**Hükümet, Ulusal Meclis, Cumhurbaşkanlık Konseyi**) oluşma sürecinin tamamlanmasını göz önünde bulundurarak,
BM üye Devletleri hükümetlerinden BM çatısı altında, **1919-1920** tarihleri arasında alınmış yukarıda belirtilen kararların gerçekleştirilmesi, Batı Ermenistan Ermenilerinin ve vatandaşlarının kendi **anayurtlarında (hayrenik)** Batı Ermenistan Cumhuriyeti bünyesinde özgürce yaşamalarını, kalkınmalarını ve geleceğe sahip olmalarını sağlamak için gereken sürecin başlatılmasını rica ediyoruz.

Tigran Paşabezyan
Batı Ermenistan Cumhuriyeti Başbakanı
26.04.2015

Bölüm IV

BATI ERMENİSTAN ULUSAL KONSEYİ VE BATI ERMENİSTAN DEVLET YAPILARI TARAFINDAN KABUL EDİLMİŞ BELGELER VE MATERYALLER

Bati Ermenistan Ulusal Meclisi'ni (Parlamento) oluşturma bildirgesi

Paris, Fransa, 24 Mayıs 2013.

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan Hükümeti ve Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'ni (Parlamento) oluşturan özel konsey, Batı Ermenistan'ın devlet yapısını oluşturma, Ermenilerin varlığı ve kimliğini koruma, Batı Ermenistan ekonomisini canlandırma ve yeniden inşa etme sürecinin sorumluluğunu üzerlerine alıp

İlan ediyoruz:

>Ermeniliğin var olan gücünü mobilize edebilmek için Batı Ermenistan Ulusal Meclisini (Parlamento) oluşturmak.

>Milli birliğini ve Ermenilerin zamanaşımına uğramayan haklarını, Ermeni meselesini çözüm sürecinin temelinde bulundurmamak.

>Bir önerge kabul etmek: Ermeni halkı kendi kendine yeten bir şekilde yaşamını sürdürmeli, gelecekte ise tek, birleşik ve bağımsız Ermeni Devleti'nin bünyesinde barındırılmalı.

Bu durumları göz önüne alarak:

a) Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi'nin **17 Aralık 2004** tarihinde kabul ettiği resmi beyannameyi ve **20 Ocak 2007** tarihinde kabul ettiği 'Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarıyla ilgili' bildirgesi göz önünde bulundurarak,

b) Sürgündeki Batı Ermenistan Hükümeti'nin oluşturulmasıyla ilgili 4 Şubat 2011 tarihindeki ve Batı Ermenistan devlet yapılarıyla ilgili 2 Mart 2011 tarihinde kabul edilmiş kararları temelinde bulundurarak,

c) 30 Kasım 2012 tarihinde Batı Ermenistan Ermenilerinin 5. Konefransı'nda alınan Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturma kararını göz önünde bulundurarak,

İlan ediyoruz;

İnsani ahlak anlayışlarına ve her türlü insan haklarına rağmen Ermenilerin kendi memleketlerinde (**yerkir**) olan haklarını tanımayan Türkiye'nin farklı hükümetleri, Osmanlı, Jön Türk ve Kemalist, 1894-1923 yılları arasında Ermenilere soykırım ve tehcir gerçekleştirdiler. Bunların sonucunda bölgede demografik yapı tamamen değişti, işgal altında bulunan Batı Ermenistan topraklarında, Ermenilerin sayısı azaldı ve ek olarak Batı Ermenistan'da halklar arasındaki denge zorla değiştirildi.

Bütün bunları göz önünde bulundurarak, ilan ediyoruz ki; Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin (**Parlamento**) idaresi hem Batı Ermenistan Cumhuriyeti vatandaşlarının üzerinde, hem '**de jure**' ve '**de facto**' Batı Ermenistan'a ait olan, işgal altında bulunan topraklar üzerinde geçerlidir. İdare bölgesini belirleyen unsurlar da şunlardır;

a) ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Ermenistan-Türkiye sınırı belirleyen hakem kararı (**22 Kasım 1920**) .

b) Tarihi Ermenistan'ın, bunun dahilinde **Batı Ermenistan** ve **Kilikya (Giligia) Ermenistan'ın** bağımsızlığının BM 'Sömürge İdaresi Altındaki Ülkelere ve Halklara Bağımsızlık Verilmesine ilişkin' bildiriye (**14 Aralık 1960**) göre tanınması.

c) BM 'Yerli (Otokon) halklar hakları' bildirgesine göre (**13 Eylül 2007**) Batı Ermenistan Ermenilerinin tarihi, genetik, kültürel, medeniyeti inkar edilemez ve zamanaşımına uğramayan haklarıyla devlet oluşturma hakkı da mevcuttur.

Yukarıda belirlenmiş idare, Batı Ermenistan'ın aşağıda gösterilen vilayetlerinde ve bölgelerinde yayılıyor;

1. Van,
2. Bitlis (Bageş),
3. Erzurum (Garin),
4. Trabzon (Hamşen),
5. Sivas (Sebastia),
6. Diyarbakır (Dikranagerd),
7. Harput (Kharpert),
8. Kilikya (Kayseri, Maraş, Adana, Zeytun, Antep, Antioch/Antakya)
9. Kars (ve Surmalu),
10. Cavahk,
11. Nakhicevan (Nahçıvan).

Yukarıda belirlenmiş belgelerle ve hükümlerle hareket ederek Batı Ermenistan Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan Hükümeti ve Batı Ermenistan Ulusal Meclisi oluşturan özel konseyi ilan ediyor;

Batı Ermenistan Ulusal Meclisini (Parlamento) oluşturan ve tüm seçim sürecinin organizasyonunu sağlayan Yüksek Seçim Kurulu teşkil ediliyor.

(Bak. Batı Ermenistan Ulusal Meclisini (Parlamento) oluşturan Yüksek Seçim Kurulunun websitesi: <http://www.western-armenia-election.org>):

Vatandaşların kayıt süreci.

Batı Ermenistan vatandaşları, Batı Ermenistan (Hayrenik) kökenli ve Batı Ermenistan kökenli olduklarını (birkaç nesil geçmiş olsa da) kanıtlayabilen bütün kişilerdir.

1) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) seçimlerine katılmak isteyen Batı Ermenistan vatandaşlarının, yurttaş derneklerinin ve sivil toplum örgütlerinin kayıt süreci **24 Mayıs –1 Aralık 2013** tarihleri arasında gerçekleşecek.

2) Seçimlere katılmak isteyen Batı Ermenistan vatandaşları aşağıdaki web sitesinde kayıt yaptırabilirler:

<http://www.western-armenia-election.org/votes/Enregistrement2013-fr-arm.php>

Adayların kayıt süreci

- 1) **1 Haziran 2013** tarihinden Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) milletvekili adaylarının imza kampanyaları bunun için hazırlanmış olan özel formlarla gerçekleşecek.
- 2) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Batı Ermenistan vatandaşlarından oluşuyor. Batı Ermenistan kimlik belgesine sahip olması milletvekili adayları için zorunludur.
- 3) Adayların kayıt işlemleri 1 Ekim 2013 tarihinde, saat 08:00'den başlayıp, **22 Ekim 2013** tarihinde, saat 24:00'te sona erecektir.
- 4) Seçimler **22 Kasım 2013** tarihinde saat 08:00 ve **1 Aralık 2013** saat 00:00 arası gerçekleştirilecek (Yüksek Seçim Kurulunun websitesi aracılığıyla yada yazılı şekilde).
- 5) Seçim sonuçları Yüksek Seçim Kurulu tarafından **17 Aralık 2013** tarihinde açıklanacaktır.
- 6) Milletvekili adaylarının adaylığının onaylanması için Batı Ermenistan vatandaşlarından en az 100 imza toplamalı.
- 7) Milletvekili adayları kendi öz geçmişini ve faaliyet programının özetini sunmalı.
- 8) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin (Parlamento) milletvekili adayları aşağıdaki web sitelerinde kayıt işlemlerini yapabilirler:

<http://www.western-armenia-election.org/votes/Candidature2013-fr-arm-en-ru.php>

http://www.western-armenia-election.org/Consultation-Electorale/2013/Teqnadzouneri_timoume-2013.pdf

http://www.western-armenia-election.org/Consultation-Electorale/2013/Requete_de_candidature-2013.pdf

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin ve Batı Ermenistan Hükümeti'nin Bildirgesi'ni ve temel belgelerini resmen kabul eden Batı Ermenistan Ulusal Meclisi milletvekili adayları kendi adaylığını açıklayabilirler veya yurttaş dernekleri, sivil toplum örgütleri, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) ve Batı Ermenistan Hükümeti onların adaylığını önerebilir.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturma, temel mekanizmaları Batı Ermenistan Ulusal konseyi tarafından kabul edilmiştir. Bu mekanizmaların içinde Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin (Parlamento) birinci oturum tarihi milletvekillerin sayısı, yurttaş dernekleri ve sivil toplum kuruluşlarının dahil olma süreçleri açıklanıyor.

Tüm Ermenilere çağrıda bulunuyoruz;

Sizin tartışılmaz ve zamanaşımına uğramayan haklarınıza sahip çıkın. Bu önemli haklardan biri de Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturma, seçimlere katılma, Batı Ermenistan vatandaşlığının sağladığı tüm imkanlardan faydalanma hakkıdır.

Armenag Aprahamian

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi Başkanı

Tigran Paşabezyan

Sürgündeki Batı Ermenistan Hükümeti Başbakanı

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'ni (Parlamento) oluşturan özel konsey

Batı Ermenistan Ulusal Meclisini (Parlamento) oluşturan Yüksek Seçim Kurulu tarafından kabul edilen KARAR

16 Aralık 2013

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) seçimler sonuçlarının özeti.

24 Mayıs 2013 tarihinde Batı Ermenistan Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan Hükümeti ve Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento), oluşturulan özel komisyon tarafından kabul edilmiş, 'Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturmakla ilgili bildirgesine' dayanarak, **22 Kasım 2013** tarihi saat 08:00'dan **1 Aralık 2013** tarihi saat 00:00'a kadar bütün dünyada yaşayan Ermeni halkının tarihinde ilk defa Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) seçimleri gerçekleştirildi. Seçimler seçmenlerin doğrudan ve gizli oy kullanarak düzenlendi. Batı Ermenistan Ulusal Meclisini (Parlamento) oluşturmak için gerçekleştirilen seçimler, **15** kişiden oluşan Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlendi. Yüksek Seçim Kurulu üyeleri Ermenistan'da, Rusya'da, Fransa'da, ABD'de, Almanya'da, Suriye'de, Cavahk'ta yaşıyorlar. Onlar bütün seçim süreci, seçim kampanyası, seçim sonuçlarının açıklaması için sorumluluk taşıyorlar. **1 Haziran 2013** tarihinden **17 Aralık 2013** tarihine kadar Yüksek Seçim Kurulu **28** oturum düzenledi ve bu oturumlarda Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturmakla ilgili gereken kanunnameler, yasalar kabul edildi, seçmenler listesi oluşturuldu, milletvekili adayları listesi kontrol edildi ve onaylandı, en sonunda ise Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento), birinci oturum seçimlerinin sonuçları açıklandı.

Seçim kampanyası ve seçimler hakkında makaleler ve her türlü içerik Yüksek Seçim Kurulunun web sitesinde, farklı medya sitelerinde yer almıştır.

Seçimleri düzenlemek, kayıt işlemleri yapmak, milletvekili adayları ve oylama için Yüksek Seçim Kurulu özel web sitesi oluşturdu: www.western-armenia.eu

Bu sitede arzu edenler şunları yapabilir;

3) 'Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturma hakkındaki' bildirgesinde yer alan şartlara göre, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) milletvekili adayı olarak kaydolabilirler.

4) Kayıt olmuş seçmenler, Batı Ermenistan vatandaşları, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi seçimlerine doğrudan ve gizli oy kullanarak katılabilirler.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturmak için 75 kişi adaylığını açıkladı. Sunulmuş başvurulardan 11 kişinin başvurusu gereken evraklar sağlanmadığından dolayı Yüksek Seçim Kurulu tarafından kabul edilmemiştir. Yüksek Seçim Kurulu'nun bu kararı kendileri tarafından şikayet edilmemiştir.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturma kanunnamesine uygun bir şekilde milletvekili adayları listesinde **64** kişi kaydedildi ve onların isimleri oy pusulasında yer alıyor.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) milletvekili adaylarının listesi **22 Kasım 2013** tarihinde Yüksek Seçim Kurulu resmi web sitesinde oylamaya sunulup yayımlanmıştır.

1 Haziran 2013 tarihinden **30 Kasım 2013** tarihine kadar **41 ülkeden 17837** seçmen Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) seçimlerine katılmak üzere kaydolmuştur.

Seçmenler şu ülkelerden katıldı; Ermenistan (Doğu) Cumhuriyeti, Artsakh(Karabağ), Batı Ermenistan, Rusya, Fransa, Abhazya, Cavakh, Ukrayna (Kırım dahil olmak üzere), Gürcistan, Letonya, Litvanya, Moldova, Beyaz Rusya, Kazakistan, Özbekistan, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Arjantin, Uruguay, Brezilya, Meksika, Avustralya, Almanya, Yunanistan, Kıbrıs, Çek, Avusturya, İsveç, Danimarka, Macaristan, Polonya, Bulgaristan, İsrail, İran, Suriye, Lübnan, Irak, Kuveyt, Mısır, Türkiye.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) birinci oturum vekiller seçimlerine 17.155 kişi katılmış ve oy kullanmıştır. Bu kaydolmuş seçmenlerin % 96,176'nu oluşturuyor.

72 oy pusulası geçersiz sayıldı (% 0,42). 17062 (% 99,458) seçmen kabul, 0 seçmen ret, 21 seçmen (% 0.122) çekimser oy kullanmıştır. Seçim sonucunda 64 kişi Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) birinci oturumda milletvekili seçildi.

Milletvekilleri 10 ülke, 27 şehirden seçilmiştir.

Ülkeler: Ermenistan, Rusya, Fransa, ABD, Almanya, Abhazya, Cavahk, Danimarka, Macaristan, İsveç. Şehirler: Yerevan, Eçmiyadzin, Armavir, Abovyan, Moskova, Rostov-na-Donu, Soçi, Gagra, Sohum, Ahıska, Paris, Marsilya, Nice, Girit, Viyana, Boston, Glendale, Göteborg, Mainz, Odens, Budapeşte vs.

Seçilmiş vekiller kendi köken ve kimlikleriyle, Batı Ermenistan'ın 15'ten fazla bölgelerini temsil ediyorlar; Kars, Bitlis, Van, Digranakerd(Diyarbakır), Kharpert(Harput), Hemşin(Hamshen), Trabzon, Garin(Erzurum), İğdır(Surmalu), Daron(Muş), Sebastia(Sivas), Sasun, Kilikya(Giligia), Cavahk vs.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) seçimlerinde **20 bayan milletvekili** seçildi (**% 31**).

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Milletvekillerinin yaşları;

60 yaştan büyük 7 milletvekili,

50-60 yaş arasında 20 milletvekili,

40-50 yaş arası 16 milletvekili,

30-40 yaş arası 11 milletvekili,

30 yaşından aşağı 10 milletvekili.

En yaşlı milletvekili **78 yaşında**, en genç milletvekili ise 21 yaşında, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) seçimlerinde hileler olmamıştır. Oylama süreci ve sonuçlarıyla ilgili Yüksek Seçim Kuruluna şikayet edilmemiştir.

Yüksek Seçim Kurulu karar veriyor;

1) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) birinci oturum seçimlerini geçerli saymak.

2) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) birinci oturumun **64 milletvekilinin** Seçilmiş olmasını kabul etmek.

3) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) birinci oturumun 64 milletvekilinin göreve başladığını listeye göre onaylamak...

Batı Ermenistan Ulusal Meclisini (Parlamento) oluşturan

Yüksek Seçim Kurulu

ALINTI № 1

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 1. oturum tutanağı. 18 Ocak 2014, Paris

Oturumun başlangıç saati 10:00, oturumun bitiş saati 17:00.

Seçilmiş 64 milletvekillerinden 50 milletvekili katıldı.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) milletvekillerinin kayıt işlemi. (Bundan sonra metinde bu şekilde; Batı Ermenistan Parlamentosu).

Seçilmiş 64 milletvekillerinden 50 kişi kayıt yaptırdı (%78'den fazla).

Yeterli sayı sağlandı.

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi marşı seslendiriliyor.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bayrağı yükseliyor.

1. Dinlediler / Batı Ermenistan Parlamentosu'nun 1. oturumu gündemi hakkında.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Parlamentosu'nun 1. oturumu gündemini onaylamak.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser -0,

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

2. Dinlediler / Batı Ermenistan Parlamentosu kanunname hakkında.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Parlamentosu kanunnamesini kabul etmek.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

3. Dinlediler-Batı Ermenistan Ulusal Konseyi Başkanı Armenag Aprahamian, Batı Ermenistan Parlamento Başkanı seçimleri gerçekleşene kadar oturumu Parlamentosunun en yaşlı milletvekilinin yönetmesini önerdi.

Karar verdi / Batı Ermenistan Parlamento başkanı seçimleri gerçekleşene kadar oturumu Parlamentosunun en yaşlı milletveki olan **Vrej Aprahamian** yönetecek.

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

1894-1923 yıllarında **üç farklı Türk Hükümeti** tarafından Batı Ermenistan'da ve Osmanlı (türkiye) İmparatorluğu'nda gerçekleştirilmiş soykırımın kurbanları için saygı duruşunda bulundular.

4. Dinlediler (Oturumun sayım komisyonu seçimleri hakkında.)

Karar verdiler (Oturumun sayım komisyonunu seçmek.)

Sayım Komisyonu Başkanı Tigran Babayan, yardımcıları Violeta Ğazarosyan ve Aram Harutyunyan.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

5. Dinlediler / Yüksek Seçim kurulunun Batı Ermenistan Parlamentosu seçimlerinin sonuçlarıyla ilgili raporu.

Karar verdiler / Yüksek Seçim kurulunun Batı Ermenistan Parlamentosu seçimleriyle ilgili raporunu onaylamak.

Oylama sonuçlar:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

6. Dinlediler / Batı Ermenistan Parlamentosu milletvekillerinin yetkilerinin onaylanması hakkında.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Parlamentosunun 41 ülkeden, 17.837 seçmen tarafından seçilmiş 64 milletvekilin yetkilerini onayladılar.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

7. Dinlediler / Batı Ermenistan Parlamentosu Başkan seçimi hakkında.

Karar verdiler / Armen Ter-Sarkisyan Batı Ermenistan Parlamentosu Başkanı olarak seçildi. Bu seçim **17 Ocak 2014** tarihinde Batı Ermenistan Parlamentosu 1.oturum ön hazırlıkları yapan çalışma komisyonunun kararlarına ve önerilerine dayanarak gerçekleştirildi. Oylama sonuçları:

Kabul-49, Ret-0, Çekimser-1

Karar kabul edildi.

8. Dinlediler / Batı Ermenistan Parlamentosu Başkan yardımcılarını seçimleri hakkında.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Parlamentosu Başkanı Armen Ter-Sarkisyan'ın önerisiyle Tigran Babayan'ı ve Hayk Harutyunyan'ı Batı Ermenistan Parlamentosu Başkanı yardımcılarını olarak seçmek.

Oylama sonuçları:

Kabul-49, Ret-0, Çekimser-1

Karar kabul edildi.

9. Dinlediler / Batı Ermenistan Parlamentosu sekreterleri seçimi hakkında.

Karar verdiler / Biatris Nazaryan'ı ve Satenik Aleksanyan'ı Batı Ermenistan Parlamentosu sekreterleri olarak seçmek.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

10. Dinlediler / Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) daimi komisyonları hakkında.

Karar verdiler / **17 Ocak 2014** tarihinde Batı Ermenistan Parlamentosu 1.oturum ön hazırlıkları yapan çalışma komisyonunun kararlarına ve önerilerine dayanarak aşağıdaki daimi komisyonları kurmak;

Hukuk, Yasama ve Devlet İşleri Komisyonu, Savunma, İçişleri ve Milli Güvenlik Komisyonu, Dış Diplomasi ve Parlamentolararası İlişkiler Komisyonu, Yurttaşlık, Cemaat ve Vatansever (Yurtsever), Sivil Toplum Dernekleri Komisyonu, Finans, Ekonomi Sorunları Komisyonu, Eğitim Komisyonu, Kültür Komisyonu, Aile, Kadın ve Sağlık Komisyonu, Gençlik ve Spor Komisyonu, Medya Komisyonu, Manevi ve Din Meseleleri Komisyonu, Gazi ve Engelliler Komisyonu, İç Düzenleme ve Gündem Komisyonu.

Oylama sonuçları:

Kabul–50, Ret–0, Çekimser–0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

11. Dinlediler / Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) daimi komisyon başkanları seçimi hakkında.

Karar verdiler / **17 Ocak 2014** tarihinde Batı Ermenistan Parlamentosu 1.oturum ön hazırlıkları yapan çalışma komisyonunun kararlarına ve önerilerine dayanarak Batı Ermenistan Parlamentosu daimi komisyon başkanlarını seçmek. Hukuk, Yasama ve Devlet İşleri Komisyonu (-Başkan seçilmedi) Savunma, İçişleri ve Milli Güvenlik Komisyonu (-Başkan seçilmedi), Dış Diplomasi ve Parlamentolararası İlişkiler Komisyonu (-Başkan: Basam Tahan), Yurttaşlık, Cemaat ve Vatansever, Sivil Toplum Dernekleri Komisyonu (-Başkan:Davit Aleksanyan), Finans, Ekonomi Sorunları Komisyonu (-Başkan:Vartan Mancikyan), Eğitim Komisyonu (-Başkan: Karine Hayrapetyan), Kültür Komisyonu (-Başkan: Yulya Gyuloyan), Aile, Kadınlar ve Sağlık Komisyonu (-Başkan: Saida Ohanyan), Gençlik ve Spor Komisyonu (-Başkan: Vağarşak Şahgeldyants), Medya Komisyonu (-Başkan: Tigran Harutyunyan), Manevi ve Din Meseleleri Komisyonu (-Başkan: Armenag Harmandayan), Gazi ve Engelliler Komisyonu (-Başkan: Vrej Aprahamyan), İç Düzenleme ve Gündem Komisyonu (Aram Harutyunyan).

Oylama sonuçları:

Kabul–50, Ret–0, Çekimser–0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

12. Dinlediler / Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Daimi Komisyonları üyeleri onaylamak hakkında.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Daimi Komisyonları üyeleri önerilen listesini onaylamak.

Oylama sonuçları:

Kabul–50, Ret 0, Çekimser–0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

13. Dinlediler / Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Daimi Komisyon başkanlarının çalışma planlarıyla ilgili konuşmaları.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Daimi Komisyon başkanlarının çalışma planları onaylamak.

Oylama sonuçları:

Kabul–50, Ret–0, Çekimser–0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

Armen Ter-Sarkisyan,

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Başkanı

Biatris Nazaryan,

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Sekreteri

ALINTI № 2

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 2. oturum tutanağı.
20 Ocak 2014, Paris

Oturumun başlangıç saati 10:00, oturumun bitiş saati 17:00.
Seçilmiş 64 milletvekilinden 50 kişi kayıt yaptırdı (%78'den fazla).
Yeterli sayı sağlandı.

1. Dinlediler / Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı seçimleri hakkında.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Ermenileri ve Batı Ermenistan vatandaşlarını temsil eden Batı Ermenistan Hükümeti ve Batı Ermenistan Parlamentosu şimdilik, Anayurdu (Hayrenik) olan Batı Ermenistan'da yerleşene kadar, s ürgünde faaliyet göstermeye mecbur olduklarını göz önünde bulundurarak, Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nı Batı Ermenistan Parlamentosu seçecek.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

2. Dinlediler / Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı adayları hakkında. **Armenag Aprahamian** ve **Aram Mkrtçyan** Cumhurbaşkanı adayları olarak önerildiler (**Aram Mkrtçyan daha sonra Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın 03.07.2014 tarihli kararnameyle Dışişleri Bakanı görevinden alındı. Konuşmalardan ve tartışmalardan sonra Aram Mkrtçyan adaylığını geri çekti.** Armenag Aprahamian'ın adaylığı oylamaya sunuldu.

Karar verdiler / Armenag Aprahamyan'ı Batı Ermenistan Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı olarak seçmek.

Oylama sonuçları:

Kabul-49, Ret-0, Çekimser-1

Karar kabul edildi.

3. Dinlediler / Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Armenag Aprahamian'ın siyasi konuşmasını.

Karar verdiler: /

a/ Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Armenag Aprahamian'ın siyasi konuşmasında yer alan hükümleri onaylamak ve Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin 10 yıllık faaliyet raporunu olumlu olarak değerlendirmek.

b/Batı Ermenistan Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan Ermenilerinin Batı Ermenistan üzerinde olan haklarının nihai onaylanması için BM Yerli Halklar Hakları çerçevesinde çalışmalarını sürdürmelidir.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

Yasalara göre Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Batı Ermenistan Hükümeti Başbakanı ve onun 3 sene iktidarda olan hükümetinin istifasını kabul ediyor.

4. Dinlediler / Batı Ermenistan Hükümeti Başbakanı seçimi hakkında.

Karar verdiler / Yasalara göre Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Batı Ermenistan **Hükümeti Başbakanı olarak Tigran Paşabezyan'ın** adaylığını öneriyor.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

5. Dinlediler / Batı Ermenistan hükümeti Başbakanı Tigran Paşabezyan'ın 2011-2014 yıllarına ait çalışma ve faaliyet raporu.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Hükümeti Başbakanı Tigran Paşabezyan'ın 2011-2014 yıllarına ait çalışma ve faaliyet raporunu onayladılar.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

6. Dinlediler / Batı Ermenistan Hükümeti'nin hükümet üyeleri hakkında.

Karar verdiler: /

a/ Yasalara göre Batı Ermenistan Hükümeti'nin yeni hükümet üyeleri, yani bakan adaylarının listesini Batı Ermenistan Cumhuriyeti Başbakanı, Cumhurbaşkanı'na sunuyor ve Cumhurbaşkanı özel kararnameyle Batı Ermenistan Hükümeti'nin yeni hükümet üyelerini onaylıyor.

b/ Milletvekili Aram Mkrtçyan'ın önerisiyle Batı Ermenistan Hükümeti'nin yeni hükümet üyeleri (Bakanlar) hakkında Batı Ermenistan Parlamentosu'na, Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nı bilgilendirmek ve yeni hükümet üyelerini onaylamadan önce Batı Ermenistan Parlamento milletvekillerinin fikrini de almak.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

7. Dinlediler / Batı Ermenistan Hükümeti'nin öngördüğü programları ve projeleri hakkında.

Karar verdiler / İki ay içerisinde Batı Ermenistan Hükümeti'nin öngördüğü programları ve projeleri Batı Ermenistan Parlamentosu'nun onaylamasına sunmak.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

8. Dinlediler / Batı Ermenistan Cumhuriyeti resmi bayrağının onaylanması hakkında.

Karar verdiler / Batı Ermenistan Ulusal Konseyi, Batı Ermenistan bayrağıyla ilgili kararnameye dayanarak, Batı Ermenistan bayrağını onaylamak.

Oylama sonuçları:

Kabul-50, Ret-0, Çekimser-0

Karar oybirliğiyle kabul edildi.

Böylece, Batı Ermenistan ilk Parlamentosunun 1.ve 2. Oturumları sona erdi.

Armen Ter-Sarkisyan,

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Başkanı

Biatris Nazaryan,
Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Sekreteri

Batı Ermenistan Ermenileri'nin haklarının savunulmasında tekrar gündeme getirilen sahtekarlık ve mevcut durum üzerine

4 Şubat 2011'de Batı Ermenistan Hükümeti'ni kurma süreci hakkında bir bildiri kabul edildi. Bu, Batı Ermenistan Ermeni'lerinin haklarını ve daha doğrusu Ermeni Halkı'nın haklarını koruma sürecinin yeni bir aşamaya girdiği anlamına gelir. Bu duruma göre, tüm muhalif kuvvetlerin (hem iç hem de dış) kaygı ve direnişleri bekleniyordu. Amaçları, nasılkı 100 yıl boyunca şimdi de Ermeni Meselesi'nin adil, nihai ve tam çözümünü tekrar engellemeye ve görmemezlikten gelmeye çalışmalarıdır. Direniş, her türlü sahtekarlıkların ve yalanların yayılması, yasadışılık ve kanunsuzluk yoluyla gerçekleştiriliyor.

Ve Batı Ermenistan Ermeni'lerinin haklarının korunmasının hukuki-siyasal ve tamamen meşru süreçle ve bu alanda yürütülen sahtekârlıklarla ve yasadışılıklarla ilgilidir alışılagelen bu yayın.

I. 2017-2018 yıllarında Batı Ermenistan Ermeni'lerinin haklarının korunması alanında iki yönde önemli ilerleme kaydedilmiştir. 2017 Batı Cumhuriyeti'nin devlet yapısı iç krizin üstesinden geldi ve devlet sisteminin meşruiyetini korudu ve güçlü bir meşruiyet temelinden hareketle Batı Ermenistan Ermeni'lerinin haklarının korunma taahhüdünün gerçekleştirilmesi ve 2018'in Mayıs ve Kasım aylarında, BM'ye bu üç başvurunun gönderilmiş olması.

- 1) BM'ye üye olmak,
- 2) ABD'nin 28. Başkanı Woodrow Wilson'un, 22 Kasım 2011 tarihinde aldığı Tahkim Kararı'nın uygulanması ve Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin onayını Tahkim Kararı'yla sınırları belirlenmiş alanda gerçekleştirmek,
- 3) Batı Ermenistan ve Kilikya topraklarının askersizleştirilmesi ve Türk işgal kuvvetlerinin oradan uzaklaştırılması.

Bütün bunlar, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin, Ermeni'lerin haklarının ve hak taleplerinin temellerini uluslararası siyasetin ana aktörlerine ulaştırma ve onları güçlü bir meşruiyet temelinden hareketle takip etme yolunda önemli adımlar attığı anlamına geliyor.

Bütün bunlar, Ermeni Meselesi'nin nihai ve adil bir şekilde çözülmesi konusunun tekrar uluslararası hukukun ve siyasetin gündemine döndüğü anlamına geliyor.

Bununla birlikte, Batı Ermenistan Ermeni'lerinin haklarının korunması alanında düzenli olarak gündeme getirilen sahtekarlıklar, esasen yukarıda belirtilen sürecin başarılı bir şekilde sürdürülmesini etkileyemez, ancak kısa bir süre için bu konuya ilgi duyan yurttaşlar ve ulusal-devlet

yapıları, uluslararası topluluklar Ermeni Sorunu'yla ilgilenen ülkeler, uzmanlık-inceleme merkezleri ve medya kuruluşları arasında bir karışıklığa neden olabilir.

Örnek olarak, son zamanlarda yayılan bir sahtekarlığı alabiliriz. Garnik Sarkisyan sunumuyla Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin sözde 2. Dönem 1. Oturumu gerçekleşmiş, Armenak Abrahamyan "Cumhurbaşkanı" seçilmiş ve "Cumhurbaşkanı" sunumuyla "Başbakan olarak" Garnik Sarkisyan'ın adaylığı onaylanmıştır.

II. Makalede sunulan bilgiler tamamen yalanlara ve aldatmalara dayalı olduğunu hemen belirtelim ve nedenlerine gelince:

1) Batı Ermenistan 1. Dönem Ulusal Meclis (Parlamento) seçimleri Kasım 2013'te yapıldı. Seçimlere dünyanın 41 ülkesinden 17 897 vatandaş katılarak 64 milletvekilini seçti. Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 1. Dönem 1. Oturumu 18-21 Ocak 2014'te yapılarak yeni seçilen milletvekillerinin yetkileri onaylandı. Oturumda, Armen Ter-Sarkisyan Parlamento başkanı olarak, Armenak Abrahamyan Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı olarak seçildiler ve Başbakan olarak Tigran Pashabeyyan onaylandı ve Parlamento'nun 13 Daimi Komisyonu kuruldu.

2) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 2. Dönem seçimleri 1-5 Eylül 2018'de yapıldı ve seçimlere 47 ülkeden 51 505 seçmen katılarak birleşik listeden 101 milletvekilini seçti. Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 2. Dönem 1. Oturumu 26-28 Eylül 2018'de gerçekleşti ve Merkez Seçim Komisyonu'nun seçim sonuçları ile ilgili kararı ve yeni seçilen milletvekillerinin yetkileri onaylandı. Oturumda Armen Ter-Sarkisyan Parlamento Başkanı olarak seçildi ve 15 Daimi Komisyon başkanlarını seçildi. Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı olarak Radik Khamoyan seçildi ve Başbakan olarak Tigran Pashabeyyan ve Hükümetin yeni üyeleri onaylandı. Böylece, Batı Ermenistan Cumhuriyeti yasama temsilcileri ve yeni yürütme organları tamamen kurulmuş oldu. Üç gün devam eden oturumlar tamamen canlı yayınlandı ve binlerce vatandaş oturumları izlemiş oldu.

3) Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 1. Dönem 5. Oturumu 11 Haziran 2017'de Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Armenak Abrahamyan'a karşı güvensizliğini belirtti. Batı Ermenistan Cumhuriyeti devlet yasalarını kaba ve bilinçli olarak ihlal etmesi ve iktidara hakim olma girişimi suçlamalarıyla Oturum 11 Haziran 2017'den itibaren, Armenak Abrahamyan'ın yetkilerinin sona ermesi ile ilgili karar aldı.

(Oturum protokolünün alıntısı eklenmiştir.)

Dolayısıyla Armenak Abrahamyan'ın "Batı Ermenistan Parlamento Seçimlerini" organize etme girişimleri ve buradan da tekrar "cumhurbaşkanı" olarak seçilmesi kanunsuz ve yasadışıdır.

4) Batı Ermenistan Devlet Yapısı Yasası'na göre yeni Cumhurbaşkanı seçebilmek için, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 1. Dönem 5. Oturumu'nda, Batı Ermenistan Cumhuriyeti görevdeki Başbakanı Tigran Pashabeyyan istifa etti. Hükümet feshedildi. Parlamento o zamanki Hükümet'te Dışişleri Bakanı olarak görev yapan Garnik Sarkisyan'a karşı da güvensizliğini belirtti. Doğal olarak oturumda kurulan yeni Hükümet'e adı dahil edilmedi. Sonuç olarak Oturum'da Garnik Sarkisyan'ın Dışişleri Bakanı olarak görev yetkisi durduruldu.

Bu nedenle sadece yasadışı seçimlerle oluşturulan sözde “Parlamento”, değil kanunsuz olan, am aynı zamanda, Armenak Abrahamyan’ın cumhurbaşkanı olarak tekrar seçilmesi ve Garnik Sarkisyan’ın da Başbakan olarak tayin edilmesi de yasadışıdır.

5) Batı Ermenistan Cumhuriyeti devlet yapısı yasasına göre ve meşruiyet ve doğal süreklilik temelindeki yasa nedeniyle, 1-5 Eylül 2018’de Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) 2. Dönem seçimleri zaten gerçekleşmiş ve tüm devlet organları kurulmuştur. Ardından 11 Haziran 2018’den itibaren Batı Ermenistan Cumhuriyeti devlet sisteminden uzaklaştırılan ve görevden alınan kişiler tarafından Aralık 2018’de, sözde “Batı Ermenistan Cumhuriyeti Parlamento seçimlerinin” yapılması ve Ocak 2019’da Ulusal Meclisi oturumunun yapılması da aynı zamanda kanunsuz ve yasadışı eylemlerdir.

Sonuç olarak, “seçimlerle seçilen” sözde “parlamento’nun” 77 milletvekillerininin yetkileri de yasadışıdır.

Yukarda belirtilen kanunsuz ve yasadışı eylemlerin amacı, Ermenilerin haklarının korunması alanında bir karmaşa yaratıp, yıllarca Ermeni Halkı’na verilen hakları gözardı eden ve kayda almayan Ermeni Halkına karşı genel muhalefet güçlerine hizmet etmek ve Ermeni Meselesi’nin adil çözümünü böylece geçiktirmek için uğraşmaktır.

6) Batı Ermenistan Cumhuriyeti “Anayasasına” atıfta bulunmak ta bir sahtekarlıktır. Söz konusu “Anayasa” Armenak Abrahamyan’ın kendisi tarafından yaratılan ve kendisi tarafından imzalanan ve onaylanan bir “Anayasa” dır. Bu “Anayasa” kamuoyu tartışmasına sunulmamış ve referanduma gidilmemiştir. Bu nedenle meşru değil ve kabul edilemez.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Anayasa taslağı ilk olarak 2019’de tartışmak için halka sunulacak, daha sonra halk oylaması yapılacak ve halk oylamasının sonucuna göre kabul edilebilecek. Dolandırıcılık suçlamalarıyla farklı ülkelerde eski Cumhurbaşkanı Armenak Abrahamyan’ın aleyhine kriminal davaların açılacağı belirtilmelidir.

Belgelerin bu asgari paketin anlatımı, şu anlamda önemlidir. Ermeni Halkı’nın haklarının korunması ve gerçekleşmesi süreci Ermenistan Cumhuriyeti ve Artsakh Cumhuriyeti’nin, (Dağlık Karabach) egemenlik ve güvenlik unsurunun arttırılması, Büyük Ortadoğu’da Ermeni Cemaatleri’nin ve Ermeni’lerin güvenliğinin sağlanması, Ermeni Halkı’nın üç temel hakkının, yaşama ve varolma, özgür gelişme ve geleceğe sahip olma hakları açısından son derece önemlidir.

Sonuç olarak, doğru olmayan ve yanlış bilgilerin yayılması da dahil olmak üzere, yasallık koşullarından ve haklardan kaynaklanan her türlü sapmalar kabul edilemez.

Ermeni Halkı’nın ulusal-devlet yapısının tamamıyla inşasının alternatifi yoktur. Hukukun sağlam temelleriyle çalışan Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) devlet sisteminin işleyişi bunu amaçlamaktadır. Bu bağlamda umuyoruz ve haklı olarak tüm Ermeni medyasının desteğini bekliyoruz, ama asla tersi değil.

Tigran Pashabezyan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Başbakanı

04.02.2019

BİLDİRİ

Ermenilere yapılan Soykırımın tanınması, kınanması ve tazminat meseleleriyle ilgili Batı Ermenistan Cumhuriyeti Parlamentosu'nun stratejisi hakkında

Ermeni halkına yapılan Soykırımın tanınması, kınanması ve tazminat meseleleriyle ilgili Batı Ermenistan Cumhuriyeti Parlamentosunun stratejisi aşağıdaki soruların net cevapları üzerinde inşa edilmiştir:

Ermenilere yapılan Soykırım **1896, 1909, 1915, 1919** yıllarında mahkum edilmiştir. Ermenilere yapılan Soykırımı tanımak ve tekrar mahkum etmek meselesi nereden ortaya çıktı?

–Ermenilere yapılan Soykırım hangi tarihlerde gerçekleştirilmiş, kim gerçekleştirmiş ve Ermenilere yapılan Soykırımın kronolojisini nasıl sıralayabiliriz?

–Ermenilere yapılan Soykırım sonucunda Ermenilere ve Ermenistan'a verilen zararlar nelerdir? Acaba bu zararlar hesaplandı mı, yani başka bir deyişle tazminat paketi mevcut mu?

1.Ermeni halkına yapılan Soykırım 1894-1923 yıllarında, üç farklı Türk hükümeti tarafından (Osmanlı, Jön Türk ve Kemalist) gerçekleştirilmiştir.

Ermenilere yapılan Soykırım **1896, 1909, 1915, 1919** tarihlerinde mahkum edilmiştir.

1894–96 yıllarında Sultan II. Abdülhamid'in organize ettiği katliamlar sonucunda **300.000 Ermeni katledildi, 200.000'den fazla Ermeni zorla Müslümanlaştırıldı, 100.000 Ermeni de göç yoluna düştü.**

Ermenilere yapılan katliamları Osmanlı ordusu, Hamidiye alayları, Jandarma ve Müslüman çeteler gerçekleştirdi. Sultan II. Abdülhamid tarafından organize edilen Ermenilere yapılan katliamların, esnasında Ermenilerin **zorla Müslümanlaştırılması** ve Türkleştirilmesi bu politikaların başlangıcı oldu. Daha sonra **Ermenilerin müslümanlaştırılması, türkleştirilmesi** daha sert şekilde devam etti.

1894–96 yıllarındaki II. Abdülhamid katliamları o dönemdeki aydınlardan Jean Jaures, Victor Berard, Anatole France, Johannes Lepsius, Lynch ve başkaları kınamışlardı.

1909 yılında vuku bulan Adana Katliamları da aynı mantıkla düzenlenmişti. JönTürk Hükümeti organize etti, Türk ordusu ve çeteleri de gerçekleştirdi. Adana Katliamları'nda yaklaşık **30.000** Ermeni katledildi. Bu katliamlarla ilgili Jön Türkler mahkeme düzenledi, fakat bu mahkeme sadece bir kurguydu. İlaveten mahsus çıkardıkları yangın neticesinde mahkeme belgelerinin çoğu yandı. Buna rağmen birçok belge kurtarıldı ve şimdiye kadar korunuyor.

24 Mayıs 1915 tarihinde Büyük Britanya, Fransa ve Rusya Jön Türk Hükümeti'nin gerçekleştirdiği Ermeni halkına yapılan katliamları ve soykırımı kınayan bir mesaj yayınladılar. Bu mesajda 1915 Nisan ayında başlayan katliamlar insanlığa ve medeniyete karşı Türklerin işlediği suç olarak tanımlandı. Metinde şu ifadeler yer alıyordu: 'Hemen-hemen bir aydan fazladır Ermenistan'ın (Batı Ermenistan) Türk ve Kürt ahalisi Osmanlı yöneticilerinin izniyle ve hatta onların desteğiyle Ermeniler'e karşı katliamlar gerçekleştiriyorlar. Nisan ayının ikinci yarısında bu tür katliamlar Erzurum'da, Tercan'da, Egin'de, Bitlis'te, Muş'ta, Sasun'da, Zeytun'da ve bütün Kilikya'da yaşandı. Van bölgesinin yüzden fazla köylerindeki bütün Ermeniler öldürüldü, Van şehrinin Ermeni mahallesi Kürtler tarafından kuşatılmıştı. Aynı zamanda Osmanlı Hükümeti

İstanbul'un savunmasız Ermeni halkını eziyetten geçirdi. **İnsanlığa ve medeniyete karşı** Türkiye'nin işlediği bu suçu, Müteffik devletlerin hükümetleri olarak kınıyor ve Bab-ı Ali'ye bildiriyoruz ki; Bu olaylardan dolayı Türk Hükümeti'nin bütün temsilcileri ve bu katliamlara katılan tüm yöneticiler şahsen sorumlu tutulacaklar.

1919 yılında İstanbul'da Divan-ı Harp mahkemeleri (Osmanlı askeri mahkemeler) Jön Türk rejimini ve önderlerini Osmanlı İmparatorluğunu Birinci Dünya Savaşına sürüklemek ve Osmanlı İmparatorluğundaki Ermeni vatandaşlarına katliam ve tehciri organize etmek için suçlu buldular.

Jön Türk liderlerinin çoğu Talat Paşa, Enver Paşa, Cemal Paşa, Dr. Nazım, Kemal Bey, Cemal Azmi, Naim Bey, Bahattin Şakir mahkeme tarafından gıyaben idama mahkum edildiler. Daha sonra mahkemenin bu kararını Ermeni intikamcılar '**Nemesis**' operasyonu (taşnak olmayan Ermeni (Hay) Fedayisi Shan Natali grubu) çerçevesinde gerçekleştirdiler.

1919 yılında Batı Ermenistan'a verilen zararları değerlendirildi.

1920 yılında Sevr Barış Antlaşması imzalandı. Bu antlaşmanın 88-93 maddeleri Ermenistan'la (Batı Ermenistan) ilgiliydi. 22 Kasım 1920 tarihinde ise, ABD 28.Başkanı Woodrow Wilson Türkiye ve Ermenistan sınırı hakkında hakem kararını onayladı.

Yukarıdaki deliller şunu gösteriyor ki, Ermenilere yapılan soykırımın sonucunda meydana gelen, Ermenilere ve Ermenistan'a (Batı Ermenistan) verilen zararların karşılanması, tazminat ve bununla ilgili hükümleri belirlenmiş, imzalanmış ve onaylanmıştır, ancak gerçekleştirilmemiştir. İlaveten **1923** yılından sonra bu meseleler kasten unutturulmuştur.

2.Ermeni halkına yapılan Soykırımın mahkum etme zamanı

Uluslararası camiası Lozan Konferansı'ndan sonra **1923-1965** yıllarında Ermenilere yapılan **Soykırım meselesinin üstünü ustaca örttü ve unutturdu.**

Unutulma duvarı, ancak **1965** yılında Soykırımın (Meds Yeğern-Büyük Katliam) **50. yıl** anması Sovyet Ermenistan'ında alevlenen gösterilerle, hareketlerle ve özellikle **1973-1975** yıllarında sürgünde oluşan Milli Kurtuluş mücadelesinin askerleri Kurken Yanikyan, Kevork Acemyan, Simon Simonyan, ASALA, Adalet savaşçıları ve başka örgütlerin, bireylerin çabalarıyla yıkıldı.

1965-1985 yılları Ermenilere yapılan soykırımın tanınma yıllarıdır. İşte bu süreçte, Milli kurtuluş mücadelesine paralel olarak uluslararası medya Ermenilerin, Ermenistan'ın ve Ermenilere yapılan Soykırımla ilgili bilgiler, röportajlar, makaleler, kitaplar, programlar ve filmler yayınlamaya başladılar...

1985 yılında Mihail Gorbaçov tarafından 'Perestroyka' (Yeniden Yapılanma) politikası ilan edildi.

1987 yılında Avrupa Parlamentosu 'Ermeni Sorunu'nun siyasi çözümü hakkında' tasarıyı kabul etti. Bunların ardından Sumgayit, Bakü, Gence (Gandzak) şehirlerinde ve başka yerlerde Ermenilere yapılan katliamlar, zorla göç ve Azerbaycan tarafından Ermenistan'a, Karabağ'a (Artsakh) karşı saldırgan politikası başladı.

Yeni dönemdeki Ermeni Milli kurtuluş mücadelesinin ikinci aşaması **1988-1994** yıllarındaki **Artsakh (Karabağ) kurtuluş savaşıydı. Bu savaşın zaferle sonuçlanmasının ardından gerçekten Ermenilere yapılan Soykırımı mahkum etme ve tazminat süreci başlamalıydı. Zira Ermeni halkı yeni bir soykırım tehdidini atlatmıştı.**

Ve zaman kaybı olduysa bile, şimdi her şeyi kaybettik anlamına gelmiyor.

Bir şey kabul etmemiz gerek. Ermenilere yapılan Soykırımı tanıma süreci bitmiştir ve artık Ermeni halkına yapılan Soykırımı uluslararası alanda mahkum edip, tazminat sürecine geçiş yapılmalıdır.

3.Ermenilere yapılan Soykırımın kronolojisi meselesi: 1915–1923 yoksa 1894–1923 ?

Bu meseleye hukuki açıdan baktığımızda Ermenilere yapılan Soykırımı hangi tarihlerde ve kimin tarafından gerçekleştirildiği çok önemlidir. Bu anlamda **1915-1923** sıralaması kabul edilemez. **1894-1923** olarak tanıtılması tarihi belgelere dayanarak doğrudur, çünkü üç farklı Türk Hükümeti tarafından (**Osmanlı, Jön Türk, Kemalist**) Ermenileri yok etme politikası aynı şekilde sürdürülmüştür. Kıyaslamak için **24 Nisan 2011** tarihinde Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e yönelik mektubuna bakabilirsiniz.

Mutlaka bunun altını çizmeliyiz ki **1894-1896** yıllarında Sultan II. Abdülhamid tarafından organize edilmiş katliamlar ve **1909** yılında Jön Türklerin organize ettiği Adana Katliamı Ermenilere yapılan Soykırımın ayrılmaz birer parçalarıdır. Bizim bunları ne hukuki, ne siyasi ne de ahlaki anlamda göz ardı etmeye hakkımız yok, çünkü bu olaylar Ermenilerin haklarının iadesi sürecinin genel zincirinin bir parçasıdır.

4.Ermenilere yapılan Soykırım sonucunda verilen zararların karşılanması hakkında bütünsel paket

Ermeni halkına yapılan Soykırım sonucunda Ermenilere verilmiş zararların karşılanması hakkında bütünsel paketinin ne olduğunu anlamak istiyorsak, öncelikle farklı Türk Hükümetleri tarafından (**Osmanlı, Jön Türk, Kemalist**) insanlığa ve Ermenilere karşı gerçekleştirilen bütün suçları hatırlamalıyız.

Sadece sıralayalım:

–**Irkcılık, Türk milletinin üstünlüğünü savunan kibirli ideolojiler, Pantürkizmin oluşması, yayılması ve Türk çevrelerinde propaganda edilmesi.**

–**Ermenilere karşı tehcir ve Soykırım için zemin hazırlayan program ve ideolojilerin oluşturulması, yayılması, propaganda edilmesi.**

–**1894–1923 yılları arasında Ermenilerin anayurdu (hayrenik) - Ermeni Yüksek Platosunda ve Osmanlı İmparatorluğu'nda Ermeni halkına Soykırımı organize etmek, propaganda etmek, önhazırlık yapmak, kışkırtmak ve gerçekleştirmek. Ermenilerin mal ve mülküne el koymak. İki milyondan fazla Ermeninin imha edilmesi, yarım milyondan fazla Ermeninin Anayurtlarından (Hayrenik) zorla göç ettirilmesi.**

–**1915 ve sonraki yıllarda Ermeniler dışında Süryani (Asuri), Rum, Arap (1920'lerden sonra Kürt) katliamları ve soykırımları gerçekleştirip onların da mülkiyetine el koymak.**

–**1918 Yeni oluşan Ermenistan Cumhuriyeti'ne ve Batı Ermenistan Ermenilerine karşı saldırgan politika sürdürmek.**

–**1918 Bakü Ermenilerine karşı yapılan soykırım.**

–**1920 Ermenistan Cumhuriyeti'ne karşı saldırgan politikası sonucunda saldırganlığa maruz kalan tarafa yasadışı antlaşmalar (1920 Aleksandrapol ve 1921 Moskova) mecbur kılmak.**

–1937-38 Dersim Ermenilerine karşı yapılan katliam ve soykırım.
–1894–1923, 1923–2014 yıllarında Ermeni medeniyet değerlerinin, tarihi-mimari yapılarının, kiliselerin, haçkarların (Haç Taşı) tahrip edilmesi.
–Ermenilerin ve bölgedeki diğer kadim halkların tarih, kültür, medeniyet v.b...başka değerlerinin sahtekarlıkla kendisine maledilmesi.
–Ermenilere yapılan Soykırımla ilgili delillerin ve tarihi gerçeklerin inkar edilmesi, soykırımı red ve inkar etme politikasının sürdürülmesi.
Bu meselesinin çözümü için oyalanıp ve tazminat sürecini uzaklaştırmak için gerçekçi olmayan teklifler (Ortak Tarih komisyonu oluşturmak vs.).
–22 Kasım 1920 tarihinde Woodrow Wilson'un hakem kararıyla Ermenistan'a (Batı Ermenistan) verilen toprakları 94 yıldır işgal altında tutmak (Occupation).
–1993 yılından itibaren Ermenistan (Doğu) Cumhuriyeti'ne karşı yasadışı bir şekilde abluka uygulamak.
İnsanlığa ve Ermenilere karşı farklı Türk Hükümetleri'nin işlediği suç listesinin bir kısmıdır bunlar. **Azerbaycan'ın işlediği suçlar da Türkiye politikasının bir yansımasıdır.** Ancak bu konuyu başka bir yerde, başka bir fırsat olursa dile getiririz.
Bugüne kadar 1923 ve sonraki yıllarda Ermenilere karşı işlenmiş suçlar neticesinde Doğu Ermenistan'a verilen zararlar hesaplanmamıştır. Fakat burada sıralanmış suçlar Ermenilere yapılan Soykırımın sonucunda Ermenilere ve Batı Ermenistan'a verilen zararların gerçek ölçülerini, bütünsel tazminat paketini işaret ediyor.
Bunu da net bir şekilde ifade edebiliriz ki gerçekleştirilmiş suç, mahkum edilmediği ve tanzimat verilmediği sürece, Ermeniler yaşamak, kalkınmak, ilerlemek için hukuki siyasi temeller sağlanmadığı sürece soykırım günümüzde de devam etmektedir diyebiliriz.

19.10.2014

**Asuri/Süryani ve Rumların soykırımını kınama hakkında
Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) tarafından yapılan açıklama**

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın 33 ve 34 sayılı kararlarını (06.04.2015) dikkate alarak Asuri/Süryani ve Rum soykırımını kınama üzerine,

BM 'Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin' Sözleşmeler ile 'Savaş Suçlarının ve İnsanlığa Karşı Suçların zamanaşımı uygulanmamasına İlişkin' Sözleşmelerin hükümleri gereğince,

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamentosu) farklı Türk hükümetlerinin 1915-1923'lerde Asurilere ve Yunanlılara karşı gerçekleştirdikleri soykırımı kınıyor.

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamentosu) dost halkları ve onların haklarını koruma konusunda desteklemekte ve ayrıca soykırımın sonuçlarının ortadan kaldırılması ve adaletin yerine gelmesi durumunu desteklemektedir.

Armen Ter-Sargsyan
Batı Ermenistan Ulusal Meclis (Parlamento) Başkanı

07.04.2015

Bölüm V

BM VE BM GÜVENLİK KONSEYİ'NİN DAIMİ ÜYE ÜLKELERİNE YAPILAN BAŞVURULAR

Ermeni halkının haklarının ve Ermeni meselesinin adil çözümü ile ilgili alınan kararların 100. yıldönümü arifesinde

(Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Hükümeti ve Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Ortak Kararı)

Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra, savaşı kazanan devletler, mağlup olan devletlerle barış antlaşması geliştirmek ve imzalamak amacıyla Paris Barış Konferansı'nı topladılar. Paris Barış Konferansı kesintilerle 18 Ocak 1919 ile 21 Ocak 1920 tarihleri arasında gerçekleşti.

Ermeni Halkı'nın talepleri ve hakları ile ilgili 1920 yılı içinde Paris Barış Konferansı ve San Remo Konferansı'nda (19-26 Nisan 1920 Galip Devletler Yüksek Kurulu Toplantı'sında) kararlar alındı. Alınan bu kararlar daha sonra hem Sevr Barış Konferansı'nda hem de ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un Tahkim Kararı'nda yerlerini aldılar ve Ermenistan Devleti ile ilgili alınan öbür kararlar da.

Ermeni Sorunu'nun şekillenmesinden (1878) sonraki dönemde 1973-1985 yıllarındaki Yeni Silahlı Kurtuluş Mücadelesi etkinliği ve programı hariç tutulursa, Ermeni Sorunu'nun (ulusal program) kesin olarak çözülmesi için yeni bir gündem oluşturulmamıştır. Ermeni Soykırımı sonrası dönem dahil olmak üzere, 1894-1923 yılları arasında Türk devlet yöneticileri olan Sultanlar, Genç Türkler, Kemalistler tarafından Osmanlı İmparatorluğunda, Batı Ermenistan'da, Ermeni Kilikyası'nda, Doğu Ermenistan'da, 1918-1920 yıllarında Bakü, Türki ve Azerbaycan yöneticileri tarafından Bakü'de Şuşa'da, 1988-1992 yılları arasında Azerbaycan yöneticileri tarafından Sumgayıt'te, Bakü'de, Gandzak'ta, Marağa'da, ... gerçekleştirilen soykırımlar böylece bugüne kadar devam ediyor

Ermeni Meselesinin adil bir şekilde çözülebilmesi ve Orta Doğu'da kalıcı bir barışın sağlanabilmesi için gerekli şartlardan bazıları, Sevr Barış Antlaşması ve ABD 28. Cumhurbaşkanı Woodrow Wilson'un Tahkim Kararı taleplerinin yerine getirilmesi ve aynı zamanda 1920'de Ermenistan Devleti ile ilgili alınan diğer bütün kararların hayata geçirilmesidir.

Ermeni Sorunu'nun şekillenmesinden (1878) ve Ermeni Soykırımı'ndan (1894-1923) sonraki dönemde, 1973-1985 yıllarındaki Yeni Silahlı Kurtuluş Mücadelesi etkinliği ve programı hariç tutulursa, Ermeni Sorunu'nun (ulusal program) kesin olarak çözülmesi için yeni bir gündem oluşturulmamıştır.

1980'lerin sonunda ve 1990'ların başında, Ermeni sosyal-politik düşüncesi genellikle Ermenistan Cumhuriyeti'nin yaklaşan bağımsızlık gerçekliğine hazır olmadığı gibi, bugün de Batı Ermenistan'ın (Ermenistan) yaklaşan bağımsızlığının (Kilikya dahil) kaçınılmaz gerçeğine hazır değildir.

17 Aralık 2004'te Şuşa'da Batı Ermenistan Ulusal Konseyi'nin kurulmasıyla, Ermeni Sorunu'nun nihai çözümünün yeni gündemi (Ulusal-Devlet Programı) 2004-2014 yıllarında oluşturuluyor. Aynı gün, Batı Ermenistan Ermenileri'nin kendi kaderini tayin hakkı ile ilgili bir bildiri kabul ediliyor. 4 Şubat 2011'de Batı Ermenistan Hükümeti'nin oluşumunun başlangıcı ilan ediliyor.

2013'te yapılan genel seçimleriyle Batı Ermenistan'ın birinci dönem Ulusal Meclisi (Parlamento) oluşturuluyor. Seçimlere 41 ülkeden 17 897 vatandaş katılarak, 64 milletvekilini seçti.

1-5 Eylül 2018'deki Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) milletvekilleri seçmelerine ise, 47 ülkeden artık 51 505 seçmen katılarak, birleşik liste ile 101 milletvekili seçildi. Seçilen milletvekilleri daha sonra Batı Ermenistan Cumhurbaşkanı'nı seçerek, başbakan adayını onayladılar.

Bütün bunlar, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan), Ermeni haklarının ve taleplerinin temellerini uluslararası politikanın temel aktörlerine ulaştırma ve onların uygulamalarını hukuksal sağlam bir konumdan sürdürme açısından önemli adımlar atması anlamına geliyor.

Bütün bunlar, Ermeni Meselesi'nin nihai ve adil bir şekilde çözülmesi konusunun tekrar uluslararası hukuk ve politik gündeme döneceği anlamına geliyor.

Bu nedenle, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan) 2018 Mayıs ve Kasım aylarında, BM Genel Sekreteri'ne ve BM Güvenlik Konseyi'nin Daimi Üye Devletleri'ne bu üç başvuruyu göndermesi oldukça doğaldır.

1. BM'ye üye olmak,
2. ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'ın 22 Kasım 1920'de aldığı Tahkim Kararı'nı hayata geçirmek, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan) onayını, Tahkim Kararı'yla sınırları belirlenmiş topraklar üzerinde gerçekleştirmek,
3. Batı Ermenistan ve Kilikya topraklarının askersizleştirmek ve Türk işgal kuvvetlerini oralardan çekmek.

BM'ye gönderilen başvurular Ermeni Halkı'nın haklarına ilişkin alınan aşğıdaki kararlara ve uluslararası anlaşmalara dayanmaktadır. Alınan bu karar ve antlaşmaların 100. yıldönümü 2020'de kutlanacak.

1. 19 Ocak 1920'de Paris Konferansı sırasında, Ermenistan Devleti'nin bağımsızlığının Müttefik Kuvvetler Yüksek Kurulu tarafından fiili (de facto) kabul etmesi,
2. 11 Mayıs 1920'de, Müttefik Kuvvetler Yüksek Kurulu tarafından Ermenistan Devleti'nin bağımsızlığının kabul edilmesi,

3. 29 Mayıs - 1 Haziran 1920 - ABD Senatosu'nda Ermeni mandatının görüşülmesi, bu da ABD'nin fiili (de facto) olarak Ermenistan (Ermenistan Devleti) unvanını ve Ermenistan topraklarını tanıdığını gösteriyor.
4. 4 Ağustos 1920'de Kilikya Ermenileri'nin kabul ettikleri "Kilikya'nın Bağımsızlığı" ile ilgili bildiri,
5. 10 Ağustos 1920 - Sevr Antlaşması,
6. 22 Kasım 1920 - ABD'nin 28. Başkanı Woodrow Wilson'un aldığı Tahkim Kararı, "Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınır ile ilgili kararı, Ermenistan'ın denize ulaşımı kararı ve Ermenistan sınırına bitişik olan Türk sınırının silahsızlandırılması" kararı.

Yukarıda belirtilen hususlar göz önüne alınarak, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan), Hükümet'in ve Ulusal Meclis'in (Parlamento) 19 Ocak 2019'de aldıkları ortak kararlar, 2020 yılını Ermeni Halkı'nın hakları ve Ermeni Meselesi'nin adil çözümü ile ilgili alınan hararların yılı olarak ilan ediyor.

Buna göre şunları öneriyoruz,

1. BM'e gönderilen başvurulara uygun faaliyetler yürütmek, hayata geçirmek ve gerçekleştirmek, ABD 28. Cumhurbaşkanı Woodrow Wilson'un Tahkim Kararı'yla belirlenmiş topraklar ve Ermeni Kilikya'sı toprakları üzerinde, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan Devleti) onaylanması.
2. Uluslararası kurumlara yasal ve siyasi süreç başlatarak Batı Ermenistan ve Kilikya topraklarını askerisizleştirmek ve oradan Türkiye Cumhuriyeti işgal güçlerinin çıkartılmasını sağlamak.
3. Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin (Ermenistan Devleti) nihai tanınmasını sağlamak için, BM Güvenlik Konseyi ve Ermeni Meselesi ile ilgisi olan devletlerle faaliyet yürütmek.
4. Uluslararası konferanslarda ve forumlarda uygun faaliyetler gerçekleştirmek, milletvekilleriyle, siyasi ve kamusal kişilerle, diplomatlarla ve aynı zamanda manevi merkezler ve yapılarla sürekli çalışmalar gerçekleştirmek.
5. 19 Ocak 2019'dan başlayarak, Ermeni Halkı'na verilen tüm hakları hayata geçirmek ve uygulamak, Ermeni Meselesi'nin nihai ve adil çözümüne ulaşmak için, çeşitli faaliyetler organize etmek ve hayata geçirmek.

Radik Khamoyan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Cumhurbaşkanı

Tigran Pashabeyyan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Başbakanı

Armen Ter-Sarkisyan
Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Başkanı

19 Ocak 2019

Bildiri

Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin 100. yıldönümü vesilesiyle, Sevr Barış Anlaşması'nı imzalayan devletlere

Haklı olarak, Sevr Antlaşması'nı imzalayan Avrupa ve Orta Doğu ülkeleri ve halkları I. Dünya Savaşı'nın bitiminin 100. yıldönümünü ciddiyle kutlayabilirler.

Öyle ki, o küresel felaket milyonlarca insanın hayatını aldı ve binlerce yerleşim birimlerini Avrupa'da ve Orta Doğu'da yerle bir etti. 1,5 milyondan fazla Ermeni'nin hayatını alarak, Batı Ermenistan'ı ve Kilikya'yı da yakıp yıktı. Savaşı sona erdirme işinde Ermeni askeri ve subayı da hem düzenli orduda hem de gönüllü kuvvetlerde batı ve doğu cephelerinde cesurca savaşarak önemli rol oynadı.

Ancak kabul etmeliyiz ki bu anlamlı etkinliğin 100. yıldönümünün şenlik havası, Ortadoğu'da devam eden silahlı çatışmaları, kaosu ve insanlığa karşı işlenen yeni suçları maskeleyememektedir.

Sebebi nedir? Ne de olsa, Birinci Dünya Savaşı'nın son belgesi olan Sevr Barış Anlaşması, bir barış anlaşmasıdır. Neden antlaşma bölgede kalıcı ve istikrarlı bir barışı garanti etmiyor?

Belki de, duraklayıp itiraf etmek gerekir ki, evet gerçi savaş 100 yıl önce bitmiş, ancak Antlaşma'nın nihayi sonuçlarıyla ilgili alınan kararların önemli bir kısmı, Sevr Barış Antlaşması ve Woodrow Wilson'un Tahkim Kararı da dahil olmak üzere bugüne kadar uygulanmamıştır. Özellikle Ermeni halkının ve Orta Doğu'nun diğer yerli halkların, Kürtlerin, Yunanlıların, Süryanilerin hakları gibi.

Çünkü zamanında yapılan bu büyük hata, aslında çatışan tarafları, onların ülkelerini ve nesillerini rehin halinde tutmaktadır. Balkanlar'da, Orta Doğu'da ve Kafkasya'da elli yılda bir yeni güçlerle çatışmaları, savaşları ve kaosu körüklemektedir.

Belki de itiraf etmek gerekir ki, Genelkurmay Başkanı Harbord'un ABD Senatosu'na sunduğu sonucun doğru olduğunu gösteriyor. "Milyarların gelecek savaşlar için harcanması yerine, milyonların bakım için harcanması tercih edilir."

Günümüzün inatçı gerçeği tam da odur ki, mevcut sorunların ve tehditlerin barışçıl yoldan çözümüne gidilmemesi ve halkların haklarının tesis edilmemesi takdirde, Avrupa'da ve Orta Doğu'da hiçbir ülke ve halk şimdiki ve gelecekteki tehditlere karşı kayıtsız kalmayacaktır.

Ortadoğu'daki halklar ve devletler arasında kalıcı barış ve gerçek işbirliği kurmak için, Paris Sözleşmesi'yle 1920'de alınan tüm kararları nihayet hayata geçirmek ve uygulamak gerekir. Ermeni halkının hakları da dahil olmak üzere.

Radik Khamoyan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Cumhurbaşkanı

2018-11-10

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Afrin'deki askeri harekatı hakkında Peki hangi haklarla o silahlı kuvvetler orada bulunuyor?

Türk tarafının ileri sürdüğü gerekçeler ve haklılıklar neler olursa olsun, daha önce Suriye Arap Cumhuriyeti'in kuzey sınırlarında "Fırat Kalkanı," şimdi de "Zeytin Dalı" harekatıyla Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kendi kendini davet eden askeri operasyonlarının amaçları hakkında, sözde "terörist gruplarla mücadele" veya "güvenlik bölge oluşturması" gibi aynı şekildeki sahte gerekçeler ileri sürülüyor. Her ne olursa olsun, bir şey çok nettir; açık, keyfi bir siyasi karar gerçekleştirilmiş, egemen bir ülkenin toprakları istila edilmektedir. Sonuç aynıdır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin hiçbir şekilde orada bulunma hakkı yoktu ve şimdi de yoktur...

Ve işte sebebi...

- Osmanlı-Türk Devleti 03.03.1878 San-Remo ve 13.06.1878 Berlin Antlaşması ve 1895 yılı Mayıs reformları programı gereyince Osmanlı-Türk Devleti Batı Ermenistan'da ve Kilikya'da reformlar gerçekleştirmekle yükümlü kılınmıştı. Bunun yerine birbirlerinin devamı olan her üç Türk Hükümetleri (Osmanlı, Genc-Türk ve Mustafa Kemal Hükümetleri) 1894-1923 yılları arasında, Batı Ermenistan'da ve Kilikya'da Soykırım ve tehcir gerçekleştirdiler.
- Müttelikler (İtilaf Devletleri) ile Türkiye arasında imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşmasınının (30 Eylül 1918) 16. Maddesi gereğince Türkiye "Hicaz, Asir, Yemen, Suriye ve Mesopotamya'daki Osmanlı birliklerini İtilaf Devletlerinin kumandanlarına teslim etmekle..., Türk birliklerinin Kilikya'dan çıkarmakla yükümlü kılınmıştı".
- Rusya Hükümeti 11 Ocak 1918 de "Türk-Ermenistanı" (Batı Ermenistan) hakkında özel bir dekret kabul etti,
- Kilikya Ermenileri 4 Ağustos 1920 de Kilikya'nın bağımsızlığıyla ilgili bir bildirme kabul ettiler.
- ABD (Amerika Birleşik Devletleri) 28. Başkanı Woodrow Wilson'un aldığı tahkim kararına göre, Türk Silahlı Kuvvetleri 22 Kasım 1920 den sonra Batı Ermenistan'ın dört vilayetinden dışarı çıkmakla yükümlü kılınmıştı.
- Tahkim kararıyla kararlaştırılan topraklar meselesi Sevr Antlaşması'nın 89. Maddesine göre şu şekilde formüle edilmiştir; "Türkiye, Ermenistan, bir de Yüksek Taraflar gibi, Erzurum, Trabzon, Van ve Bitlis vilayetlerinde, Türkiye ve Ermenistan arasındaki sınırın saptanması işini Amerika Birleşik Devletleri kararına bırakılmasını ve onun vereceği kararın kabul edilmesini, Ermenistan'ın

denize çıkışı ile sözü geçen sınıra bitişik bütün Osmanlı topraklarının askerileştirilmesine ilişkin ileri sürülebileceği bütün hükümleri kabul etmeği kararlaştırmışlardır”.

– Batı Ermenistan Ermenileri ve Batı Ermenistan’ın daimi, silahlı olumlu tarafsızlık ile ilgili 29 Mart 2011 tarihinde alınan karar uyarınca; demek oluyorki, Türk Silahlı Kuvvetleri’in en az Wilson’un aldığı tahkim kararı uyarınca Ermenistan’a tahsis edilen o topraklarda bulunma hakları yoktur.

Sonuç olarak tüm dünyanın ilgisini Türkiye Cumhuriyeti’nin tamamen hukuksuz ve yasadışı eylemleri üzerine çekmenin artık zamanı gelmiş, buna göre Türk Silahlı Kuvvetleri;

1. 98 yıldır Batı Ermenistan’ı ve Kilikya’yı işgal etmekte,
2. o işgal edilmekte olan topraklardan, bölgedeki halklar ve devletler için yeni ve daha tehlikeli saldırganlık tehdidi oluşturmaktadır.

Yakın Doğu’daki halkların ve devletlerin geleceği, uluslararası toplumun askeri-siyasi kararları ve attıkları adımlarla yakından ilişkilidir. Son 30 yılda, çeşitli güç merkezlerinin desteğiyle ”Neo-Osmanlı” bir politika izleyen ve sadece kendi çıkarları peşinde koşan, yani Türkiye Cumhuriyeti kendi kendisini zevkle Orta-Doğu’daki askeri-siyasi, saldırgan ve tehlikelerle dolu süreçler içine çekti. Buna göre, son zamanlara kadar benzer programlarda aşırı islamcı grupları ve teröristleri desteklemekle, silahlandırmakla, yönetmekle, sponsorluk yapmak ve barındırmakla yetiniyordu... Daha hangi durumlarda bu gruplara yardım ettiği bilinmiyor... Ancak görünüşte asılsız o programlara rağmen şimdi durum oldukça değişti, bunun tanıklığı Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından Suriye Cumhuriyeti’nin kuzey bölgelerinde yukarıda sözü edilen hukuksuz çifte askeri operasyonların yapılmasıdır.

Türk yetkililerin görünen apaçık ilgisi, bölgedeki devletlerin parçalanması ve zayıflatılması sürecine katılmak olduğudur. Ve buda demek oluyorki, tamamen hukuksuz ve kanunsuz olan bu süreç bugün yeni bir ivme ile, tehdit ve meydan okumaların bir yeni paketiyle ve topraklar ele geçirmekle devam ediyor. Ancak son eylemler aslında bumerang gibi çalışıyor ve bu durumda ortaya çıkan sorunlar artık Suriye’yi, Irak’ı veya Lubnan’ı değil de tam da Türkiye Cumhuriyeti’ni ilgilendirebilir.

Uluslararası ilişkiler hukuksal-siyasal temeller üzerinden değil de henüz istekli-siyasal temeller üzerinden devam etmekte, Orta Doğu bölgesi insani krizlerin, saldırganlıkların, zoraki göçlerin, imhaların ve daha birçok suçların hedefi ve tiyatro sahnesi olarak kalacaktır.

Tarihsel gelişimin olağan seyrini hiç kimsenin durduramayacağı bir gerçektir. Elbette değişimler olacak, lakin bu demek değildirki, bütün bunlar “ateş ve su içinden” halkları geçirme yoluyla gerçekleşsin.

Çözüm bir ve tek olandır.

Sadece hukuksal ve siyasal sürecin başlamasının zamanı çoktan gelmiştir ki, amaç uluslararası hukuk çerçevesinde Ermenistan’a ait olup, işgal edilmiş topraklardan Türk işgalcılarını çıkarmak olmalı, özellikle de Batı Ermenistan’dan ve Kilikya’dan. Bu ilk adım olmalı, bölgenin halklarına, özellikle

Ermeni'lere, Kürt'lere 1918-1920 yıllarında verilen haklarına saygı göstermek ve gerçekleştirmek olmalı. Ancak bu şekilde istikrarlı ve kalıcı barışın sağlanması mümkün olabilir. Aynı zamanda bölgedeki bütün halklar ve devletler arasında işbirliği teşvik edilmelidir.

Tigran Pashabezyan
Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Başbakanı
30.01.2018 p.

Basın Bildirisi

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Amerika Birleşik Devletleri (ABD) 28. Başkanı Woodrow Wilson'un hakem kararıyla sınırları belirlenmiş bölgede Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) onayını hayata geçirmek ve uygulamak için Birleşmiş Milletlere (BM) başvurdu.

2011-2018 yılları arasında Batı Ermenistan Ermenileri'nin haklarının korunması alanında yürütülen faaliyetleri özetleyerek, 1918-1920 yıllarında Ermeni Halkı'na verilen haklar ile ilgili hukuki ve siyasi birleşik paketi dört dilde; Doğu ve Batı Ermenice, İngilizce, Rusça ve Türkçe olarak Hükümet ve Parlamento resmi <http://gov-wa.info> / <http://wa.nt.am> sayfalarına, "Hukuki Paket" bölümüne konulmuştur.

Batı Ermenistan Ermenileri'nin haklarının korunması alanında gerçekleştirilen yasal çalışmalarını tamamlayarak bunun sonucunda şekillenen hukuki, siyasi ve yasal alan, ki bunun son etabı Batı Ermenistan Cumhuriyeti Anayasa taslağının halk tarafında tartışılması ve halk oyuna sunulması ve bunun sonucunda Anayasa'nin kabulüdür.

Batı Ermenistan Ermenileri'nin haklarının korunması alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin tamamlandığını kabul ederek, Batı Ermenistan (Ermenistan) Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı kurumu, Hükümeti ve Parlamentosu kurulmuş ve onların yasallıklarının sağlanması süreci tamamlanmıştır.

Batı Ermenistan (Ermenistan) Cumhuriyeti'nin önemli deklarasyonları, sözleşmeleri, uluslararası antlaşmaları kabul ettiğini ve onayladığını dikkate alarak, Birleşmiş Milletler (BM) tüzüğü dahil olmak üzere, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, "Soykırım suçunun önlenmesi ve cezalandırılması", Savaş suçlarının ve insan haklarına karşı işlenen suçların zamanaşımının uygulanmaması", "Devletlerin hakları ve görevleri" sözleşmeleri, Sevr Barış Antlaşması'nın, "Sömürge edinmiş ülkelere ve halklara bağımsızlık verilmesi", "Her türlü ırk ayrımcılığının ortadan kaldırılmasına ilişkin deklarasyonlar", "Uluslararası antlaşmalar hakkı" ve Viyana sözleşmesi ve diğer...

Ermeni Halk'ının haklarının korunması sürecinde yeni bir aşamaya geldiğini dikkate alarak;

Uluslararası hukunun konusu olan; 20. yüzyılın 20. yıllarındaki Ermenistan Devleti'nin devamcısı olarak Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Ermenistan Devleti'nin tüm hav ve yükümlüklerini üstlenmiştir

ve "Devletlerin hakları ve yükümlülükleri konvansiyonuna göre (Montevideo Konvansiyonu) gerekli niteliklere sahiptir; a) daimi nüfus, b) belirli toprak parçası (alan), c) hükümet, d) diğer devletlerle ilişki kurma yeteneği, kalıcı, olumlu, tarfsızlığın ilanı.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Birleşmiş Milletler'e (BM'ye) üye olmak ve aynı zamanda ABD Başkanı Woodrow Wilson'un 22 Kasım 1920'deki hakem kararını hayata geçirmek, hakem kararı ile sınırları belirlenmiş bölgede Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) onayını hayata geçirmek ve uygulamak için başvurma kararı aldı.

İlgili başvurular Mayıs 2018'de BM'lere gönderildi.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Haber Servisi
4 Haziran 2018

Batı Ermenistan Hükümeti Ermenistan-Azerbaycan sınırının çizilmesi için BM'e başvurdu

Birleşmiş Milletler'e (BM) üye olmak için de başvuruda bulunan Batı Ermenistan Cumhuriyeti Ermenistan ve Azerbaycan arasındaki sınırının çizilmesi amacıyla BM'e başvuruda bulundu.

Batı Ermenistan Hükümeti bununla ilgili basın bülteni hazırladı. Açıklamada Sevr Barış Antlaşmasının 99'uncu yıldönümü arifesinde, Paris Barış Konferansı'nda Ermenistan sınırlarını belirleyen Özel komisyonunun 24 Şubat 1920 tarihinde hazırlayan raporundan yola çıkarak Ermenistan-Azerbaycan sınırının çizilmesiyle ilgili hükümlerin hayata geçirilmesi için başvuruda buldukları ifade ediliyor.

Batı Ermenistan Hükümetine göre Sevr Barış Antlaşması'nın Ermenistan ile ilgili Maddelerin hayata geçirilmesi, Ermeni halkın haklarının koruması ve Ermeni meselesinin adil, nihai çözümü için büyük önem taşıyor.

Bu BM'e yapılan dördüncü başvurudur. 2018 yılında ise Batı Ermenistan Hükümeti BM'e üye olmak, ABD 28'inci Cumhurbaşkanı Woodrow Wilson'un 22 Kasım 1920 tarihli Ermenistan ve Türkiye arasındaki sınırı hakkında hakem kararının hayata geçirilmesi, Batı Ermenistan ve Kilikya bölgelerinden Türkiye'nin işgalci kuvvetlerinin dışarı çıkarılması için de başvuruda bulunmuştu.

Başvurular 2018 yılının Mayıs ve 2019 yılının Ağustos aylarında BM'e gönderilmiştir.

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Basın Servisi
08-08-2019

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Ulusal Meclisi (Parlamento) Milletvekilleri

BAŞVURUSU

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi ülkelerine, Avrupa Parlamentosu'na, Avrupa Konseyi üyesi devletlere

Yunan, Ermeni ve Asuri halklarına, onların manevi ve ulusal liderlerine, ayrıca Büyük Orta Doğu ve Balkan halklarına ki tarihsel hakları Türk devleti ve hükümetleri tarafından ihlal edilmiştir.

(Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuzey kısmının Türkiye Cumhuriyeti tarafından işgalinin 45. yıldönümü vesilesiyle)

Biz aşağıda imzası bulunanlar, Yunan, Ermeni ve Süryani halklarına, aynı zamanda Büyük Orta Doğu ve Balkan'ların diğer halklarına tarihi adalet ve uluslararası hukuka dayanan stratejik ortaklıklar kurmak için çağırıda bulunuyoruz. Nihayet bize verilen ve uluslararası anlaşmalarda ve sözleşmelerde yer alan, ancak hayata geçirilmeyen kendi ulusal haklarımızı yerine getirmek bizim görevimizdir.

Bu başvuru uluslararası belgelerde kaydedilen belirli tarihi gerçeklere dayanmaktadır. şöyle ki:

- Tüm dünya ülkelerine hitaben 541 ve 550 sayılı BM Kararları; 1974'te Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuzey kesiminin Türkiye Cumhuriyeti tarafından işgal edilmesi ve Kuzey Kıbrıs Devleti olarak ilan edilmesinin kabul edilmemesi. Aslında bugün Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuzey kesiminin Türkiye tarafından işgal edilmesinin 45. yıldönümünü kutluyoruz.
- Batı Ermenistan ve Kilikya'nın Türkiye Cumhuriyeti tarafından işgal edilmesinin 99. yıldönümü.
- Birinci Dünya Savaşı sonuçlarının 1919-1920 yıllarında Versailles uluslararası anlaşmalar sistemi ile belirlendiğini hatırlatmanın gerekli olduğunu düşünüyoruz. Türkiye'nin Büyük Ortadoğu, Balkanlar, Akdeniz ve Karadeniz Havzası ülkelerine olan taahhütleri 1920 yılında Versailles uluslararası anlaşmalar sisteminin temel ve kilit anlaşmalarından biri olan Sevr Barış Antlaşmasıyla düzenlendi.
- 11 Ocak 1918'deki Rus Hükümeti'nin (Rusya Halk Komiserleri Konseyi) "Türkiye-Ermenistanı" ("Batı Ermenistan hakkında") hakkındaki kararname.
- Milletler Cemiyeti'nin talimatı üzerine, Amerika Birleşik Devletleri 28. Başkanı, Woodrow Wilson'un, 22 Kasım 1920'deki Tahkim Kararı (Tam adıyla: "Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınır ile ilgili kararı, Ermenistan'ın denize ulaşımı kararı ve Ermenistan sınırına bitişik olan Türk sınırının silahsızlandırılması kararı")
- Kürdistan'ın özerkliğine ilişkin ve sonradan onun bağımsız olma olasılığı hakkındaki Sevr Antlaşması (62, 63, 64. Maddelere göre).

Ayrıca, Türk devletinin, ardışık hükümetleriyle, bölgedeki Yunan, Ermeni ve Asuri vatandaşlarına karşı soykırım ve devlet terörü politikasını yüz yıldan beri sürdürdüğünü de belirtmemiz gerekir. 1920'lerin sonlarından beri aynı politikayı, Kürtlere ve Yezidilere yönelik olarak sürdürmektedir.

Bu nedenle, Türk devleti yerli halklara karşı kendi soykırım, zulüm, katliam ve soykırım sürgün politikasını sürdürerek böylece onları ikamet yerlerinden ayrılmalarını zorlamaktadır.

Bir kez daha Türk Devleti'nin işlediği suçları sıralamanın yerinde olduğunu düşünüyoruz ki bunlar Büyük Britanya, Rusya İmparatorluğu ve Fransa Cumhuriyeti tarafından 24 Mayıs 1915'teki ortak bildiriyle "Türkiye'nin insanlığa ve medeniyete karşı yeni suçları" olarak nitelendirdi.

- Türk dili konuşan halklar arasında panturkizm ve Neo-Osmanlılık kisvesi altında yabancı düşmanlığı, (Xenophobia), ırkçılık ve ulusal üstünlük ideolojisinin propagandası.
- Ardışık Türk, Sultan, Genç Türk ve Kemalist hükümetleri tarafından 1894-1923'te Ermeni halkına yapılan soykırım ve sürgün edilmeleri.
- 1915-1923'te Yunan halkına soykırım ve sürgün edilmeleri.
- 1915-1923 yıllarında Asuri halkına yapılan soykırım ve sürgün edilmeleri.
- 1918'de Bakü'de Ermenilere yapılan soykırım.
- 1937-1938'de Dersim'de (Tunceli) Ermenilere ve Alevilere yapılan katliamlar ve soykırımlar.
- Konstantinopolis'te, Ankara'da ve İzmir'de Yunanlılara ve Ermenilere yapılan katliam, 6-7 Eylül 1955.
- 1894-1923'te Yunanlıların, Ermenilerin, Asurilerin ve diğer yerli ulusların tarihi, manevi, kültürel ve maddi anıtlarının yok edilmesi, özelleştirme veya imhası veya imhası, bugüne kadar da devam etmektedir.
- Türk tarih yazıcılığının Rumlar, Ermeniler, Asurlar ve bölgedeki diğer yerli halkların tarihleri pahasına sahtekarlığı. Kemal Atatürk'ün emri ile 1931'de "Türk Tarih Kurumu" kuruldu. O kurumda Türk ve yabancı kiralık tarihçiler bulunmakta olup, arşivleri temizlemek, Osmanlı kılıcı altındaki ulusların eski tarihini tahrif etmek ve yenisini icat etmekle görevlendirilmişlerdi. Elbette arşivler temizlenebilir, ancak milyonlarca Yunanlıyı, Ermeniye ve Asuriye Osmanlı İmparatorluğu içinde yok etmesi nasıl açıklanabilir?
- Yunanlılara, Ermenilere, Asurilere yapılan soykırımının ve tarihi gerçeklerin inkarı, Türk hükümetinin soykırım suçunun önlenmesi ve uluslararası toplumun bununla ilgili ceza konusundaki anlaşmadan dışarı götürüyor.

Bu, art arda gelen Türk Hükümetleri tarafından gerçekleştirilen suçların daha tam listesi değildir. Orta Doğu'da, Balkanlar'da, Akdeniz ve Karadeniz havzalarında, Yunan, Ermeni, Asuri ve diğer halklara, insanlığa ve uygarlığa karşı son 100 yılda işlenen suçlar olup bu güne kadar da devam etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti 1974'te Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuzey kesiminin işgali için cezasız kaldı . Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünkü makamları uluslararası hukukun bütün normlarını fena halde ihlal etmeye devam ediyor.

Bu nedenle bugün, bölgenin Yunan, Ermeni, Asuri ve diğer milletlerine ve onların ulusal ve manevi liderlerine, tarihsel olarak cezasız kalan işgalciye karşı direnmek, birleşik bir taktik ve strateji geliştirmek ve güçleri birleştirmek için çağrıda bulunuyoruz. İşgal altındaki bölgelerin geri verilmesi ve uluslarımızın ihlal edilmiş haklarının restorasyonu sorununda takipçi olmanın gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Sadece bu tür ortak, birleşik güçler ve çabalar ile Büyük Ortadoğu, Balkanlar, Akdeniz ve Karadeniz havzalarındaki halklara ve devletlere yönelik Türk devlet terörüne son verebileceğiz.

Biz hepimiz Türkiye Cumhuriyeti'nin bugün Ortadoğu ve Akdeniz'de yürüttüğü o vahşetlere tanık oluyoruz ve onlar Suriye'nin, Irak'ın, Kıbrıs'ın ve en önemlisi de bölgedeki insanların yaşam ve refahlarına, devletliğine ve egemenliğine dolaylı zarar veriyor. Bu tür Türk kanunsuzluklarına bir son vermeliyiz.

Birleşmiş Milletler gözetiminde uluslararası topluluğun, bölge halklarının yaşamasını, gelişmesini ve geleceğini yaşamasının temel haklarını güvence altına almak için her türlü çabayı göstermesi gerektiğine inanıyoruz.

Aynı zamanda, bu amaçlara ulaşmak ve işgalciyi durdurmak için, bölgedeki bütün güçlerin birleşmesi için çağrıda bulunuyoruz. Başvurumuzun anlaşılacağını ve yapıcı bir cevap bulacağını umuyoruz.

Eduard Polatidis (Polatov)

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) milletvekili, Ermenistan ve Artsakh Yunanlıları "Patrida" Örgütü Başkanı, Artsakh'ın Savaş Gazileri "Talış Sınır Yerleşim Yurtseverlik Örgütü" Başkanı.

David Khinoyev

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Milletvekili, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi (Parlamento) Yerli Halklar ve Ulusal Azınlıklar Daimi Komitesi Başkanı, Rusya "Asuri" Yurtseverlik Hareketi Başkanı.

Martik Gasparyan

Batı Ermenistan Ulusal Meclisi(Parlamento) Milletvekili, Uluslararası Bağımsız Uzman-Rehabilitasyon ve Tazminat Hukuk Merkezi Başkanı, Uluslararası Dünya Manevi Birlik Akademisi Başkan Yardımcısı, Rusya Bilimler Akademisi Bilim Kurulu Üyesi, Rusya Doğa Bilimleri Akademisi, İktisat Doktoru.

24 Ekim 2019

RESİMLER VE HARİTALAR

Ermeni talepleri haritası

1919 yılının başlarında Paris'te Ermeni Ulusal kongresi düzenlendi. Bu kongrenin en önemli girişimlerinden biri de **Boğos Nubar Paşa** ve Avedis Aharonyan'ın başkanlığıyla "**Tüm Ermenistan temsilciliğinin**" seçilmesi ve önceden hazırlanmış bir memorandumun kabul edimesiydi. Bu memorandum **12 Şubat 1919** tarihinde Paris'te vuku bulacak Paris Barış konferansında Ermenistan'ın birleşik heyeti tarafından öne sürülecekti. Ermenistan bağımsız devletinin oluşmasının gerektiğini savunan bu memorandum, onun sınırlarıyla ilgili de fikir veriyordu. **Batı Ermenistan'ın yedi vilayetini (Trabzon da dahil)**, artık var olan Ermenistan (Doğu) Cumhuriyetini ve Kilikya'yı içeren bu harita, Birleşik Ermenistan'ın öngörülen sınırlarını belirleyecekti.

Birleşik heyet **26 Şubat 1919** tarihinde Barış Konferansı'nın 10'lar Konseyi'nde memorandumda yer alan taleplerini tekrar dile getirdi. ABD Başkanı Woodrow Wilson **17 Nisan 1919** tarihinde Ermeni heyetini kabul etti ve Ermeniler'in toprak taleplerini mümkün olduğu kadar savunacağını dile getirdi.

ԳՕՂՈՍ ՆՈՒԲԱՐ ՓԱՇԱ
ԱՅԳԱՅԻՆ ԲԱՐԵՐԱՐ ԵՒ ՀՈՒՆԱԴԻՐ Հ. Բ. Շ. ՍԻՈՒՅԱՆ

Batı Ermenistan Ulusal Konseyi Başkanı Boğos Nubar Paşa

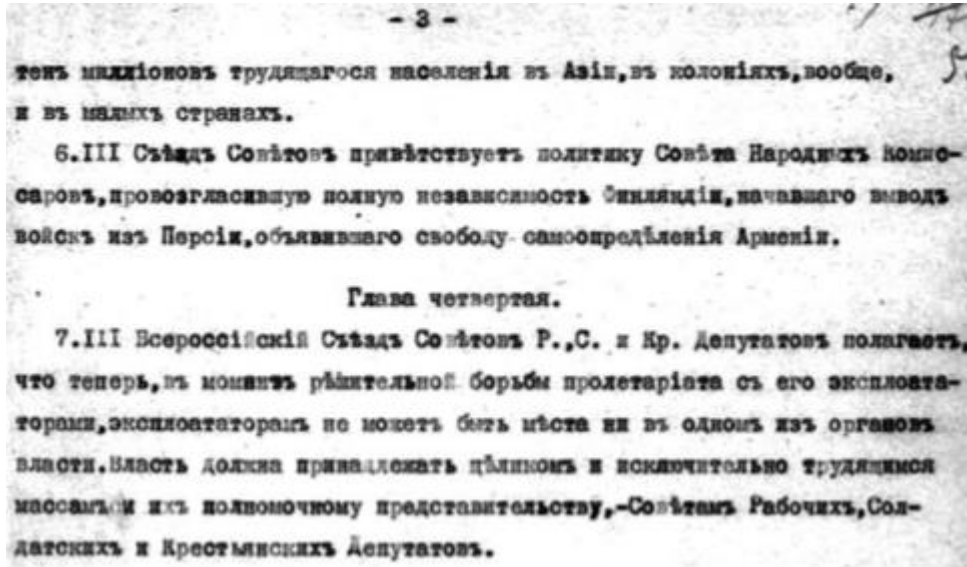

Antranik Paşa (General)

19 Ocak 1920 tarihinde Paris konferansı, Ermenistan devletinin bağımsızlığını fiilen tanıdı. Boğos Nubar Paşa'ya ve Avedis Aharonyan'a Ermeni devletinin tanınması hakkında malumat veriliyor.

1918 Ocak 11 tarihinde 'Türkiye Ermenistan'ı (Batı Ermenistan) hakkında Deklarasyon' kabul edildi. Bu bildirge Rusya, Türkiye Ermenistanı'nın özerkliğini ilan etti. Halk komiserleri konseyi Rusya'nın işçi-köylü hükümetinin işgal altında bulunan 'Türkiye Ermenistan'ı (Batı Ermenistan) Ermenilerinin özgürce kendi kaderini tayin hakkı, hatta bağımsızlık haklarını savunduğunu Ermeni halkına bildirdi.

Daha sonra bu sav 10 Temmuz 1918 tarihinde SSCB Anayasasında 6. Maddesinde yer aldı.

Sevr Barış Antlaşmasının katılımcıları

Türk delegasyonu Sevr Barış Antlaşmasının altına imza atıyor

ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un onayladığı hakem kararının haritası, **22 Kasım 1920** ABD 28. Başkanı Woodrow Wilson'un onayladığı hakem kararının tam adı böyledir: 'Amerika Birleşik Devletleri Başkanının Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınır sorununun çözümlenmesine ve bununla birlikte Ermenistan'ın deniz ulaşımı ve sözü geçen sınırlara bitişik Türk topraklarının herhangi bir bölümünün askerden arındırılmasını şart koşabileceğine dair' **tahkim kararı**.

Kilikya haritası

Ermenistan'ın etnografik haritası

Batı Ermenistan Cumhuriyeti
(Ermenistan)

Batı Ermenistan Ermenileri ve Batı Ermenistan haklarının
savunmasına yönelik Hukuki-Siyasi birleşik paket

2019

«Նոյյան Տապան Հոլդինգի» հրատարակչություն
Խմբագիր՝ Գայանե Առաքելյան
Համակարգչային ձեռավորումը՝ Դիանա Գրիգորյանի
Տպագրությունը՝ օֆսեթ, չափսը՝ 14.8X21, թուղթը՝ օֆսեթ, 70գ.,
ծավալը՝ 5 մամուլ:

«Նոյյան Տապան» տպագրատուն
ՀՀ, Երևան 0009, Բսահակյան 28
Հեռ.՝ (+374 60) 27 64 62
Էլ. փոստ՝ contact@nt.am,

URL: www.nt.am